

មិលីស្តបញ្ចា ១១២
៤ ២

មិលិន្ទបញ្ញា

ព្រះឱត្តមមុនី អ៊ឹម - ស៊ីវ

អធិបតីរង ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក នៅពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ

ប្រែនិងរៀបរៀង

ខ្សែ ២

កុដ្ឋិសេសាបតីបានអនុញ្ញាតហើយ

សម្រេចសង្ឃនាយកទាំងពីរគណៈយល់ព្រម

កន្លែងនេះ រូបត្រា

ភ្នំពេញ

ការផ្សាយរបស់ព្រះរាជបណ្ឌិត្យ

ព.ស. ២៥៧៧

គ.ស. ១៩៣៤

MILINDAPAÑHĀ

TRADUIT DU PĀLI EN CAMBODGIEN

PAR

PRÉAS UTTAMA MUNĪ OUM-SOU
VICE-PRÉSIDENT DE LA COMMISSION DU TRIPITAKA

VOL. II

CETTE PUBLICATION A RECÇU L'APPROBATION DU CONSEIL DES
MINISTRES
ET DES DEUX CHEFS DE SECTE

កន្លែងនេះ រូបត្រា

PHNOM-PENH
EDITIONS DE LA BIBLIOTHEQUE ROYALE

-
1934

មាតិកា រឿង

ទំព័រ

តតិយវគ្គ (ត)

វិញ្ញាណលក្ខណបញ្ញា ៗ ទី១២	០០៥
វិតក្កលក្ខណបញ្ញា ៗ ទី១៣	០០៦
វិហារលក្ខណបញ្ញា ៗ ទី១៤	០០៧

បទុត្តវគ្គ មានប្រស្នា ១០ ប្រការ

មនសិការបញ្ញា ៗ ទី១	០០៨
ឯកភាវិត្តបញ្ញា ៗ ទី២	០០៩
បញ្ញាយតនកម្មនិព្វត្តបញ្ញា ៗ ទី៣	០១៦
កម្មនាសាករណបញ្ញា ៗ ទី៤	០១៧
បដិកច្ចេវិវាយមករណបញ្ញា ៗ ទី៥	០២៥
បកតិអគ្គិគោនេយគ្គីនំឧណ្ណាការបញ្ញា ៗ ទី៦	០៣៣
បបរិសណ្ណារកបញ្ញា ៗ ទី៧	០៤១
និរោធនិព្វានបញ្ញា ៗ ទី៨	០៤២
និព្វានលភនបញ្ញា ៗ ទី៩	០៤៤
និព្វានសុខភាវិជាននបញ្ញា ៗ ទី១០	០៤៥

បញ្ចមវគ្គ មានប្រស្នា ១០ ប្រការ

ពុទ្ធអគ្គិនត្តិភាវិបញ្ញា ៗ ទី១	០៤៧
ពុទ្ធនុត្តរភាវិបញ្ញា ៗ ទី២	០៥០
ពុទ្ធនុត្តរភាវិជាននបញ្ញា ៗ ទី ៣	០៥២
ធម្មទិដ្ឋិបញ្ញា ៗ ទី៤	០៥៤

សេចក្តីមតិបដិសន្ធិគហណបញ្ញា ៗ ទី៥	០៥៥
វេទក្ខបញ្ញា ៗ ទី៦	០៥៧
និមម្ហកាយាអញ្ញកាយំសំកមបញ្ញា ៗ ទី៧	០៥៧
កម្មផលអត្ថិភាវបញ្ញា ៗ ទី៨	០៦២
ឧប្បជ្ឈជាននបញ្ញា ៗ ទី៨៧	០៦៥
ពុទ្ធនិទេស្សនបញ្ញា ៗ ទី១០	០៦៦

ធម្មមវគ្គ មានប្រស្នា ១១

កាយអប្បិយបញ្ញា ៗ ទី១	០៦៨
សម្បត្តកាលបញ្ញា ៗ ទី២	០៧៣
ទ្រឹសមហាបុរិសលក្ខណបញ្ញា ៗ ទី៣	០៧៥
ព្រហ្មហារិបញ្ញា ៗ ទី៤	០៧៧
ឧបសម្បន្តបញ្ញា ៗ ទី៥	០៨២
អស្សបញ្ញា ៗ ទី៦	០៧៤
រសបដិសំវេទិបញ្ញា ៗ ទី៧	០៧៦
បញ្ញាយបដិដ្ឋានបញ្ញា ៗ ទី៨	០៧៧
សំសារបញ្ញា ៗ ទី៩	១០០
បិរកតសរណបញ្ញា ៗ ទី១០	១០២
សតិអភិជាននបញ្ញា ៗ ទី១១	១០៤

សត្តមវគ្គ មានប្រស្នា ១៩

សតិអាការបញ្ញា ៗ ទី១	១០៦
វិស្សសតបញ្ញា ៗ ទី២	១១៨
អនាគតបញ្ញា ៗ ទី៣	១២៣

ទ្រព្យប្រាណលោកបញ្ញា ៗ ទី៤	១៣៣
ព្រហ្មលោកកស្មីរនគរបញ្ញា ៗ ទី៥	១៣៥
បរលោកគតតីលបីតាទិវិណ្ណគតបញ្ញា ៗ ទី៦	១៤១
មាតុកុប្បិបដិសន្ធិបញ្ញា ៗ ទី៧	១៥៦
សត្វពោជ្ឈង្គបញ្ញា ៗ ទី៨	១៥៨
បាបបុញ្ញពហុតរបញ្ញា ៗ ទី៩	១៦១
ជាននអជាននបញ្ញា ៗ ទី១០	១៦៤
ឧត្តរកុរបញ្ញា ៗ ទី១១	១៦៦
ទីយអដ្ឋិកបញ្ញា ៗ ទី១២	១៦៨
អស្សាសបស្សាសបញ្ញា ៗ ទី១៣	១៧០
សមុទ្ធបញ្ញា ៗ ទី១៤	១៧២
សុខុមធនេនបញ្ញា ៗ ទី១៥	១៧៣
បញ្ញាវិសេសបញ្ញា ៗ ទី១៦	១៧៤
បញ្ញាទីនំនានត្ថភារបញ្ញា ៗ ទី១៧	១៧៥
អរូបវិគ្គភារទុក្ខរបញ្ញា ៗ ទី១៨	១៧៨
ទុក្ខរបញ្ញា ៗ ទី១៩	១៨១
វិសេសបញ្ញា ឬ គោតមីវិគ្គទានបញ្ញា	១៩០

វិញ្ញាណលក្ខណបញ្ញា ៗ នី ១២

ព្រះមហាក្សត្រ ស្តេចទ្រង់សួរទៅព្រះនាគសេនបើរថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន វិញ្ញាណដែលនឹងកើតឡើងនោះមាន
លក្ខណៈដូចម្តេចជាទីសម្គាល់លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើរ ថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ
វិញ្ញាណដែលនឹងកើតឡើងនោះ មានកិរិយាដឹងផ្សេង ៗ ជា
លក្ខណៈជាទីសម្គាល់ សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. សូមលោកម្ចាស់ ឧបមាបន្តិចមកមើល ។

ន. បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះប្រៀបដូចជាវាជបុរសជា
អ្នករក្សានូវព្រះនគរ រាជបុរសនោះទៅអង្គុយឬឈរ នៅត្រង់ទីប្រជុំ
ផ្លូវទាំង ៤ ទិស ក៏តែងបានឃើញ នូវមនុស្សម្នាមហាជនទាំង
ពួងដែលដើរមកអំពីទិស ខាងកើត, ខាងលិច, ខាងជើង, ខាង
ត្បូង គ្រប់ទាំង ៤ ទិសមិនខាន យ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហា-
រាជ សេចក្តីនេះប្រៀបដូចជាបុគ្គល ដែលឃើញនូវរូបដោយចក្ខុ
វិញ្ញាណ ឮនូវសំឡេងដោយសោតវិញ្ញាណ ផុំនូវក្លិនដោយ

យានវិញ្ញាណ ភ្នាក់នូវវសដោយជិវាវិញ្ញាណ ពាល់នូវសម្មស្ស
 ដោយកាយវិញ្ញាណ ដឹងនូវធម៌ដោយមនោវិញ្ញាណ យ៉ាង
 នេះឯង បពិត្រមហារាជ ឯវិញ្ញាណដែលមានលក្ខណៈដឹង
 ផ្សេង ។ នោះ ដួងសេចក្តីដែលពណ៌នាមកនេះ សូមមហា
 បពិត្រជ្រាប ។

ម. ចូលចិត្តស្តាប់បានហើយ លោកម្ចាស់ ។

វិចិត្តលក្ខណមញ្ញា ៗ ទី ១៣

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់សួរទៅព្រះនាគសេនបើរ ក្នុងវិ-
 តក្កបញ្ញាតទៅថា បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើន វិតក្កបេតសិកនោះ
 វេលាដែលនឹងកើតឡើងនោះ តើមានលក្ខណៈដូចម្តេច។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ វិតក្ក-
 បេតសិកនោះ វេលាដែលនឹងកើតឡើងនោះ មានកិរិយាអែប
 ផ្អិតនូវអារម្មណ៍ ឬតនូវអារម្មណ៍ជាលក្ខណៈ សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. សូមលោកម្ចាស់ប្រៀបឧបមាបន្តិចមកមើល ។

ន. បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះឧបមាដូចជាងឈើដែល

តឈើ ធម្មតាជាងឈើដែលនឹងភ្ជាប់ឈើតគ្នានោះ តែងធ្វើ
មុខដំណោះស្រាយដ៏តស៊ូទូល យ៉ាងណាមិញ ដ៏វិតក្កបេតសិក
នោះ ក៏តែងនឹងតភ្ជាប់នូវអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះឯងជាលក្ខណៈ
សូមមហាបពិត្រជ្រាប ។

ម. ចូលចិត្តស្តាប់បានហើយលោកម្ចាស់ ។

វិចារលក្ខណបញ្ញាៗ ទី ១៤

ព្រះបាទមិលិន្ទ ស្តេចទ្រង់សួរព្រះនាគសេសបើរ ក្នុង
វិចារលក្ខណបញ្ញាទី ១៤ នេះតទៅទៀតថា បពិត្រព្រះនាគ
សេសម្ចាស់ បុរិចារបេតសិកនោះ តើមានលក្ខណៈយ៉ាងណា
លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេសបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហារាជ
ដ៏វិចារបេតសិកនេះ វេលាដែលនឹងកើតនោះ មានកិរិយា
បោសអង្កែល ឬមានកិរិយាច្រូចទៅតាមវិតក្កបេតសិកជា
លក្ខណៈ សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. សូមលោកម្ចាស់ប្រៀបឧបមាជាសេចក្តីបន្តិចមកមើល

ន. បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះប្រៀបដូចផ្ទៃដែនគាំងដែល
 បុគ្គលយកដាវមកគោះហើយលាន់ឮជាសំឡេងតទៅ ឯត្រង់
 កន្លែងដែលគោះនោះ ប្រៀបដូចវិតក្កចេតសិក ត្រង់សំឡេង
 ដែលលាន់ឮតទៅនោះ ប្រៀបដូចវិហារចេតសិក ។ នេះតែង
 ប្រព្រឹត្តទៅតាមវិតក្កចេតសិកជាធម្មតា ដូចជាសំឡេងដែល
 តែងប្រព្រឹត្តទៅឬកើតឡើង អំពីកិរិយាគោះនោះឯង សូម
 មហាបពិត្រជ្រាប ។

ម. ព្រះបើរម្ចាស់ឆ្លៀវឆ្លាសពេកណាស់ ចេះប្រៀបឧបមា
 ជាការងាយទូលាយគំនិតនឹងគិតតាមបុរាណ ។

បប់តតិយវិគ្គ

ចតុត្ថវគ្គ មានប្រស្នា ១០ ប្រការ
មនសិការបញ្ញា ៗ ទី ១

ព្រះបាទមិលិន្ទាធិរាជបរមក្សត្រ ស្តេចទ្រង់ប្រារព្ធសួរទៅ
 ព្រះនាគសេនបើរក្នុងប្រស្នាទី១ ក្នុងវគ្គទី៤នេះថា បពិត្រព្រះបើរ
 ដ៏បំរើនមនសិ ការចេតសិកវេលាដែលនឹងកើតឡើងនោះតើមាន
 បែបយ៉ាងដូចម្តេច សម្រាប់សំគាល់ជាលក្ខណៈលោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេសបើរ ថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ ឯ
មនសិការបេតសិក វេលាដែលនឹងកើតឡើងនោះ តែងក្រសារ
រកនូវអារម្មណ៍ ឬនឹករកនូវអារម្មណ៍ជាលក្ខណៈជាបែបយ៉ាង
ស្រួមមហារាជស្តេចជ្រាប ។

ម. លោកម្ចាស់ឆ្ងាសមែន, ខ្ញុំចូលចិត្តហើយ ។

ឯកភាវិតតបញ្ញា ៗ ទី ២

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់បុប្ផា បំពោះទៅព្រះនាគសេសបើរ
ក្នុងប្រស្នាទី ២ តទៅទៀតថា បពិត្រព្រះនាគសេសដ៏បម្រើស
ក៏ធម៌ទាំងឡាយមានផស្សៈជាដើមនេះឈ្មោះថាសហជាតធម៌ គឺ
ថាជាធម៌តែងកើតព្រមគ្នា មិនមុនមិនក្រោយ បុរៈបំណែកលោក
ម្ចាស់នឹងអាចបែកនូវធម៌ទាំងឡាយ ដែលមានកិរិយាកើតក្នុងទី
ជាមួយគ្នានេះ បញ្ញត្តិឱ្យជាធម៌ផ្សេង ។ គ្នាថា សភាវិនេះជា
ផស្សៈ, ធម្មជាតិនេះជាវេទនា, ធម្មជាតិនេះជាសញ្ញា, ធម្ម-
ជាតិនេះជាបេតនា, ធម្មជាតិនេះជាវិញ្ញាណ, សភាវិនេះជាវិតក្ក,
សភាវិនេះជាវិចារ ដូច្នោះទៅបានឬមិនបានទេលោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបេរ ថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហា-
 រាជ ឯសហជាតធម៌ទាំងឡាយនេះ អាត្មាភាពមិនអាចនឹង
 ញែកបែកហើយធ្វើកំណត់ឱ្យផ្សេងៗគ្នាថា សភាវនេះជាផស្សៈ,
 ធម្មជាតិនេះជាវេទនា, ធម្មជាតិនេះជាសញ្ញា, ធម្មជាតិនេះជា
 ចេតនា, ធម្មជាតិនេះជាវិញ្ញាណ, សភាវនេះជាវិតក្ក, សភាវៈ
 នេះជាវិហារ ដូច្នោះនោះបានឡើយ ។

ម. ឧបមំ ករោហិ សូមលោកម្ចាស់ធ្វើនូវសេចក្តីឧបមា
 បន្តិចមក នឹងស្តាប់មើលលោកម្ចាស់ ។

ន. យថា មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជសេចក្តីនេះ
 ប្រៀបដូចអ្នកគ្រូឬពួកវិសេសរបស់មហាក្សត្រាធិរាជ ដែលជា
 អ្នកធ្វើនូវក្រយាព្រះស្វាយថ្វាយ កាលដែលនឹងស្នេហ៍ ញ៉ាំ, ឆា
 នោះ គេតែងបង់នូវគ្រឿងផ្សេងៗ ប្រឡំគ្នា មានដាក់ទឹកដោះជួរ
 អំបិល, ខ្លី, ជ័រ និងម្តេសជាដើម ហើយនិងវត្ថុដទៃ ។ ដែល
 ជារបស់វិសេសនោះ ទៅក្នុងឆ្នាំងសម្បូរឆានោះ លុះរួចស្រេច
 ហើយទើបលើកចូលទៅថ្វាយ ព្រះមហាក្សត្រ ចំណែកមហា-

ក្សត្រសោត ស្តេចនឹងបង្គាប់ទៅពួកវិសេសនោះថា អ្នកទាំង
 ឡាយ ឬអ្នកនាំមកនូវរសនៃទឹកដោះជួរក្នុងទឹកសម្លនោះមក
 ឱ្យយើង ហើយនាំនូវរសនៃទឹកអំបិល, និងរសនៃខ្លី, និងរស
 នៃដីរ, និងរសនៃម្ទេស ដែលជារបស់ឆ្ងាញ់ ។ ដែលអ្នកទាំង
 ឡាយបង់បុះហើយ ក្នុងឆ្នាំងសម្លនោះមកឱ្យយើង បពិត្រម-
 ហារាជ បើមហាក្សត្រស្តេចបង្គាប់យ៉ាងហ្នឹងហើយ បុះបំណែក
 ខាងពួកវិសេស នឹងអាចចាត់ចែងចែកនូវរសនៃវត្ថុទាំងឡាយ
 ដែលប្រឡូកប្រឡូកក្នុងឆ្នាំងសម្លនោះ ហើយនឹងនាំយកនូវ
 រសជួរ, ឬរសប្រៃ, រសល្វីង, រសហិរ, រសចត់និងរសផ្អែមជា
 ដើម មកថ្វាយមហាក្សត្របុណ្ណប្តេជ្ញ មហាបពិត្រ ។

ម. ន ហិ រត្តេ បពិត្រព្រះបើរដ៏ចម្រើន ពួកវិសេសទាំង
 នោះ មិនអាចនឹងចែកញែកនូវរសជួរ និងរសប្រៃជាដើមដែល
 ខ្លួនបង់បុះជាមួយគ្នាក្នុងទឹកសម្ល នឹងនាំយកមកថ្វាយមហា-
 ក្សត្រនោះបុណ្ណឡើយ ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ក៏ពួកអ្នក

គ្រូ ឬពួកវិសេសដែលមិនអាចនឹងញែកបែក នូវវសនៃទឹកសម្ល
 ដែលជ្រាបចេញពីវត្តទាំងឡាយ មានអំបិល និងអម្ពិលជា
 ដើម ដែលខ្លួនបង់បុះក្នុងឆ្នាំសម្លនោះយ៉ាងណា, អាត្មា
 ភាពនេះក៏មិនអាចនឹងញែកបែក នូវធម៌ទាំងឡាយមានផិស្សជា
 ដើម ដែលកើតព្រមគ្នា ហើយធ្វើឱ្យផ្សេងគ្នាថា នេះផិស្ស,
 នេះវេទនា, នេះសញ្ញា, នេះបេតនា, នេះវិញ្ញាណ, នេះវិតក្ក,
 នេះវិហារ នោះបុណ្យឡើយ យ៉ាងនោះឯងសូមថ្វាយព្រះពរ ។
 លំដាប់ពីនោះទៅទើបព្រះបើរថ្វាយព្រះពរសួរទៅមហាក្សត្រថា
 បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ បុះអំបិលដែលគេត្រូវដឹងនោះ តើត្រូវដឹង
 ដោយបក្ខុឬអ្វីមហាបពិត្រ ។

ម. ករុណាលោកម្ចាស់ អំបិលនោះគេត្រូវដឹងដោយបក្ខុ
 យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។

ន. សុដ្ឋិ ខោ មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ព្រះរាជ
 ឱង្ការដែលទ្រង់ត្រាស់ថា កិច្ចដែលគេដឹងរសអំបិលនោះ គឺ
 ដឹងដោយបក្ខុវិញ្ញាណ ព្រះតម្រាស់នេះ សូមទ្រង់ត្រាស់ឱ្យប្រា-
 កដិដោយល្អ កំប្រែប្រួល ។

ម. ក៏ ភន្តេ បពិត្រព្រះបើរដ៏បំរើស ចុះលោកម្ចាស់សម្គាល់
ថាគេដឹងដោយអ្វី ថាគេដឹងដោយដ្ឋិវាឬអ្វី ។

ន. អាម មហារាជ បពិត្រមហារាជ អាត្មាភាពបូលចិត្ត
ថាគេដឹងនូវអំបិលនោះ គឺដឹងដោយដ្ឋិវាវិញ្ញាណជាប្រាកដ
សូមមហាបពិត្រជ្រាប ។

ម. ក៏ បន ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេសបើរដ៏បម្រើស ចុះ
លោកម្ចាស់សម្គាល់ថា បុគ្គលដែលដឹងនូវអំបិលទាំងអស់នោះ
គឺដឹងដោយដ្ឋិវាឬអ្វី ។

ន. អាម មហារាជ បពិត្រមហារាជ អាត្មាភាពសម្គាល់
ថាបុគ្គលដែលដឹងនូវអំបិលទាំងអស់នោះ គឺដឹងដោយដ្ឋិវា តែ
ម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះសូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. បើលោកម្ចាស់ថា គេដឹងដោយដ្ឋិវា ចុះប្រសិនបើ
គេយករទេះទៅផ្អុកអំបិលពេញក្នុងរទេះហើយ គេដឹកនាំមក
កាន់ទីបំពោះមុខ បើត្រូវការបង់ដឹងនូវអំបិលនោះ តើយើងត្រូវ
ធ្វើដូចម្តេច គឺគ្រាន់តែមើលដោយភ្នែកទៅដឹង ឬ ។ ហំយកដ្ឋិវា

ទៅលិទ្ធក្នក់មើល ទើបដឹងលោកម្ចាស់ ។ ម្យ៉ាងទៀតអំបិលក្នុង
រទេះដែលគេតែងនាំមកដោយគោមានកម្លាំង ចុះបំណែកដ្ឋិវា
នឹងអាចនាំមកនូវអំបិលទាំងរទេះបាន ឬពុំបានទេលោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រមហារាជ ឯដ្ឋិវានេះមិនអាចដឹកនាំមកនូវអំបិល
ទាំងរទេះនោះបានឡើយ ព្រោះអំបិលនោះធ្ងន់ហួសកម្លាំងនៃ
អណ្តាត សេចក្តីនេះដូចគ្នានឹងសហជាតធម៌ទាំងឡាយ មាន
ផស្សៈជាដើម ដែលជាធម៌តែងកើតឡើងព្រមគ្នា ឬតែងកើត
ក្នុងទីជាមួយគ្នា តែងមានអារម្មណ៍ផ្សេង ។ គ្នា ដែលអាត្មា
ភាពបានថ្វាយព្រះពរហើយថា បញ្ញាអាត្មាភាព មិនអាចនឹង
ញែកចែកនូវធម៌ទាំងនោះ ឱ្យប្លែកគ្នាបានទេ ម្យ៉ាងទៀត អាត្មា
ភាពសូមថ្វាយព្រះពរសួរមហាបពិត្រវិញថា ចុះអំបិលទាំងរទេះ
នោះ បុគ្គលនឹងអាចប្លឹងដោយជញ្ជីង បានឬពុំបានទេ ម
ហាបពិត្រ ។

ម. អំបិលក្នុងរទេះនោះ បុគ្គលនឹងអាចប្លឹងដោយជញ្ជីង
បាន លោកម្ចាស់ ។

ន. បុរេមហារាជស្តេចជ្រាបថា ប្រាកដជាប្លឹងដោយជញ្ជីង
បានយ៉ាងប្លឹងឬអ្វី ។

ម. បុរេលោកម្ចាស់យល់ដឹងម្តេច ថាមិនអាចប្លឹងបានឬអ្វី។

ន. ថ្វាយព្រះពរ អាត្មាភាពថាមិនអាចនឹងប្លឹងដោយ
ជញ្ជីងបាន ព្រោះអំបិលទាំងរទេះនោះមានការធ្លុះដោយច្រើន
ឯការ ដែលនឹងប្លឹងនូវរបស់ទាំងពួងនោះ គួរដល់កម្លាំងជញ្ជីង
ទើបនឹងប្លឹងបាន បើវត្ថុនោះធ្លុះពេកហួសកម្លាំង ក៏មិនអាច
នឹងប្លឹងបានឡើយ មិនមែនជាកិច្ចការត្រូវប្រកបទេ ប្រៀបដូច
ជាជួរវាដែលមិនអាចនឹងដឹកនាំមក នូវអំបិលទាំងរទេះនោះឯង
សេចក្តីនេះគួរនាយ៉ាងណាមិញ ថាព្រះរាជឱង្ការដែលត្រាស់
ឱ្យអាត្មាភាពញែកបែកនូវសហជាតធម៌ទាំងឡាយ មានផស្សៈជា
ដើម ដែលជាធម៌តែងកើតឡើងព្រមគ្នានោះ ឱ្យផ្សេងចេញពី
គ្នា ឬប្លែកចេញពីគ្នានោះពុំបានទេ ដូចគ្នានឹងអំបិលដែល
បុគ្គលផ្អុកបុរេក្នុងរទេះ ហើយឱ្យអណ្តាតទៅដឹកនាំមកទាំងរទេះ
ពុំបាននោះ សូមថ្វាយព្រះពរ ។

ម. កល្លោសិ ព្រះបើរនេះ លោកឆ្លាសពេកណាស់ ចេះ
ដោះសាគ្គរឿប្បូលចិត្តបាន ។

បញ្ហាយតនកម្មនិព្វត្តបញ្ញា ៗ ទី ៣

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់បុប្ផាចំពោះទៅព្រះនាគសេសបើរ
ក្នុងប្រស្នាទី ៣ ក្នុងវគ្គទី ៤ នេះថា បពិត្រព្រះបើរដ៏បំរើន ខ្ញុំមាន
សេចក្តីសង្ស័យត្រង់អាយតនៈទាំង ៥ ប្រការ គឺកន្លែងដែលជា
ទីកើតនៃវិញ្ញាណទាំង៥នោះ អាយតនៈទាំង៥ ប្រការនេះ វេលា
ដែលនឹងកើតឡើងនោះជានឹងកើតឡើងដោយកម្មផ្សេង ៗ គ្នា
ឬៗនឹងកើតឡើងដោយកម្មតែម្យ៉ាងជាមួយគ្នាទេ លោកម្ចាស់។

ព្រះនាគសេសបើរ ថ្វាយព្រះពរទៅវិញថា បពិត្រសម្តេច
មហារាជ ឯអាយតនៈទាំង ៥ ប្រការ នឹងបានកើតដោយកម្ម
ផ្សេងៗ គ្នាក៏ទេ គឺកើតឡើងដោយកម្មតែម្យ៉ាងជាមួយគ្នា សូម
ទ្រង់ជ្រាប។

ម. ឧបមំ ករោហិ សូមលោកម្ចាស់ឧបមាបន្តិចមកនឹង
ស្តាប់មើល ។

ន. ឯកស្តី ខេត្ត បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ សេចក្តីនេះប្រៀប
 ដូចពូជស្រូវទាំង ៥ យ៉ាងដែលបុគ្គលព្រាហ្មណ៍សបណ្តោះទៅក្នុង
 ស្រែតែ ១ ហើយពូជទាំងនោះក៏ដុះជាលឿង អំពីស្រែជាមួយ
 គ្នា វេលាដល់ចេញជាផ្លែ ក៏ផ្លែផ្សេង ។ គ្នា សេចក្តីនេះ
 គួរតាមយ៉ាងណាមិញ បពិត្រមហារាជ ថាគួរតាមដូចអាយ-
 តនៈ ទាំងឡាយ ៥ ប្រការ ក៏អាយតនៈទាំង ៥ នេះនឹងបានកើត
 ដោយកម្មផ្សេង ។ គ្នានោះក៏ទេ គឺកើតដោយកម្មតែម្យ៉ាង ជា
 មួយគ្នាដូចពូជស្រូវទាំង៥ ដែលកើតក្នុងស្រែតែ១ នោះឯង សូម
 ទ្រង់ជ្រាប ។

ម. ខ្ញុំចូលបិត្តស្តាប់បានហើយលោកម្ចាស់ អស់សង្ស័យ
 ក្នុងបិត្តហើយ ។

កម្មនាសាករណបញ្ញា ៗ ទី ៤

ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់ព្រះរាជបុប្ផាចំពោះទៅព្រះ
 នាគសេសបើរក្នុងប្រស្នាទី ៤ ក្នុងវិគ្គទី ៤ នេះតទៅទៀតថា ប-
 ពិត្រព្រះបើរដ៏ចំរើន ខ្ញុំមានសេចក្តីជឿនឆ្ងល់គិតមិនយល់មិន

ចូលចិត្តសោះ អំពីមនុស្សយើងសព្វថ្ងៃនេះ មិនដឹងជាហេតុអ្វី
 ធម្មជាតិដួបមេចធ្វើមនុស្សសត្វទាំងពួង ដែលកើតមកក្នុង
 លោកនេះ មិនឱ្យដួបគ្នា ស្មើគ្នាបាន ក៏បេះតែឱ្យផ្សេង ៗ គ្នា,
 ប្លែកគ្នាទីទៃ ៗ ទៅដួបសេចក្តីខាងក្រោមនេះ

“មានមនុស្សប្រុសស្រីចំពូកខ្លះ មានអាយុតិច ឬអាយុខ្លី
 មនុស្សប្រុសស្រីចំពូកខ្លះ មានអាយុច្រើនឬអាយុវែង មនុស្ស
 ប៉ើកខ្លះ មានជម្ងឺដំកាត់ច្រើនក្នុងខ្លួន ឬមានជម្ងឺជានិច្ចក្នុងរាង
 កាយមនុស្សប៉ើកខ្លះមានរោគាពាធិតិច ឬមិនសូវមានជម្ងឺដំកាត់
 មនុស្សពួកខ្លះមានពណ៌សម្បុរអាប់អន់ ឬពណ៌អាក្រក់មិនជាទី
 ចង់មើលចង់ឃើញដល់អ្នកដទៃ, មនុស្សពួកខ្លះមានពណ៌សម្បុរ
 ភ្លឺថ្លា ឬមានពណ៌សម្បុរស្រស់ស្អាតបាត គួរជាទីចង់មើលចង់
 ឃើញដល់ភ្នែកគេរាល់គ្នា មនុស្សចំណែកខ្លះអាប់ឥតបុណ្យ
 ស័ក្តិ ឬជាមនុស្សមានអានុភាពតិច មិនសូវមានគេកោតខ្លាច
 មនុស្សចំណែកខ្លះមានបុណ្យស័ក្តិធំប៉ុំប៉ើង នឹងមានសក្តានុភាព
 ច្រើនប្រកបដោយយសបរិវារ មនុស្ស ១ ផ្នែកទៀត ជាមនុស្ស

មានទ្រព្យសម្បត្តិវិបត្តិបញ្ចូលស្នេហា ឬមិនសូវមានទ្រព្យ មនុស្ស
 ១ ផ្អែកទៀត ជាអ្នកមានភោគសម្បត្តិប្រើសបរិបូណ៌ឥតមានខ្វះ
 ខាតឡើយ មនុស្ស ១ ក្រុមទៀត ជាមនុស្សមានត្រកូលថោក
 ទាបដុនដាប មនុស្ស ១ ក្រុមទៀត ជាមនុស្សមានត្រកូលខ្ពង់
 ខ្ពស់ខ្ពង់ខ្ពស់មរតករុងរឿង មនុស្ស ១ ប៉ែកទៀត ជាមនុស្សអាប់
 ឥតប្រាជ្ញា ទាំងចំណេះវិជ្ជាក៏ពុំសូវមាន មនុស្ស ១ ប៉ែកទៀត
 ជាមនុស្សមានប្រាជ្ញាឆ្លៀវឆ្លាស់រាងវៃ ព្រមទាំងមានចំណេះ
 វិជ្ជាផង ឯមនុស្សទាំងអស់នេះ បើរាប់ជាគូពួកនោះត្រូវ ៧ គូ
 បើរាប់រាយពួកត្រូវជា ១៤ ពួក ក៏មនុស្សទាំងនេះធម្មជាតិអ្វី
 តាក់តែងផ្អែមឱ្យកើតឡើង បានជាមិនដូចគ្នាមិនស្មើគ្នា
 នោះលោកម្ចាស់ សូមនិមន្តលោកម្ចាស់អត្តាធិប្បាយបញ្ហានេះ
 ឱ្យប្បាស់លាស់មកមើល ។

គ្រានោះព្រះនាគសេនបើរ ថ្វាយព្រះពរទៅមហាក្សត្រ
 វិញថា បតិគ្រមហារាជ ប្រស្នាដែលទ្រង់ព្រះរាជបុត្រាមកនេះ
 ពីរោះពេកណាស់ ជាប្រស្នាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ជាងប្រស្នាដទៃទៀត អាត្មា-

ភាពបំរុងនឹងវិសដ្ឋាន ថ្វាយព្រះរាជសម្ភារមិនខាន តែមុនដែល
 នឹងវិសដ្ឋាននោះ អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរ សួរមហាបពិត្រ
 សិនថា រុក្ខាលតាជាតិព្រៃព្រឹក្សាទាំងឡាយ ដែលដុះឡើង
 ចំរើនឡើង អំពីផែនដីតែម្យ៉ាង ចុះហេតុអ្វីមិនដួបគ្នា ឈើខ្លះ
 មានរលដួរ ខ្លះមានរលស្លឹង ខ្លះមានរលហិរ ខ្លះមានរល
 បត់ ខ្លះមានរលផ្អែម ផ្សេងគ្នាមិនដួបគ្នាមិនស្មើគ្នានោះ តើធម្ម-
 ជាតិអ្វី តាក់តែងឱ្យផ្សេងគ្នាមហារាជ សូមព្រះអង្គវិសដ្ឋាន
 សេចក្តីនេះ បន្តិបមកសិនមើល ។

ម. មញ្ញាមិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ខ្ញុំសំគាល់
 ថា ឈើទាំងឡាយបានជាមានរលផ្សេង ៗ គ្នានេះ មិនមែន
 ពីហេតុអ្វីទេ គឺមកពីពូជដើមវាផ្សេង ៗ គ្នា ពូជឈើណា ដែល
 ជួរ វេលាដល់ដុះត ៗ ទៅ ក៏នៅតែជាឈើជួរដួបមុន ពូជឈើ
 ណាដែលផ្អែម គ្រាដល់ដុះត ៗ ទៅ ក៏នៅជាផ្អែមដួបពូជ
 ដើមនោះវិញ សូមលោកម្ចាស់ជ្រាបដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ឯរុក្ខជាតិ

ទាំងពួងបានជាមានរសឡើងគ្នា មិនដូចគ្នា ព្រោះពួងដើមវា
 ឡើងគ្នាយ៉ាងណាមិញ ក៏មនុស្សប្រុសស្រីទាំងឡាយ ដែលមាន
 អាយុខ្លីអាយុវែងមិនស្មើគ្នាជាដើមនោះ ក៏មិនគឺព្រោះហេតុអ្វី គឺ
 មនុស្សទាំងនោះ បានសន្សំពូជគឺកុសលនិងអកុសល ទុកមក
 ឡើង ។ គ្នានោះឯង ទើបបានជាមនុស្សទាំងនោះមិនដូចគ្នា
 បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះត្រូវគ្នាគឺដ៏ពុទ្ធភាសិត ដែលព្រះ-
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់ទេសនា ប្រារព្ធនឹងមាណពម្នាក់ថាៈ
 កម្មស្សកា មាណវិ សត្តា កម្មទាយាទា កម្មយោធិ កម្មពន្ធ
 កម្មបដិសរណា កម្មសត្តេ វិភជ្ជតិ យទិទំ ហ៊ីសប្បណ័តតាយាតិ
 ដូច្នោះជាប្រធានឲ្យវិនែះអាត្មាភាពនឹងប្រែសេចក្តីក្នុងកម្មទាំង៥
 យ៉ាងនេះ ហើយនឹងអធិប្បាយថ្វាយមហាបពិត្រ តាមខ្សែ
 ពុទ្ធភាសិតនោះថា មាណវិ ម្នាលមាណព សត្តា សត្វ
 ទាំងឡាយ កម្មស្សកា មានកម្មជារបស់ខ្លួន កម្មទាយាទា
 នឹងត្រូវទទួលនូវផលនៃកម្ម កម្មយោធិ មានកម្មជាកំណើត
 កម្មពន្ធ មានកម្មជាដៅពង្ស កម្មបដិសរណា មានកម្មជាទី

រលីកតប បពិត្រមហារាជ កុសលកម្មនិងអកុសលកម្មនេះជា
 មេបំណែកបែកសត្វឱ្យអាក្រក់ឱ្យល្អផ្សេងគ្នា ឥតមានអ្នកដណា
 មានអំណាច អាចនឹងបែកសត្វទាំងនោះបានឡើយ ក្រៅពី
 កុសលនិងអកុសលនេះ ។

ដែលថាកម្មស្ស្វកនោះ សេចក្តីថា សត្វទាំងឡាយដ
 ណាបានធ្វើកុសលកម្ម ឬអកុសលកម្ម ដោយកាយ វាចា
 ចិត្ត របស់ខ្លួនហើយផលនៃកុសលកម្មឬអកុសលកម្មនោះ មិន
 ដែលលះបង់ចោលម្ចាស់ដែលធ្វើនោះឡើយ នឹងត្រឡប់មក
 តាក់តែងឱ្យកើតជាតាមនិងរូប គឺជាខ្លួនប្រាណរបស់សត្វនោះ
 វិញមិនខាន ហេតុនេះហើយបានជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់
 ទេសនាថា កម្មស្ស្វក សត្វមានកម្មជារបស់ខ្លួន ។ ធ្វើការ
 ងារល្អជាកុសល ក៏មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះពីរោះផ្សាយទៅជាកល្យាណ
 កិត្តិសព្ទ បើខ្លួនធ្វើការងារអាក្រក់ជាអកុសល ក៏មានកេរ្តិ៍
 ឈ្មោះមិនពីរោះផ្សាយទៅជាបាបកិត្តិសព្ទ ដសេចក្តីល្អនិង
 សេចក្តីអាក្រក់នេះ ឥតមានអ្នកដណា ១ នឹងសំបកឱ្យខ្លួន
 ឡើយ គឺខ្លួនឯងឱ្យឯងនោះឯង ។

កម្មទាយាទា ថាសត្វទាំងឡាយ ត្រូវទទួលយកនូវផល
 នៃកុសលកម្ម ឬអកុសលកម្ម គឺផ្លែបុណ្យឬផ្លែបាប ដែល
 ខ្លួនបានបណ្តោះដាំទុកមករួចហើយជាពូជដើម គឺថាដែលខ្លួន
 បានធ្វើល្អឬអាក្រក់មកហើយនោះឯង កាលដើមខ្លួនធ្វើល្អ វេ-
 លាបានផល ។ នោះនាំឱ្យចំរើនល្អ, កាលដើមខ្លួនធ្វើអាក្រក់
 វេលាបានផល ។ នោះនាំឱ្យចំរើនអាក្រក់ ។

កម្មយោធិ ថាសត្វទាំងឡាយមានកុសលកម្ម និងអកុ-
 សលកម្មដែលខ្លួនបានសាងសន្សំទុកមកពីជាន់មុននោះ នាំឱ្យ
 កើតក្នុងទុគ្គតិភពឬ សុគតិភពមិនខាន កុសលកម្មឬអកុសល-
 កម្មនេះហើយដែលជាអ្នកតាក់តែងជាតិ, តាក់តែងភព, តាក់
 តែងសម្បត្តិ, ទុកសម្រាប់ឱ្យសត្វបានធ្វើនោះមិនដែលខាន
 ឥតមានធម្មជាតិណា ១ ក្រៅពីកុសលឬអកុសលនេះទៅតាក់
 តែងទុកឱ្យឡើយ ។

កម្មពន្ធុ ថាសត្វទាំងឡាយមានកម្ម គឺបុណ្យឬបាបដែល
 ខ្លួនបានធ្វើហើយនោះ នឹងមកជាដៅពង្ស ជាញាតិ ជាមិត្ត

ជាបងប្អូនមិនខានឡើយ គឺថាបើខ្លួនធ្វើអំពើល្អ អ្នកដែលល្អ
 នឹងត្រូវការជាមួយនឹងខ្លួនផង បើខ្លួនធ្វើអាក្រក់ អ្នកដែលអា-
 ក្រក់នឹងត្រូវការជាមួយនឹងខ្លួនផង ធម្មតាសត្វទាំងឡាយតែប្រ-
 ព្រឹត្តធ្វើការនីមួយៗ ត្រូវគ្នាដូចគ្នាហើយ អ្នកទាំងនោះតែងតែ
 បូលបិត្តរាប់អានគ្នាមិនខានព្រោះថាការងារត្រូវគ្នាដូចគ្នា ។

កម្មបដិសរណា ថាសត្វទាំងឡាយ មានការងារល្អឬ
 អាក្រក់ជាទីរពកតគ្នា ឬថាមានការងារល្អនឹងអាក្រក់ជាទីសំ-
 ណាក់អាស្រ័យ ឬថាជាគ្រូអាចារ្យជាធំជាងខ្លួន ព្រោះថាតែ
 សត្វធ្វើការល្អហើយ ការនោះឯងតែងបង្ហាត់សត្វ ឬសំបិត្ត
 សត្វឱ្យនឹកល្អឱ្យគិតល្អ បើសត្វធ្វើការអាក្រក់ហើយ, ការ
 អាក្រក់នោះឯងតែងហៅ តែងប្រើសត្វឱ្យនឹករក ឬរពកទៅរក
 សេចក្តីអាក្រក់នោះមិនខាន ព្រោះហេតុយ៉ាងហ្នឹងហើយបានជា
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ទេសនាថា កម្មបដិសរណា សត្វ
 ទាំងឡាយមានការងារជាទីរពកគ្រប់ប្រាណ។

មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ សេចក្តីដែលអាត្មា-

ភាពអធិប្បាយថ្វាយព្រះពរមកនេះតាមខ្សែព្រះពុទ្ធភាសិត ដែល
 ទ្រង់ទេសនាទុកមកថា “សត្វដែលផ្សេងគ្នាមិនស្មើគ្នានោះ មិន
 មែនពីព្រោះហេតុអ្វីឡើយ គឺពីព្រោះតែសត្វទាំងនោះប្រព្រឹត្ត
 ធ្វើអំពើខុសគ្នា សត្វពួកខ្លះចូលបិត្តបង់ធ្វើកុសល, ធ្វើបុណ្យ,
 ធ្វើល្អ, សត្វពួកខ្លះពេញបិត្តបង់ធ្វើអកុសលធ្វើបាបធ្វើអាក្រក់
 (អំពើល្អ អាក្រក់) នេះហើយដែលជាអ្នកបែកបំណែកឱ្យសត្វ
 មិនស្មើគ្នា សត្វណាធ្វើល្អ បានបំណែកល្អគឺមានអាយុវែង
 មិនសូវមានរោគាពាធដាដើម សត្វណាធ្វើអាក្រក់ បានបំ-
 ណែកអាក្រក់គឺបានអាយុខ្លី មានរោគច្រើនជាដើម ប្រៀបដូច
 ដើមឈើទាំងឡាយដែលមានរសជាតិជួរចត់ផ្សេង ។ គ្នា ព្រោះ
 តែពូជដើមផ្សេងគ្នានោះឯង សូមមហាវាជ ជ្រាប ។

ម. កល្លោសិ ភន្តេ បពិត្រព្រះបើរដំបំរើន លោកម្ចាស់ប៊ុន
 ប្រសប់ណាស់ ចេះទាញយកពុទ្ធភាសិតមកសំដែងដោះប្រស្នា
 គួរឱ្យជាទីអស្ចារ្យពេកណាស់ ខ្ញុំចូលបិត្តអស់សង្ស័យហើយ ។

បដិកប្បវិរាយាមករណបញ្ញា ។ ទី ៥

ព្រះបាទមិលិន្ទនរិន្ទរាជ ស្តេចទ្រង់បុប្ផាបំពោះទៅព្រះនាគ-

សេសលើក្នុងប្រស្នាទី ៥ នេះតទៅថា បពិត្រព្រះលើរដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ
 មានសេចក្តីសង្ឃឹយនឹងពុទ្ធដីការបស់លោកម្ចាស់ ដែលពោល
 នឹងខ្ញុំពីកាលមុនថា អ្នកបួលក្នុងពុទ្ធសាសនា តែងនឹងធ្វើឱ្យរ-
 លត់នូវសេចក្តីទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ដើម្បីនឹងមិនឱ្យទុក្ខដទៃកើត
 ឡើងបាន ម្យ៉ាងទៀតថា អ្នកបួលនោះលោកតែងព្យាយាមបំ-
 បាត់ទុក្ខទាំងពួងជាមុន មិនឱ្យទុក្ខនោះកើតឡើងទាន់ បុះហេតុ
 អ្វីក៏ហំធ្វើដូច្នោះ បើប្រសិនណាបណ្តោយឱ្យទុក្ខទាំងនោះមក
 ដល់ហើយ សឹមព្យាយាមរំលត់ទៅមិនបានឬដួចម្តេច លោក
 ម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេសលើ ថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រព្រះរាជសសម្ភារ
 ឯអ្នកបួលក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនានេះ កាលបើបណ្តោយឱ្យសេចក្តី
 ទុក្ខមកដល់ហើយទើបធ្វើព្យាយាមរំលត់នោះ ការព្យាយាម
 នោះមិនមែនជាកិច្ចត្រូវធ្វើឡើយ ឯការដែលនឹងរំលត់ទុក្ខនោះ
 ត្រូវធ្វើព្យាយាមទុកជាមុនទើបគួរជាកិច្ចត្រូវធ្វើ ។

ម. ឌុបមំ ករោហិ សូមលោកម្ចាស់ប្រៀបប្រាយសេចក្តី
 នោះយ៉ាងខ្លីបន្តិចមកនឹងស្តាប់មើល ។

ន. តំ កី មញ្ញសិ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ ចុះ
 ព្រះរាជសម្ភារស្តេចទ្រង់ព្រះរាជដំរិះសំគាល់នូវហេតុនោះថាដួង
 ម្តេច រឿងនេះអាត្មាភាពសូមប្រៀបជាសេចក្តីថ្វាយថាដួងជា
 អង្គរបស់មហាបពិត្រ ប្រសិនណាបើជាព្រះអង្គមានសេចក្តី
 ស្រេកនូវព្រះឱទ្ធករស ក្នុងវេលាណា១ ហើយទើបនឹងទ្រង់ចាត់
 បែងឱ្យមនុស្សទាំងឡាយកកាយដឹកនូវអណ្ណាងឬស្រះបោកូរណី
 ដើម្បីតម្កល់ទុកនូវទឹកសម្រាប់សោយ រួចហើយទើបនឹងតាំង
 ព្រះរាជហឫទ័យថា អាត្មាអញនឹងរកទឹកដឹកដូច្នោះ ក្នុងវេលា
 នោះឬអ្វីមហារាជិ ។

ម. ន ហិ ភន្តេ បពិត្រព្រះបើរដ៏ចំរើន មិនមែនដូច្នោះទេ
 ដំទឹកនោះយើងត្រូវធ្វើទឹកឆ្នែងសម្រាប់តម្កល់ទុកជាមុន ឱ្យមាន
 នៅជានិច្ចសម្រាប់ដឹក តែនឹកបង់ដឹកវេលាណាក៏ដឹកក្នុងវេលា
 នោះភ្លាមទៅ មិនមែនធ្វេសប្រហែសបណ្តែតបណ្តោយឱ្យដល់
 ពេលស្រេកឃ្លាន ហើយទើបនឹងចាត់បែងឱ្យគេដឹកអណ្ណាងឬ
 ស្រះដូច្នោះទេលោកម្ចាស់ ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជិ បពិត្រព្រះបរមរាជាធិរាជថាបំ-

ណែកអស់លោកអ្នកបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលខំព្យាយាម
រំលត់នូវសេចក្តីទុក្ខជាមុននោះក៏ដូច្នោះដែរ ឯសេចក្តីទុក្ខនេះ
លុះតែខំព្យាយាមប្រឹងប្រែងគេចវេះចេញ អំពីចម្ងាយជាមុនទើប
បានរួចខ្លះហើយគួរជាកិច្ចត្រូវធ្វើផង បើបង្អង់ទុកឱ្យសេចក្តីទុក្ខ
ចូលមកជិតឬមកដល់ហើយ ទើបព្យាយាមតទល់នឹងសេចក្តី
ទុក្ខនេះ មុខជាមិនអាចនឹងតទល់បានឡើយ អំពើដែលខំធ្វើ
នោះ ក៏នឹងនាំឱ្យគ្រាន់តែហត់នឿយឥតប្រយោជន៍ ហើយមិន
មែនជាកិច្ចត្រូវធ្វើផង ។

ម. សូមលោកម្ចាស់ ឧបមាឱ្យផ្សេងពីនេះតទៅទៀត
មើលព្រះបើរ ។

ន. តំ កី មញ្ញសិ មហារាជិ បពិត្រព្រះរាជសម្ភារបុរមហាប-
ពិត្រស្តេចប្រាបនូវរឿងនេះដូចម្តេចទៅ ឯអាត្មាភាពសូមប្រៀប
សេចក្តីនេះថ្វាយថា ដូចជាអង្គមហារាជិ ប្រសិនណាបើស្តេច
មានសេចក្តីស្រេកឃ្លាននូវក្រុយាស្វាយយ៉ាងខ្លាំងឡើងក្នុងព្រះ

កាយក្នុងគ្រាណា ១ ហើយព្រះអង្គទើបនឹងត្រាស់បង្គាប់ឱ្យ
 មនុស្សទាំងពួងក្លរស្រៃ ឱ្យព្រួសស្រូវវិទ្យាយឬស្រូវវិដំណើប
 ហើយទើបដឹកនាំនូវស្រូវនោះមក រួចទើបទ្រង់តាំងព្រះរាជ-
 ហឫទ័យថា អាត្មាអញនឹងបរិភោគនូវបាយដ្ឋប្នោះ ក្នុងគ្រានោះ
 ឬអ្វីមហាបពិត្រ ។

ម. ន ហិ ភ ត្ថេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បំរើន មិនមែនដ្ឋប្នោះ
 ទេ ឯភោជនាហារនោះ យើងត្រូវបង្គាប់ឱ្យពួកវិសេសគេហាត់
 បែងទុកប្រចាំពេលរាល់ពេល តែឃ្លានវេលាណានឹងបរិភោគ
 ក្នុងវេលានោះ មិនបាច់បង្គាប់ឱ្យក្លរស្រៃនោះឡើយ ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជិ បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះ
 ប្រៀបដូចការព្យាយាម រំលត់ទុក្ខរបស់លោកអ្នកឬសក្នុងពេល
 ដែលទុក្ខមកដល់ហើយ ទើបទំព្យាយាមនោះមិនអាចរំលត់បាន
 ឡើយ ហើយមិនមែនជាកិច្ចការត្រូវប្រកបផង គួរតែព្យាយាម
 បំរុងទុកជាមុនទើបគួរជាកិច្ចត្រូវធ្វើ ប្រៀបដូចជាអ្នកដែលត្រូវ
 បរិភោគនូវភោជនាហារ គួរតែហាត់បែងអាហារនោះបំរុងទុក

ជាមុន តែឃ្លានវេលាណា ក៏នឹងទទួលទានក្នុងវេលានោះទើប
មិនលំបាក ។

**ម. ភិយ្យោ ឧបមំ ករោហិ សូមលោកម្ចាស់ឧបមាឱ្យច្រើន
ទៅមើល ។**

**ន. តំ កី មញ្ញសិ មហារាជិ បតិគ្រមហារាជិ បុះមហា-
បតិគ្រស្តេចជ្រាបនូវហេតុនោះថាយ៉ាងណា អាត្មាភាពសូម
ថ្វាយព្រះពរថា ប្រៀបដូចអង្គមហារាជប្រសិនណាបើមានសឹក
សង្រ្គាមគេលើកមកដល់ជិតព្រះអង្គហើយក្នុងវេលាណា បំ-
ណែកព្រះអង្គទើបនឹងចាត់បែង ឱ្យដឹកគូស្នាមភ្លោះព័ទ្ធជុំព្រះ-
រាជវាំង ឱ្យធ្វើកំពែងបិទបាំងអំពីខាងក្នុង ឱ្យរាំងបាំងទ្វារ ស្រុក
ឱ្យធ្វើបន្ទាយ ហើយដឹកសាំមកនូវស្រូវទុកបំរុងបរិភោគ ហើយ
ទើបនឹងចាត់ការឱ្យបង្ហាត់ពលដំរី, ពលសេះ, ពលរទេះ, ពលផ្លូវ
ពលដាវលំពែង ក្នុងពេលដែលសង្រ្គាមគេមកដល់នោះ ឬអ្វី
ព្រះអង្គ។**

ម. ន ហិ ភន្តេ បតិគ្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន មិនមែនដ្ឋិប្មោះទេ

ឯកិច្ចការដែលត្រូវរក្សានូវព្រះនគរនោះ យើងត្រូវប្រុងប្រយ័ត្ន
ចាត់ការទុកជាមុនពីចម្ងាយជាស្រេច តែបង្អង់ទុកឱ្យសត្រូវមក
ដល់ហើយទើបចាត់ការ ។ នោះមិនអាចសំរេចទៅបានឡើយ ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជិ បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ ឯអ្នកបួសក្នុង
ពុទ្ធសាសនា ថាបើបណ្តែតបណ្តោយឱ្យសេចក្តីទុក្ខនោះ ចូល
មកដល់ហើយទើបព្យាយាមរំលត់ទុក្ខនោះ សេចក្តីព្យាយាម
នោះមិនមានប្រយោជន៍ឡើយ លុះតែព្យាយាមបំរុងទុកជាមុន
ទើបដាក់ចិត្តគួរគប្បីប្រកប បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ សេចក្តីនេះដូចគ្នា
នឹងភាសិតរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ទេសនាទុកមកថា:

បដិកច្ចេវិ តំ កយិរា

យំ ជញ្ញា ហិតមត្តនោ

ន សាកដិកបិស្តាយ

មន្តាធីរោ បរក្កមោ

យថាបិ (1)សាកដិកោ នាម

បសត្ថំ សមំ ហិត្វា មហាបបំ

វិសមំ មគ្គមារុយ្ហ

អក្ខបិស្តោវិ ណាយតិ

ឯវិ ធម្មា អបក្កម្ម

អធម្មនុវត្តិយ

១ ក្នុងសៀវភៅមិលិន្ទបញ្ញាប្រែរយថា “ន ប សាកដិកបិគ្លោយ” មិលិន្ទបញ្ញាបាលីថា
“ន សាកដិកបិស្តាយ” ដូចក្នុងទីនេះ ។
Websites: WatKhemaraRatanaram.org or WatKhmers.org

មន្តោ មច្ចុមុខំ បត្តោ

អក្ខប្បិស្តោវិ ឈាយតីតិ

(ប្រែជាសេចក្តីថា)

ធម្មតាអ្នកប្រាជ្ញដែលមានប្រាជ្ញា

មានចំណេះចេះដឹងច្រើន ជាអ្នកមានព្យាយាម លោកតែងដឹង

នូវកិច្ចដំណាលដែលជាប្រយោជន៍របស់ខ្លួនហើយ ក៏តែងធ្វើនូវ

កិច្ចជាប្រយោជន៍នោះ ឱ្យស្រួលបំផុតមិនខាន មិនបានធ្វើតាម

គំនិតនៃអ្នកឈ្នួញរទេះនោះឡើយ ឯអ្នកឈ្នួញរទេះខ្លះដែល

ល្ងង់តែងលះបង់ចោលនូវផ្លូវធំដែលរាបស្មើល្អនោះចេញ ហើយ

បររទេះរបស់ខ្លួនទៅតាមផ្លូវតូចដែលមានជង្គកប្លុកច្រើនមិនបាន

រាបស្មើ ឯរទេះនោះក៏បាក់ភ្លៅវិសាសទៅ បំណែកម្ចាស់រទេះក៏

កើតទោមនស្សត្រូវបិទនៅក្នុងទីនោះយ៉ាងណាមិញ ក៏ធម្មតា

បុគ្គលដែលជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅអប្បឥតប្រាជ្ញា តែងគេចបៀសវាង

ចាកធម៌ដែលត្រូវដែលល្អនោះចេញ ខំប្រព្រឹត្តធ្វើតាមធម៌

ដែលខុសដែលលាមកនោះវិញ វេលាសេចក្តីស្លាប់មកដល់

ហើយក៏តក់ស្លុតវង្វេងស្មារតីទៅក្នុងគ្រានោះ ប្រៀបដូចជាអ្នក

ម្ចាស់រទេះដែលមានរទេះបាក់ភ្លៅដេកនៅក្នុងផ្លូវនោះឯង ។

ម. កណ្តោសិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់
ឆ្លៀសឆ្លាស់ពេកណាស់ បេះវិសដ្ឋនាពីរោះក្បោះក្បាយគួរឱ្យបូល
បិត្តណាស់ខ្ញុំអស់សង្ស័យហើយ ។

បកតិអគ្គិពោនេរយគ្គីនំខណ្ឌាការបញ្ញា ។ ទី ៦

ព្រះបាទមិលិន្ទ្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់ព្រះរាជបុប្ផាសួរទៅ
ព្រះនាគសេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ៦ នេះថា បពិត្រព្រះបើរដ៏ចម្រើន
ខ្ញុំមានសេចក្តីសង្ស័យនឹងពាក្យលោកម្ចាស់ ដែលលោកម្ចាស់
បានពោលនឹងខ្ញុំថា “ភ្លើងនរកមានកម្ដៅជាទីបំផុតជាងភ្លើង
យើងជាប្រក្រតីសព្វថ្ងៃនេះ ឯភ្លើងយើងជាប្រក្រតីនេះ ថាបើ
បុគ្គលនឹងយកដុំថ្មយ៉ាងតូចប្រមាណប៉ុនកំភួនដៃ ឬកំភួន
ដើងទៅដាក់ជុំតក្នុងគំនរភ្លើងយ៉ាងធំៗ អស់ពេលប្រហែល ១ ថ្ងៃ
ក៏ដោយ ឯដុំថ្មនោះមិនអាចនឹងរលួយទៅបានឡើយ ចំណែក
ភ្លើងក្នុងស្ថាននរកនោះ ថាបើមានដុំថ្មយ៉ាងធំប្រមាណប៉ុន ។
ផ្ទះហើយធ្លាក់ចុះទៅក្នុងគំនរភ្លើងនរកនោះ ដុំថ្មធំនោះឯងក៏នឹង
ក្តៅរលាយសាបសូន្យទៅ ១ រំពេចមិនខានឡើយ ពាក្យពោល

យ៉ាងនេះខ្ញុំមិនជឿសោះឡើយ ម្យ៉ាងទៀតហិសត្វដែលកើតក្នុង
 ស្ថាននរកនោះ មានអាយុវែងដល់ទៅ ១០០០ ឆ្នាំ ចុះហេតុ
 អ្វីបើភ្លើងនរកនោះ មានកម្ដៅក្ដៅណាស់ក៏មិនឆេះនូវសត្វនរក
 ទាំងនោះឱ្យសុះរលាយ ១ រំពេចទៅ ក៏ឱ្យស្ថិតនៅយូរដល់ម៉្លេះ
 សេចក្ដីយ៉ាងហ្នឹងខ្ញុំរកជឿមិនបាន លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេសបើរ ថ្វាយព្រះពរទៅវិញថា បពិត្រមហា
 រាជ ចុះមហាបពិត្រសម្គាល់នូវសេចក្ដីនោះថាដូចម្ដេចទៅ រឿង
 នេះអាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរមហាបពិត្រវិញថា ចុះមហាប-
 ពិត្រស្ដេចជ្រាបដែរឬ ថាមេក្លោក, មេមាត់, មេមង្គរ, មេក្រពើ
 និងមេអណ្ដើកទាំងឡាយនោះ វាតែងទំពាស៊ីឬតែងលេបនូវ
 ដុំថ្ម ឬដុំក្រួសទាំងឡាយទៅក្នុងពោះវាទោះ ជាមែនឬ
 មិនមែនទេ មហារាជ ។

ម. អាម ភន្ត បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពាក្យនោះ
 មែនយ៉ាងហ្នឹងហើយ ឯមេសត្វទាំងឡាយមានមេក្លោកជាដើម
 នោះ វាតែងស៊ីនូវដុំថ្មនិងក្រួសទាំងនោះ ជាអាហារមែនពិត
 ហើយ លោកម្ចាស់ ។

ន. កី បន តានិ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ ចុះដំបូបដំបូង
ក្រសួងទាំងឡាយដែលចូលទៅក្នុងផ្ទៃនៃសត្វទាំងនោះ ប្រហែលជា
រលួយដែរឬអ្វី មហារាជិ ។

ម. អាម ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឯដំបូងនោះ
តែងក្លោររលួយអស់ទៅមិនមានសល់ទេ ។

ន. បពិត្រមហារាជិ ចុះគភីគឺពងឬកូនដែលនៅក្នុងផ្ទៃនៃ
មេសត្វទាំងនោះ ប្រហែលជារលួយរលាយអស់ដូចជាដំបូ
និងដំបូក្រសួងនោះដែរឬដូចម្តេច ។

ម. ន ហិ ភន្តេ គភីរបស់សត្វទាំងនោះមិនមែនរលួយ
ដូច្នោះទេ លោកម្ចាស់ វារលួយតែត្រង់ដំបូនិងដំបូក្រសួងដែល
ជាអាហារដែលសត្វទាំងឡាយលេបចូលពីក្រៅមកនោះ ឯត្រង់
គភីសត្វដែលកើតខាងក្នុងពោះនោះមិនបានរលួយទេ ។

ន. កេន ការណោន ព្រោះហេតុដូចម្តេចមហាបពិត្រ
ត្រង់ដំបូក្រសួងដំបូចេះឆេះរលួយទៅបាន ឯគភីដែលស្ថិតនៅ
ក្នុងពោះសត្វនោះដូចគ្នាដែរទៅជាមិនរលួយ សេចក្តីនេះគួរ
ឱ្យសង្ស័យដែរ មហារាជិស្តេចនឹងទ្រង់ជ្រាបថាយ៉ាងណា ។

ម. មញ្ញាមិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស សេចក្តី
 នេះ ខ្ញុំយល់ថាឯកភរិរបស់សត្វដែលមិនរលួយ ដូចអាហារទាំង
 ពួងនោះ ព្រោះគភីនោះអាស្រ័យនៅដោយកម្លាំង នៃផលជា
 កុសលឬអកុសល ដែលសត្វនោះបានធ្វើហើយនោះឯង សូម
 លោកម្ចាស់ជ្រាប ។

ន. ឯវមេវ ខោ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជ សេចក្តី
 នេះប្រៀបដូចសត្វនរកដែលកើតក្នុងភ្លើងនរក ។ ឆេះនៅក្នុង
 ស្ថាននរកនោះអស់ ១ ពាន់ឆ្នាំឬច្រើនជាង ១ ពាន់ឆ្នាំ ហើយ
 សត្វទាំងនោះមិនអាចនឹងរលាយទៅបាន ក៏មិនមែនដោយ
 ហេតុអ្វីឡើយ គឺដោយកម្លាំងផលនៃអកុសលកម្មរបស់សត្វ
 នោះឯងហើយ បានជាសត្វបានកើត បានបម្រើនៅក្នុងនរក
 នោះ វេលាដល់ស្លាប់ក៏ស្លាប់ក្នុងទីនោះផង បពិត្រមហារាជ
 ពាក្យនេះត្រូវគ្នានឹងភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ទេសនាទុកថា សោ ន ច តាវិ កាលំ ករេយ្យ យាវិ ន តំ បាបកម្មំ
 ព្យត្តិ ហោតិ សេចក្តីថា បើបាបកម្មមិនទាន់អស់ ឬមិនទាន់

វិសាសទៅដរាបណា សត្វក៏មិនទាន់ធ្វើកាលកិរិយាទៅដរាប
នោះដែរ សូមស្តេចជ្រាប ។

ម. សូមលោកម្ចាស់ ឧបមាឱ្យច្រើនជាងនេះទៅមើល ។

ន. តំ កី មញ្ញសិ មហារាជ បពិត្រមហារាជ ចុះសេចក្តី
នេះមហាបពិត្រស្តេចនឹងទ្រង់យល់ថាដូចម្តេច អាត្មាភាពសូម
ថ្វាយព្រះពរសួរមហាបពិត្រវិញថា ចុះមេសីហាទាំងឡាយក្តី
មេខ្លាធំក្តី មេខ្លាដំបងក្តី អាត្មាភាពតែងឮមកថា សត្វទាំង
ឡាយនោះវាតែងទំពាស៊ី នូវសាច់និងឆ្អឹងដីរឹងទាំងឡាយជា
អាហារមែនឬអ្វី មហាបពិត្រ ។

ម. អាម ភន្តេ សត្វទាំងឡាយនោះ វាតែងបរិភោគនូវ
ឆ្អឹងនិងសាច់នោះមែន លោកម្ចាស់ ។

ន. កី បន មហារាជ បពិត្រមហារាជ ចុះឆ្អឹងដែលជា
របស់រឹងនោះ វេលាដល់ចូលទៅនៅក្នុងក្រពះពោះរឿនសត្វទាំង
នោះ ឆ្អឹងនោះជានឹងរលួយដែរឬដូចម្តេច ។

ម. អាម ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឆ្អឹងទាំងនោះ
តែងរលួយទៅជាធម្មតា ឥតមានសល់នៅទេ ។

ន. កុប្បិគតោ គព្ពោ បុ្គុគភិដែលតម្កល់នៅក្នុងផ្ទៃនៃមេសត្វទាំងនោះ ។ មិនរលួយទៅដែរឬ ។

ម. ន ហិ ភន្តេ គភិនោះមិនរលួយទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. កេន ការណេន ហេតុដូចម្តេចក៏មិនរលួយ ។

ម. កម្មាធិកតេន បានជាមិនរលួយព្រោះមានកម្ម ថៃរក្សាមិនឱ្យវិនាសទៅ លោកម្ចាស់ ។

ដំព្រះមហាក្សត្រស្តេចបានឆ្លើយដូច្នោះហើយ ទើបទ្រង់និមន្តព្រះនាគសេនបើរឱ្យឧបមាតទៅទៀត ។

ព្រះនាគសេនបើរ លោកក៏ថ្វាយព្រះពរថា មហារាជបពិត្រមហារាជ ដ៏ជាមហិស្សរាជិបតី សេចក្តីនេះប្រៀបដូចសកុណជាតិទាំងឡាយ មានមេសសេះជាដើម ជាសត្វតែងទំពាស្តីនូវឈើរឹងទាំងឡាយ ហើយមិនដល់នូវសេចក្តីវិនាសឡើយ ម្យ៉ាងទៀតអាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរមហាបពិត្រថា ស្រ្តីក្នុងស្រុកយោនកដែលជាសុខុមាលជាតិក្តី ស្តេចស្រីដែលជាសុខុមាលជាតិក្តី ព្រាហ្មណ៍ដែលជាសុខុមាលជាតិក្តី ស្រី

គហបតីដែលជាសុខុមាលជាតិក្តី តែងឮថាស្រីទាំងនោះតែង
បរិភោគនូវដុំសាច់នឹងបង្ហែមទាំងឡាយដ៏រឹង ។ ជាមែន ឬអ្វី
មហាបតិគ្រូ ។

ម. អាម ភន្តេ មែនលោកម្ចាស់ ។

ន. កី បន តានិ បតិគ្រូមហារាជ ចុះភោជនាហារទាំង
ឡាយនោះ លុះវេលាដល់ទៅក្នុងផ្ទៃនៃស្រីទាំងនោះហើយ មុខ
ជានឹងរលួយ ឬដួចម្តេច មហាបតិគ្រូ ។

ម. អាម ភន្តេ មុខជានឹងរលួយមិនខានទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. យោ បន តាសំ ចុះទារកឯណាដែលអាស្រ័យនៅក្នុងផ្ទៃ
នៃស្រីទាំងឡាយនោះ ទារកនោះនឹងត្រូវរលួយដែរឬដួចម្តេច ។

ម. ន ហិ ភន្តេ ទារកដែលនៅក្នុងផ្ទៃនោះ មិនរលួយទេ
លោកម្ចាស់ ។

ន. កេន ការណេន ចុះហេតុអ្វី មហាបតិគ្រូ បំណែក
អាហារដែលនៅក្នុងផ្ទៃក៏អាចរលួយទៅបាន តែត្រង់ទារកជា
វិត្តស្ថិតនៅបន្ទាត់គ្នាដែរដួចម្តេចក៏មិនរលួយ ។

ម. មញ្ញាមិ ភន្តេ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស សេចក្តីនេះខ្ញុំ
 យល់ថា ឯទារកដែលនៅក្នុងផ្ទៃ ហើយមិនវិសាសទៅនោះ
 គឺមិនមែនហេតុអ្វីទេគឺផលកម្មនោះឯង ជាអ្នកទំនុកបំរុងបែរក្បា
 លោកម្ចាស់ ។

ន. ឯវមេវ ខោ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចព្រះមហារាជ
 សេចក្តីនេះប្រៀបដូចសត្វនរកទាំងឡាយដែលឆេះនៅក្នុងស្ថាន
 នរកទល់ទុក្ខវេទនាអស់ពាន់នៃឆ្នាំជាប្រមាណ តែមិនអាចនឹង
 ស្តុះនឹងរលួយទៅបាន ព្រោះសត្វទាំងនោះ កាលដែលកើត
 ក៏កើតក្នុងទីនោះ វេលាដល់បំរើនដល់ស្លាប់ក៏បំរើននិងស្លាប់នៅ
 ក្នុងទីនោះ ព្រោះតែផលនៃអកុសលកម្មនោះឯងជួយបែរក្បា
 បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះសមដូចពុទ្ធភាសិតដែលទ្រង់
 ប្រោស ប្រទានទុកមកថា សោ ន ច តាវ កាលំ ករោតិ យាវ ន កតំ
 បាបកម្មំ ព្យត្តិ ហោតិ សេចក្តីថា បាបកម្មរបស់សត្វដែលបាន
 ធ្វើទុកមកហើយមិនទាន់អស់មិនទាន់វិសាសទៅដរាបណា សត្វ
 ទាំងនោះក៏មិនអាចនឹងធ្វើនូវកាលកិរិយាទៅដរាបនោះឯង សូម
 មហាបពិត្រជ្រាប ។

ម. កល្លោសិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោក
ម្ចាស់ឆ្លាស់វាងវៃណាស់ បេះវិសដ្ឋនាពីរោះក្បោះក្បាយគួរឱ្យ
រីករាយបាន ។

បឋវីសណ្ណារកបញ្ញា ៗ ទី ៧

ព្រះបាទមិលិត្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់សួរទៅព្រះនាគសេន
បើរក្នុងប្រស្នាទី ៧ នេះថា បពិត្រព្រះបើរដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់
បានពោលនឹងខ្ញុំថា មហាប្រថីសព្វថ្ងៃនេះតម្កល់នៅលើទឹកៗ
តម្កល់នៅលើខ្យល់ ៗ តម្កល់នៅលើអាកាស ពាក្យនេះខ្ញុំនឹងរក
ចូលចិត្តជឿមិនកើតទេ លោកម្ចាស់ ។

គ្រានោះព្រះនាគសេនបើរ លោកក៏ចាប់យកនូវធម្មក្រក
ដែលពេញទៅដោយទឹក ហើយលើកឡើង ទើបថ្វាយព្រះពរ
ទៅមហាក្សត្រថា បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ ទឹកដែលស្ថិតនៅ
ក្នុងធម្មក្រកដោយអំណាចនៃខ្យល់ទ្រទ្រង់ ឬបើរក្សាទុកនៅបាន
យ៉ាងណា ទឹកដែលតម្កល់នៅលើខ្យល់ក៏យ៉ាងនោះ មហារាជ។

ម. លោកម្ចាស់ បុិនប្រសប់ខាងដំប្រៀបឧបមាស្រួល
ស្តាប់ល្អណាស់ ខ្ញុំព្រះករុណាចូលចិត្តអស់សង្ស័យហើយ ។

និរោធនិព្វានបញ្ញា ៗ ទី ៨

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់បុប្ផាស្នូរទៅព្រះនាគសេនបើរក្នុង
ប្រស្នាទី ៨ នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេន ពាក្យដែលហៅ
ថា និរោធិ ៗ គឺសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ៗ នោះហៅថាព្រះនិព្វាន
ឬអ្វី លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ និ-
រោធសព្វហ្នឹងហើយ ដែលជាឈ្មោះនៃព្រះនិព្វានសូមមហាប-
ពិត្រជ្រាប ។

ម. កបំ ភន្តេ បពិត្រព្រះបើរដឹងចម្រើន ហេតុដូចម្តេចក៏
យកគ្រងពាក្យថានិរោធិ ៗ នោះមកសន្មតឱ្យឈ្មោះថាជាព្រះនិ-
ព្វានវិញ លោកម្ចាស់ ខ្ញុំមានសេចក្តីសង្ស័យពេកណាស់ សូម
លោកម្ចាស់អធិប្បាយពាក្យនេះជាសេចក្តី ឱ្យងាយស្តាប់បន្តិច
មកមើល ។

ន. សព្វេ ពាលបុប្ផិជ្ជនា ខោ មហារាជ បពិត្រសម្តេច
មហារាជ សូមព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសណ្តាប់សេចក្តីនេះចុះ អាត្មា-

ភាពគឺងអធិប្បាយថ្វាយថា ធម្មតាពាលបុប្ផិជ្ជនទាំងឡាយ
តែងលើកតែងសរសើរនូវអាយតនៈខាងក្នុង គឺ ភ្នែក ត្រចៀក
ប្រមុះ អណ្តាត កាយ ចិត្ត របស់ខ្លួន និងអាយតនៈខាង
ក្រៅ គឺ រូប សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វ និងធម្មារម្មណ៍របស់
ខាងក្រៅ ថាជាវត្ថុឧត្តមប្រពៃ ហើយស្ថិតនៅក្នុងអំណាចនៃ
អាយតនៈនោះ ។ ហេតុនោះហើយបានជាពួកសត្វពាលទាំង
នោះ តែងវិលវិលរសាត់ទៅតាមខ្សែនៃតណ្ហា លិបលង់ទៅក្នុង
អំណាចនៃជាតិទុក្ខ ជរាទុក្ខ មរណទុក្ខ ឥតមានស្រាកស្រាន្ត
មិនបានរួចមិនបានផុត អំពីសេចក្តីសោក សេចក្តីឱ្យកខ្វល
អួលអន់ សេចក្តីទុក្ខព្រួយ សេចក្តីអាក់អន់ និងការបង្ហៀតចិត្ត
នោះឡើយ បពិត្រព្រាជសម្ភារ បំណែកខាងព្រះអរិយសាវ័ក
ទាំងពួង លោកមិនបានច្រកអរ មិនលើកមិនសរសើរនូវ
អាយតនៈខាងក្នុងខាងក្រៅនោះឡើយ ហើយលោកមិនតាំង
នៅក្នុងអំណាចនៃអាយតនៈនោះទេ ព្រោះលោកបានរំលត់នូវ
តណ្ហាដែលជាខ្សែតែងដឹកនាំសត្វ ឱ្យកើតឱ្យស្លាប់បានស្រេច

ហើយ កាលបើលោករំលត់តណ្ហារលត់ហើយ ឧបាទានក៏
 រលត់ទៅផង លុះឧបាទានរលត់ហើយ ភពក៏រលត់រលាយទៅ
 ផង លុះភពរលាយរលត់ហើយ ជាតិ ជរា ព្យាធិ មរណ លោត
 ក៏សោះស្ងួតទៅផង ទាំងសេចក្តីក្រៀមក្រំខ្សឹកខ្សួលអស់អាក់
 ចង្អៀតចិត្តក៏សឹងរលត់ស្ងប់ស្ងាត់បាត់បង់ទៅទាំងអស់និតមាន
 សល់ឡើយ ហេតុយ៉ាងហ្នឹងហើយ មហារាជ បានជាព្រះ-
 សម្មាសម្ពុទ្ធត្រង់ប្រោសប្រទាននូវនិរោធព័នេះថា ជាព្រះនិព្វាន
 ស្ងួតស្ងប់ស្ងាត់ ។

ម. ចូលចិត្តស្តាប់បានហើយលោកម្ចាស់ ។

និព្វានលភនបញ្ញា ៗ ទី៧

ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់សន្ទនាការទៅនឹងព្រះនាគ
 សេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ៧ នេះថា បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើន ចុះជន
 ទាំងឡាយទាំងពួងឬអ្វីដែលត្រូវបាននូវព្រះនិព្វានគ្រប់គ្នានោះ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរថា ន ខោ មហារាជ បពិត្រ
 មហារាជ ឯជនទាំងឡាយទាំងពួងនោះ មិនត្រូវបាននូវព្រះនិ-

ព្វានគ្រប់គ្នាទេ ដែលត្រូវបាននោះ បំពោះតែជនឯណាមួយជា
អ្នកប្រតិបត្តិត្រូវទៅលើធម៌ត្រូវនឹងដឹងបំពោះនូវធម៌ដៃ បណ្ឌិត
គប្បីដឹងបំពោះ ដឹងប្រាកដនូវធម៌ដែលបណ្ឌិតគប្បីដឹងប្រាកដ
លះបង់ចោលនូវធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញត្រូវលះបង់ចោល ចម្រើននូវ
ធម៌ដែលអ្នកប្រាជ្ញត្រូវបម្រើស ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវធម៌ដែលអ្នក
ប្រាជ្ញត្រូវធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ជនបំពួកនោះហើយដែលត្រូវបាន
នូវព្រះនិព្វាននោះឯង សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. ចូលចិត្តហើយ លោកម្ចាស់ ។

និព្វានសុខការវិជានសបញ្ញា ៗ ទី១០

ព្រះបាទមិលិន្ទរាជ ទ្រង់សន្ទនាគឺងព្រះនាគសេសបើរត
ទៅ ក្នុងប្រស្នាទី ១០ នេះថា បពិត្រព្រះបើរដ៏ចម្រើន អ្នកឯណា
ដែលមិនទាន់បាននូវព្រះនិព្វាននៅឡើយ អ្នកនោះនឹងអាចដឹង
ថាព្រះនិព្វាននោះជាទីសុខក្សេមក្សាន្តដែរឬ ។

ព្រះនាគសេសបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ អ្នកឯណា
ដែលមិនបានដល់នូវព្រះនិព្វាននៅឡើយ អ្នកនោះក៏គង់ដឹងថា
ស្ថានព្រះនិព្វាននោះប្រាកដជាមានសេចក្តីសុខដោយពិត ។

ម. កបំ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ចំណែកមនុស្ស
ដែលមិនទាន់បាននូវស្ថាននិព្វាននោះទេ ចុះហេតុអ្វីក៏ដឹងថា
ស្ថានព្រះនិព្វាននោះសុខសប្បាយ ។

ន. តំ កី មញ្ញសិ ចុះមហារាជ ស្តេចជ្រាបដូចម្តេចទៅរឿង
នេះ អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរថា ដូចជាជនទាំងឡាយដ
ណា ១ ដែលជាអ្នកមិនធ្លាប់ដាច់ដៃដាច់ជើងសោះ តើជន
ទាំងឡាយនោះនឹងដឹងថា ធម្មតាមនុស្សដែលកំបុតដៃកំបុត
ជើងនោះតែងនឹងបាននូវសេចក្តីទុក្ខដែលរួមដូចម្តេច មហារាជ ។

ម. អាម ភន្តេ បពិត្រព្រះបើរដ៏ចម្រើន មនុស្សទាំងឡាយ
ដែលជាមនុស្សមិនកំបុតដៃជើងនោះក៏គង់ដឹងថា អ្នកដែលកំ
បុតដៃជើងនោះ ប្រាកដជាបាននូវសេចក្តីទុក្ខព្រួយមិនខាន ។

ន. កបំ ជានេយ្យំ បពិត្រមហារាជ ចុះមនុស្សទាំងនោះ
ជាអ្នកមិនដែលដាច់ដៃដាច់ជើងទេ ម្តេចឡើយក៏ដឹងថា កិរិយា
ដាច់ដៃជើងនោះជាទីសាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខដោយពិត្រ។

ម. អញ្ញេសំ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មនុស្សទាំង

នោះបានជាដឹងនោះ ព្រោះបានឮបានស្តាប់នូវសំដីឬសំឡេង
នៃមនុស្សទាំងឡាយដទៃដែលកំបុតដៃកំបុតដើមនោះវាស្រែក
វាថ្វីវា កិរិយាដែលដាច់ដៃដើមនោះលំបាកពេកណាស់ ។

ន. ឯវិមេវ ខោ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ សេចក្តីនេះ

ក៏ដូចគ្នាដែរ ឯជនទាំងឡាយឯណាមួយ ដែលមិនទាន់
បានព្រះនិព្វាននៅឡើយ ជនទាំងនោះឯងក៏គង់ដឹង គង់ឮ
នូវសំឡេង ឬសម្តីនៃលោកអ្នកដែលបានឃើញបានដល់ព្រះ
និព្វាននោះ លោកសម្តែងប្រាប់មិនខាន សូមមហាបពិត្រ
ជ្រាប ។

ម.ព្រះបើរម្ងាស់ស្មាត់ជំនាញណាស់តើ ក្នុងផ្លូវប្រៀបប្រាយ
ឧបមាសុបមេយ្យគួរឱ្យចូលចិត្តស្តាប់បានអស់សង្ស័យហើយ ។

បញ្ហា ១០ ក្នុងវគ្គជាគម្រប់ ៤ បប់ ។

បញ្ចមវគ្គ មានប្រស្នា ១០ ប្រការ

ពុទ្ធអត្ថិនត្តិការបញ្ហា ៗ ទី ១

ព្រះបាទមិលិន្ទនិរ្ទនរាជស្តេចទ្រង់បុប្ផាបំពោះទៅនឹងព្រះ-

នាគសេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ១ ក្នុងវគ្គទី ៥ នេះតទៅទៀតថា
បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើសព្វទ្វេ តយាទិដ្ឋោ បុរៈអង្គព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
នោះ លោកម្ចាស់ដែលបានឃើញដែរឬអី ។

ព្រះនាគសេនបើរ ថ្វាយព្រះពរថា ន ិ មហារាជ បពិត្រ
ព្រះរាជសម្ភារ ឯព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ អាត្មាភាពមិនដែល
ឃើញទេ ព្រោះព្រះអង្គបរិនិព្វានទៅមុនអាត្មាភាពកើត ។

ម. អបិ ភន្តេ បើលោកម្ចាស់មិនបានឃើញដោយខ្លួនឯង
ព្រោះព្រះអង្គបរិនិព្វានទៅមុន បុរៈក្រែងឧបស្ស័យអាចារ្យរបស់
លោកម្ចាស់ លោកដែលបានឃើញដែរឬ ។

ន. ន ិ មហារាជ បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ ឯព្រះឧបស្ស័យ
អាចារ្យរបស់អាត្មាភាព ក៏លោកពុំដែលបានឃើញដែរ សូម
ទ្រង់ជ្រាប ។

ម. តេន ិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស បើដូច្នោះ
នតិ ពុទ្ធា ព្រះពុទ្ធនោះមិនមានទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. កី បន មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឱហានទី គីស្មីង

ឈ្មោះឱហានទីនោះ តើព្រះអង្គដែលបានទតឃើញដោយព្រះ
នេត្រឬអ្វី ។

ម. ន ិ រាត្នេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឯឱហានទី
នោះខ្ញុំមិនដែលបានឃើញទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. អបិ តេ បិតុនា បើអង្គមហារាជ ពុំដែលបាន
ទស្សនាការទេ ក្រែងព្រះវររាជបិតារបស់ព្រះអង្គស្លេចធ្លាប់បាន
ទតឬអ្វី ។

ម. ន ិ រាត្នេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ទាំងព្រះរាជ
បិតារបស់ខ្ញុំទៀត ក៏ទ្រង់មិនដែលឃើញដែរ ។

ន. តេន ិ មហារាជ បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ បើដូច្នោះ
ស្ទឹងឱហានទីនោះ មិនមែនមានទេ មហារាជ ។

ម. អត្ថិ រាត្នេ បពិត្រព្រះបើរដ៏ចម្រើន ឯស្ទឹងឱហានទីនោះ
គឺខ្ញុំមិនដែលឃើញមែន ទាំងព្រះបិតារបស់ខ្ញុំសោតលោកក៏
មិនដែលបានឃើញដែរ តែស្ទឹងនោះប្រាកដជាមានមិនមុសា
វាទទេ ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជិ បពិត្រព្រះមហារាជិ ឯអង្គព្រះ-
 ដ៏មានព្រះភាគនោះ ពិតមែនតែខ្លួនអាត្មាភាព កើតមិនទាន់
 មិនបានឃើញ ទាំងគ្រូអាចារ្យរបស់អាត្មាភាពទៀត ក៏លោក
 មិនដែលបានឃើញដែរ តែព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះប្រាកដ
 ជាមានមែនមិនមុសាវាទទេ ។

ម. សេចក្តីវិសជ្ជតា របស់លោកម្ចាស់ច្បាស់លាស់ពេក
 ណាស់ គួរឱ្យជឿចូលចិត្តស្តាប់បាន ខ្ញុំក៏អស់សង្ឃឹមហើយ ។

ពុទ្ធានុត្តរការបញ្ញា ៗ ទី ២

ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់ព្រះរាជបុប្ផាបំពោះនឹង
 ព្រះនាគសេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ២ ថា បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស
 ពុទ្ធា អនុត្តរោ ថាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ព្រះអង្គប្រសើរដោយ
 វិសេសរកបុគ្គលប្រៀបដ្ឋីមឱ្យត្រឹមស្មើជាគូមិនមាន មែនឬអ្វី ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរថា ភគវា អនុត្តរោ បពិត្រ
 ព្រះរាជសម្ភារ ឯសម្តេចព្រះភគវិន្តមុនី ព្រះអង្គប្រសើរដោយ
 វិសេសជាងមនុស្សនិងទេវតា ឥតមានអ្នកណា ១ នឹងប្រជួប
 បានឡើយ ។

ម. កបំ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឯព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសោះ លោកម្ចាស់មិនដែលបានឃើញទេ ចុះហេតុអ្វីក៏លោកម្ចាស់ដឹងថា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គប្រសើរដោយវិសេស ជាងគេទាំងពួង ។

ន. តំ កី មញ្ញសិ ចុះមហារាជស្តេចទ្រង់ព្រះយោបល់ដូចម្តេចទៅក្នុងរឿងនោះ អាត្មាភាពស្នូមថ្វាយព្រះពរមហាបពិត្រវិញថា ចុះមហាសមុទ្រដ៏ធំ ដែលជនទាំងឡាយឯណាគឺមួយមិនដែលបានឃើញសោះ តើជាជនទាំងឡាយនោះនឹងអាចដឹងថា មហាសមុទ្រនោះមានទំហំធំ មានជម្រៅជ្រៅ នឹងរាប់គណនាមិនបាន មិនដែលមានបុគ្គលណា ១ នឹងហែលឆ្លងបានឡើយ ចំណែកមហាសទីទាំង ៥ គឺ គង្គា ១ យមុសា ១ អបិរវតី ១ សរក្ខ ១ មហ៊ីនទី ១ ទាំង ៥ នេះមិនដឹងជាហូរចុះទៅកាន់ទីណា បានជាមហាសមុទ្រធំទាំងនោះ មិនដែលពេញប្រៀបឬស្រកស្រតចុះមកជាងប្រក្រតីសោះ បពិត្រមហារាជ ប្រហែលជាស្ទឹងធំ ។ ទាំង ៥ នោះគង់ហូរចុះទៅកាន់មហាសមុទ្រនោះឬអ្វី មហារាជ ។

ម. អាម ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ជនទាំងឡាយ
គេធ្លាប់ដឹងថាមហានទី ទាំង ៥ នោះតែងហូរចុះទៅកាន់មហា
សមុទ្រនោះឯង លោកម្ចាស់ ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ អាត្មា
ភាពក៏តែងបានឃើញនូវព្រះអរិយសាវ័កទាំងឡាយ ដែលជា
ព្រះអរហន្តហើយបានដឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គ
ប្រសើរដោយសីលាទិគុណារកបុគ្គលប្រៀបផ្ទឹមមិនបាន ដួង
ជាជនដែលដឹងថាមហាសមុទ្រធំមានស្ទឹងទាំង ៥ តែងហូរចុះ
ចូលទៅមិនចេះពេញមិនចេះល្មមនោះឯង សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. ចូលចិត្តស្តាប់បានអស់សង្ស័យហើយ លោកម្ចាស់ ។

ពុទ្ធានុត្តរភាវជាននបញ្ញា ៗ ទី ៣

ព្រះមហាក្សត្រាធិរាជ ព្រះអង្គទ្រង់បុប្ផាសន្ទនាទៅព្រះ-
នាគសេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ៣ នេះថា បពិត្រព្រះបើរដ៏ចម្រើន
លោកម្ចាស់អាចដឹងថា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ព្រះអង្គប្រសើរ
ចម្លែកជាងបុគ្គលដទៃឬអ្វី ។

ព្រះនាគសេនលើរថ្វាយព្រះពរថា អាម មហារាជ បពិត្រ
មហារាជ អាត្មាភាពដឹងថាព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គប្រសើរ
លើសលែងសំណើទាំងពួង ។

ម. កបំ ភន្ត បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ហេតុដូចម្តេច
ក៏លោកម្ចាស់ដឹងបានថា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសោត្រះអង្គប្រសើរ
លើសលែងសំណើទាំងពួង ។

ន. ចុះមហាបពិត្រស្តេចបានជ្រាបដែរឬ ថាមានព្រះបើរ
អង្គ ១ មាននាមថា តិស្សបើរ ជាអ្នកចេះដឹងនូវលេខ ហើយ
បានធ្វើជាអាចារ្យបង្ហាត់បង្រៀនលេខនោះ ដល់កូនសិស្សទាំង
ឡាយផង លោកក៏ធ្វើកាលកិរិយាកន្លងទៅយូរយារឆ្នាំណាស់
ហើយ ។ ព្រះបើរអង្គនោះគេតែងដឹងប្រាកដថាមានមែនព្រោះ
ហេតុអ្វី មហារាជ ។

ម. លេខេន ភន្ត បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ដែលគេ
បានដឹងប្រាកដថា មានព្រះបើរជាអាចារ្យចេះលេខមែននោះ
ព្រោះអាចារ្យនោះលោកបានតែងបែបវិធីលេខនោះទុកមកដោយ
ត្រឹមត្រូវ គួរគេជឿបាន ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ អ្នកឯណា ១
 ដែលបានឃើញ បានដឹងនូវធម៌របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
 ហើយ អ្នកនោះឯងឈ្មោះថាបានដឹង បានស្គាល់នូវព្រះដ៏មាន-
 ព្រះភាគប្រាកដដោយពិត ព្រោះថាព្រះបរិយត្តិធម៌នឹងព្រះនព្វ-
 លោកុត្តរធម៌នោះ គឺព្រះអង្គសម្តែងទុកមកហើយដោយប្រ-
 ព័ត៌ពិត ។

ម. លោកម្ចាស់វិសជ្ជនាមកនេះ ខ្ញុំចូលចិត្តអស់សង្ឃឹម
 ហើយ ។

ធម្មទិដ្ឋបញ្ញា ៗ ទី ៤

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់បុប្ផាចំពោះទៅព្រះនាគសេសបើរ
 ក្នុងប្រស្នាទី ៤ នេះថា បពិត្រព្រះមហាបើរដ៏ចម្រើន ធម៌ដែល
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសម្តែងទុកនោះ លោកម្ចាស់បានឃើញដូច
 ម្តេចទៅ ។

ព្រះនាគសេសបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជិ ឯធម៌
 ដែលព្រះទសពលញ្ញាណ បានត្រាស់បញ្ញត្តទុកហើយ ។ អ្នក

ឯណាបានស្តាប់ ។ បានហើយបានទីជាសាវិក អ្នកនោះឯង
ក៏អាចនឹងប្រតិបត្តិតាមធម៌នោះ ជរាបដល់អស់ជីវិតទៅ សូម
ទ្រង់ជ្រាប ។

ម. ព្រះបើរម្ចាស់ឆ្លៀវឆ្លាសពេកណាស់ ចេះវិសដ្ឋនាយ៉ាង
ខ្លីហើយងាយស្តាប់ គួរឱ្យអស់សង្ឃឹម ។

សបសង្កមតិបដិសន្ធិគហណបញ្ញា ។ ទី ៥

ព្រះមហាក្សត្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់ចោទសួរចំពោះទៅព្រះ
នាគសេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ៥ នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេនបើរ
ដ៏បម្រើស សត្វទាំងពួងដែលស្លាប់អំពីនេះទៅហើយកើតទៀត
នោះ ចំណែកវិញ្ញាណរបស់សត្វនោះមិនបានឈានចេញចាក
ខន្ធនេះ ទៅបដិសន្ធិកើតទៀតទេឬ លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរថា អាម មហារាជ បពិត្រ
សម្តេចមហារាជ ឯសត្វទាំងពួងដែលនឹងកើតទៀតនោះ ចំ-
ណែកវិញ្ញាណរបស់សត្វនោះ មិនបានចេញចាកខន្ធនេះ ហើយ
ឈានទៅបដិសន្ធិទៀតទេ មហាបពិត្រសូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. កបំ ភន្តេ បពិត្រព្រះលោកជំទាវជ្រះថ្លា បើវិញ្ញាណរបស់
 សត្វទាំងនោះ មិនបានឈានចេញពីខន្ធនេះទៅបដិសន្ធិទៀត
 ទេ ប៉ុន្តែ បុរេហេតុអ្វីក៏ពុទ្ធភាសិតទ្រង់សម្តែងថា សត្វស្លាប់ទៅ
 តែងកើតជាធម្មតាតាមយថាភារកម្ម សេចក្តីនេះ ខ្ញុំមានកង្វាយក្រៃ
 ពេកណាស់ សូមលោកម្ចាស់ធ្វើនូវសេចក្តីឧបមាបន្តិចមកនឹង
 ស្លាប់មើល ។

ន. យថា មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯវិញ្ញាណរបស់
 សត្វដែលនឹងបដិសន្ធិទៀតនោះ មិនបាច់បំបេញអំពីខន្ធនេះ
 ទៅស្វែងរកទីកើតទៀតទេ គឺគ្រាន់តែញោចឬងាកបន្តិចទៅ ក៏
 អាចនឹងចាប់បដិសន្ធិកើតបានមួយរំពេចមិនយូរឡើយ ប្រៀប
 ដូចជាអណ្តាតប្រទីប ដែលគេអុជចម្លងពីប្រទីបដើម ដែលមាន
 ប្រេងតិចជិតអស់នោះឯង មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ
 អណ្តាតភ្លើងដែលគេអុជចម្លងពីប្រទីបដើមនោះ អណ្តាតភ្លើង
 ដើមនោះ ជានឹងឆ្លងមកទាំងអស់ចាកទីរបស់ខ្លួននោះមកឆេះដំ
 ប្រទីបថ្មីដំណោះទាំងអស់ឬអ្វី មហាបពិត្រ ។

ម. ស ហិ ភន្តេ បពិត្រព្រះបេរជ័យចម្រើន មិនមែនឆ្លងមក
 ទាំងអស់ទេ គឺគ្រាន់តែប៉ះប្រឆេះ និងអណ្តាតហើយក៏ឆេះឡើង
 បាន ឯអណ្តាតភ្លើងដើមដែលនឹងអស់បួរលត់ទៅនោះ មិន
 មែនអស់ព្រោះតែគេអុជចម្លងនោះទេ គឺរលត់ពីព្រោះតែអស់
 ប្រេងម្យ៉ាងនោះឯង លោកម្ចាស់ ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ សេចក្តីនេះ
 ប្រៀបដូចវិញ្ញាណរបស់សត្វដែលត្រូវកើតទៀតនោះ មិនបាប់
 ចាំបេញចាកខន្ធនេះឈានទៅកាន់ភពដទៃទេ តែគង់អាចនឹង
 ចាប់យកបដិសន្ធិថ្មីទៀតបាន ដូចជាអណ្តាតភ្លើងដែលគេបន្ត
 ពីប្រទីបដើមនោះឯង ។

ម. ភិយ្យោ ឌុបមំ ករោហិ សូមលោកម្ចាស់ឌុបមាឡិច្រើន
 ជាងនេះតទៅទៀតមើល ។

ន. អភិជាតាសិ មហារាជ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គ
 កាលនៅជាព្រះរាជកុមារនៅឡើយនោះ ទ្រង់បានរៀនលេខ
 ឬអក្សរនិងស្លោកគាថាអ្វីខ្លះ ក្នុងសំណាក់អាចារ្យរបស់មហាប-
 ពិត្រដែរឬ ។

ម. អាម ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំបានរៀន
សូត្របំណេះវិជ្ជាទាំងនោះដែរ ។

ន. កិន្តុ ខោ មហារាជ បពិត្រមហារាជ ចុះបំណេះទាំង
អស់មានលេខ និងស្លោកគាថាជាដើម ដែលមហាបពិត្របាន
រៀននោះ បំណេះទាំងនោះ នឹងឈានចេញហូរចេញអំពីមាត់
អាចារ្យ មកចូលក្នុងព្រះឱស្ឋរបស់មហាបពិត្រឬអ្វី ។

ម. ន ហិ ភន្តេ បពិត្រព្រះបេរដ៏ចម្រើន ឯបំណេះវិជ្ជាទាំង
នោះមិនបានឈានចេញចាកមាត់លោកអាចារ្យ មកកាន់មាត់
ខ្ញុំទេ ប៉ុន្តែសួរសព្វសម្លេងរបស់លោកអាចារ្យដែលប្រាប់បំ-
ណេះនោះ លាស់ឲ្យប្រាកដមកដល់ត្រចៀកខ្ញុំ ហើយខ្ញុំក៏កត់
សម្គាល់សួរសព្វសម្លេងនោះទុក ជាលេខជាស្លោកជាគាថាក្នុង
ចិត្តបាន សូមលោកម្ចាស់ជ្រាប ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជ បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ សេចក្តីនេះ
ប្រៀបដូចជាត្រវិញ្ញាណដើមរបស់សត្វទាំងពួង មិនបានចេញ
ចាកខន្ធនេះទៅទេ តែវិញ្ញាណដែលជាផលឈ្មោះថា វិបាក

វិញ្ញាណនោះឯង តែងកាន់យកបដិសន្ធិក្នុងភពថ្មីទៀត សូម
ទ្រង់ជ្រាប ។

ម. កល្លោសិ ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនបើរដ៏បម្រើស លោក
ម្ចាស់ពេញហោរិឆ្លាសវាងវៃពេកណាស់ បេះវិសដ្ឋនាប្រៀបឧ-
បមាសេចក្តីទូលាយងាយស្តាប់ល្អណាស់ ខ្ញុំចូលចិត្តហើយ ។

វេទគូបញ្ញា ៗ ទី ៦

ព្រះមហាក្សត្រ ស្តេចទ្រង់បុប្ផាទៅព្រះបើរក្នុងប្រស្នាទី ៦
នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេនបើរដ៏បម្រើស សភាវៈដួងម្តេចដែល
ហៅថា វេទគូ គឺកិរិយាធ្វើនូវសង្ខតធម៌និងអសង្ខតធម៌ទាំងពួង
ឱ្យប្រាកដហើយនោះឬអី លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហារាជ
ឯពាក្យថាវេទគូនោះ លោកមិនបានពោលដោយបរមគ្គរោហារ
ទេ សូមមហាបពិត្រជ្រាប ។

ម. កល្លោសិ លោកម្ចាស់ឆ្លៀវឆ្លាសពេកណាស់ ។

និមម្ហាកាយអញ្ញកាយសំកមសបញ្ញា ៗ ទី ៧

ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់បុប្ផាសួរទៅ ព្រះនាគ-

សេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ៧ នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើសត្វទាំងពួង វេលាដែលនឹងទំលាយខ្លួនស្លាប់ទៅ នឹងមានសភាពអ្វីនីមួយៗចេញពីកាយនេះ ទៅកាន់កាយដទៃទៀតដែរឬ ។ មិនមានទេ លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើរ ថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហារាជ ដ៏សត្វទាំងពួងវេលាដែលធ្វើកាលកិរិយាទៅនោះ មិនមានសភាពអ្វីនីមួយៗ ចេញចាកកាយនេះហើយទៅកាន់កាយដទៃទៀតទេ សូមមហាបពិត្រជ្រាប ។

ម. យទិ ភន្តេ នត្ថិ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើសត្វទាំងពួងនោះវេលាដែលទំលាយខ្លួននេះហើយ មិនមានសភាពអ្វីនីមួយៗចេញពីកាយនេះ ទៅកាន់កាយដទៃទៀតទេនោះក៏ជាការស្រួលពេកណាស់ ព្រោះថាសត្វទាំងនោះនឹងបានរួបចាកបាបកម្មដែលខ្លួនធ្វើហើយក្នុងជាតិនេះ លោកម្ចាស់ ។

ន. អាម មហារាជ បពិត្រមហារាជ បើសត្វទាំងនោះមិនបានកាន់យកបដិសន្ធិកើតទៀតទេ ក៏មុខជាដឹងរួបចាក

បាបកម្មបាណ ថាបើសត្វទាំងនោះនៅកាន់យកបដិសន្ធិកើតតទៅទៀត មុខជាមិនរួចចាកបាបកម្មដ៏លាមកនោះឡើយ ។

ម. សូមលោកម្ចាស់ឧបមាបន្តិចមកមើល ។

ន. បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះប្រៀបដូចបុរសណាមួយ បានទៅលួចបេះផ្លែស្វាយ របស់បុរសឯទៀតដែលជាម្ចាស់ស្វាយ បុរសដែលទៅលួចនោះនឹងត្រូវមានទោសទណ្ឌកម្មដែរ ឬមហារាជ ។

ម. បុរសដែលទៅលួចនោះត្រូវមានទោស លោកម្ចាស់ ។

ន. ហេតុដូចម្តេចក៏ត្រូវមានទោស បើបុរសដែលទៅលួចបេះផ្លែស្វាយនោះ គឺបេះតែផ្លែដែលនៅខាងចុងឯណោះទេ ត្រង់គ្រាប់ស្វាយដែលបុរសជាម្ចាស់ដាំនោះមិនបាណយកទេ ចុះហេតុអ្វីក៏ត្រូវមានទោស ។

ម. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ផ្លែស្វាយដែលផ្លែជាប់នឹងចុងនោះមិនមែនមកពីទីណាមកជាប់ទេ គឺផ្លែដែលចេញពីដើម ។ ដែលដុះពីគ្រាប់ ។ ដែលបុរសជាម្ចាស់ស្វាយគេដាំនោះ

ឯង លោកម្ចាស់ ហេតុនោះហើយបានជាបុរសដែលទៅលួច
បេះយកផ្លែស្វាយនោះត្រូវមានទោស សូមលោកម្ចាស់ជ្រាប ។

ន. បពិត្រមហាវាជ សេចក្តីនេះប្រៀបដូចបុគ្គលដែលធ្វើ
នូវកម្មជាកុសលក៏ជាអកុសលក៏ដោយនាមរូបនេះ គឺធ្វើបុណ្យ
ក៏ធ្វើបាបក៏ក្នុងជាតិនេះ វេលាដល់ស្លាប់ទៅ មាននាមរូបដទៃ
ដែលអាស្រ័យនូវផលបុណ្យឬផលបាបដែលខ្លួនសត្វបានសាង
ទុកក្នុងជាតិមុននោះ មកកាន់យកបដិសន្ធិកើតឡើងទៀតតទៅ
ដូច្នោះហើយបានជាសត្វដែលធ្វើបាបឬធ្វើបុណ្យក្នុងជាតិនេះ វេ-
លាដល់ស្លាប់ទៅត្រូវទទួល សោយនូវផលបាបឬផលបុណ្យនោះ
មិនខានឡើយ សូមមហាបពិត្រស្តេចជ្រាប ។

ម. ខ្ញុំព្រះករុណាចូលចិត្តអស់សង្ស័យហើយ លោកម្ចាស់ ។

កម្មផលអត្ថិការិបញ្ញា ។ ទី ៨

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការសួរទៅព្រះនាគ-
សេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ៨ នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន
កុសលកម្មក៏អកុសលកម្មក៏ ដែលបុគ្គលបានធ្វើហើយដោយ

តាមរូបនេះ បុរៈអំពើកុសលនិងអកុសលទាំងនោះ តើនឹងទៅ
ស្ថិតទៅតម្កល់ក្នុងទីដួងមេធាវី លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេសបើរ ថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ
ឯអំពើកម្មជាកុសលឬអកុសលទាំងនោះ មិនមែននឹងឃ្នាត
ចេញពីខ្លួនសត្វហើយទៅស្ថិតនៅក្នុងទីដៃទេ គឺកម្មទាំងនោះ
តែងជាប់បំពោះតាមខ្លួនសត្វ មិនដែលលះបង់គ្នា ប្រៀបដូចស្រ-
មោលដែលតែងប្រព្រឹត្តប្រកិច្ចទៅតាមរូបនោះឯង សូមជ្រាប ។

ម. សក្កា បន រាត្នេ បពិត្រព្រះនាគសេសដ៏ចម្រើន បុរៈអំពើ
កុសលអកុសលទាំងឡាយ ដែលជាប់ទៅជាមួយនឹងខ្លួនសត្វ
នោះ បុគ្គលនឹងអាចបង្កលបង្ហាញគ្នា ថាកុសលកម្មនោះនៅ
ត្រង់នេះ អកុសលកម្មនោះស្ថិតនៅត្រង់ទីនោះដូច្នោះ ជាបាស
ឬពុំបាសទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. ន សក្កា មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯអំពើកម្មទាំង
នោះនឹងរកបុគ្គលណាអាចបង្កលបង្ហាញគ្នាថា នៅត្រង់ទីនោះ
ឬនៅត្រង់ទីនេះ ពុំបាសទេ មហាបពិត្រ ។

ម. សូមលោកម្ចាស់ឧបមាបន្តិចមកមើល ។

ន. តំ កី មញ្ញសិ មហារាជ បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះ
ព្រះអង្គនឹងទ្រង់ជ្រាបដូចម្តេចទៅ អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរ
ថា រុក្ខជាតិទាំងពួងដែលមិនទាន់មានផ្លែក្តីបចេញមកខាងក្រៅ
នៅឡើយ បុះបំណែកបុគ្គលទាំងឡាយ នឹងអាចចង្អុលបង្ហាញ
ប្រាប់គ្នាថា ផ្លែឈើទាំងអស់នោះស្ថិតនៅត្រង់ទីនេះ ឬត្រង់ទី
នោះ យ៉ាងនេះជាបានឬពុំបាន មហារាជ ។

ម. មិនបានទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ ឯផ្លែបុណ្យនឹងផ្លែឈើនោះមាន
កិរិយាប្រព្រឹត្តទៅប្រហែល ។ គ្នា ម្យ៉ាងទៀតឯខ្សែបុណ្យឬខ្សែ
បាបនោះ មិនបានស្ថិតនៅនឹងដីដែល ។ តែមួយកន្លែងនោះទេ
គឺតែងប្រព្រឹត្តទៅហូរទៅរឿយ ។ ជានិច្ចតាមពេលតាមសម័យ
របស់សត្វដែលបានធ្វើ អ្នកឯណាមួយនឹងអាចកំណត់ថា
ផលបុណ្យឬផលបាបនោះតែងស្ថិតនៅ តែត្រង់ទីនេះកន្លែងនេះ
ម្យ៉ាង ដូច្នោះនោះពុំបានទេ ។

ម. លោកម្ចាស់ឆ្លាសពេកណាស់ ចេះប្រៀបឧបមាគួរឱ្យ
បូលចិត្តស្តាប់បាន អស់សេចក្តីសង្ស័យ ។

ឧប្បជ្ឈនដានសបញ្ញា ៗ ទី ៧

ព្រះបាទមិលិន្ទភូមិន្ទាធិបតី ស្តេចទ្រង់បុប្ផាចំពោះទៅ
ព្រះនាគសេនបេរ ក្នុងប្រស្នាទី ៧ នេះថា បពិត្រព្រះបេរដ៏ច-
ម្រើន សត្វដណាដែលត្រូវការកើតទៀត សត្វនោះនឹងអាចដឹង
ថា អាត្មាអញត្រូវកើតទៀតដូច្នោះឬអ្វី លោកម្ចាស់ ។

ព្រះបេរថ្វាយព្រះពរថា យ៉ាងហ្នឹងហើយមហារាជ សត្វ
ដណាដែលត្រូវកើតឡើងទៀត សត្វនោះតែងដឹងថា អាត្មា
អញគង់នឹងកើតទៀតមិនខាន ។

ម. សូមលោកម្ចាស់ប្រៀបជាសេចក្តីបន្តិចមកមើល ។

ន. បពិត្រមហារាជ អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរថា គ-
ហាបតីអ្នកស្រែ ដែលបានព្រោះដាំពូជទៅលើផែនដីហើយ ។
ក្នុងវេលាឆ្នាំនោះ ក៏ទទួលមានភ្លៀងធ្លាក់ចុះមកស្រួលផង ចំ-
ណែកអ្នកស្រែនោះនឹងអាចដឹងថា ស្រូវរបស់អញមុខជានឹង
កើតចម្រើនឡើងមិនខានដូច្នោះឬ មហាបពិត្រ ។

ម. យ៉ាងហ្នឹងហើយលោកម្ចាស់ អ្នកស្រែនោះនឹងចូល
ចិត្តថា ស្រូវរបស់ខ្លួននោះមុខជានឹងដុះឡើងបម្រើសឡើងតាម
លំដាប់មិនខាន ។

ន. បពិត្រព្រះបរមក្សត្រាធិរាជ សេចក្តីនេះប្រៀបដូចជា
បុគ្គលឯណា ១ ដែលមុខជានឹងកើតទៀតនោះ បុគ្គលនោះឯង
គង់នឹងដឹងថាខ្លួនអាត្មាអញមុខជានឹងកើតទៀតមិនខាន ដូច្នោះ
ឯង ។

ម. ចូលចិត្តហើយលោកម្ចាស់ ។ ឆ្លៀវឆ្លាសពេកណាស់ ។

ពុទ្ធសិទ្ធស្សនបញ្ញា ៗ ទី ១០

ព្រះបាទមិលិន្ទ្រាធិរាជ ទ្រង់បុប្ផាសួរទៅព្រះនាគសេនបើរ
ក្នុងប្រស្នាទី ១០ នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស ព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធនោះមានមែនឬអី លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ
សម្តេចព្រះភគវិន្តមុនីនោះប្រាកដជាមានមែន មហារាជ ។

ម. បើព្រះសម្ពុទ្ធមានមែន ចុះលោកម្ចាស់នឹងអាចបង្ហាញ

ខ្ញុំថា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គគង់នៅត្រង់ទីនេះ កន្លែងនេះដូច្នោះ
បានឬទេ ។

ន. បរិនិព្វតោ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគនោះ ឥឡូវនេះព្រះអង្គចូលបរិនិព្វាន ដោយអនុបាទិ-
សេសនិព្វានធាតុទៅហើយ អាត្មាភាពមិនអាចនឹងបង្ហាញ
មហាបពិត្រថា ព្រះបរមសាស្ត្រាស្តេចគង់នៅត្រង់នេះ ទីនេះ
បានឡើយ ។

ម. បើលោកម្ចាស់ចង្អុលបង្ហាញមិនបាន សូមលោក
ម្ចាស់ធ្វើនូវសេចក្តីឧបមាសុបមេយ្យបន្តិចមកមើល ។

ន. ចុះហេតុនេះ មហាបពិត្រស្តេចទ្រង់ជ្រាបដូចម្តេចទៅ
អេះ អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរថា អណ្ណាតភ្លើងធំណា
ដែលរលំរលត់បាត់ទៅហើយ អណ្ណាតភ្លើងនោះ បុគ្គលនឹង
អាចចង្អុលបង្ហាញគ្នាថា អណ្ណាតភ្លើងនោះស្ថិតនៅត្រង់ទីនេះ
ទីនេះដូច្នោះបានឬអ្វី មហារាជិ ។

ម. មិនបានទេលោកម្ចាស់ ព្រោះអណ្ណាតភ្លើងដែល
រលាយរលត់បាត់ទៅហើយនោះ នឹងរកបញ្ញត្តិពុំមានឡើយ ។

ន. បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ អណ្ណាតភ្លើងដែលរលត់បាត់រស្មី
 ទៅហើយនោះយ៉ាងណាមិញ ឯព្រះដ៏មានព្រះភាគដែលព្រះ
 អង្គចូលបរិនិព្វានទៅហើយនោះក៏ដូច្នោះដែរ មិនអាចនឹងរក
 បុគ្គលណា នឹងចង្អុលបង្ហាញគ្នាបានឡើយ តែឯគ្រង់
 ព្រះធម៌ដែលជាភាសិត របស់ព្រះអង្គនោះ អាត្មាភាពនឹងអាច
 ចង្អុលបង្ហាញថ្វាយមហាបពិត្របាន ។

ម. លោកម្ចាស់វិសដ្ឋនាមកនេះ គួរឱ្យខ្ញុំមានសេចក្តីសោ-
 មនស្សព្រេកអរពេកណាស់ ខ្ញុំអស់សង្ឃឹមហើយ ។
 ចប់វគ្គជាគម្រប់ ៥ តែប៉ុណ្ណោះ

**ឆដ្ឋមវគ្គ មានប្រស្នា ១១
 កាយអប្សិបញ្ញា ៗ ទី ១**

ព្រះបាទមិលិន្ទភូមិន្ទាធិបតី ស្តេចទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការ
 ត្រាស់សួរទៅព្រះនាគសេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ១ ក្នុងវគ្គទី ៦ នេះថា
 បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន រូបកាយនេះជាទីស្រឡាញ់
 របស់អ្នកបួសទាំងឡាយឬដូចម្តេច លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេសលើរ ថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហា-
រាជ ឯរាងកាយនោះ មិនមែនជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់
អ្នកបួសទាំងពួងទេ ។

ម. កិស្សុនុ ខោភន្ត បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន រាងកាយ
នេះបើមិនមែនជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់អ្នកបួសទាំងនោះទេ
ចុះហេតុអ្វីក៏អ្នកបួសទាំងអស់នោះបោះតែបែរក្បា រាប់អានទំនុក
បំរុងរូបកាយនោះមិនបោះបង់ចោល ។

ន. អត្ថិ បន មហារាជ បពិត្រមហារាជា អាត្មាភាពសូម
ថ្វាយព្រះពរសួរមហាបពិត្រវិញថា បំណែកខាងយោធាទា-
ហានដែលចូលទៅកាន់ទីសង្គ្រាមតទល់គ្នានឹងបច្ចាមិត្រ តើ
យោធាទាំងនោះនឹងដែលត្រូវមុតដោយបុងព្រួញ ឬដោយបុង
លំពែងខ្លះដែរឬ មហារាជ ។

ម. អាម ភន្ត បពិត្រព្រះនាគសេសដ៏ចម្រើន ឯយោធាទា-
ហានដែលចូលទៅកាន់ទីតយុទ្ធគ្នានឹងសត្រូវហើយ មិនលែង
នឹងមុតដោយបុងព្រួញឬបុងលំពែងនោះទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. កី នុ ខោ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ ចុះយោធាដែល
 មានដំបៅរឫសដោយមុខព្រួញ ឬមុខលំពែងនោះតើនឹងត្រូវធ្វើ
 ដូចម្តេច ជានឹងត្រូវបំពោកដោយថ្នាំសម្រាប់បំពោក ឬត្រូវ
 លាបដោយថ្នាំសម្រាប់លាប និងរុំដោយសំពត់មានសាប៊ូ
 ល្អិតសម្រាប់រុំនោះដែរឬ មហារាជិ ។

ម. អាម ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន ឯយោធា
 ដែលមានរឫសនោះ មិនអាចនឹងសម្លឹងស្ងៀមបានឡើយ
 មុខជានឹងខំស្វែងរកថ្នាំមកបំពោក រកប្រេងមកលាប រក
 សំពត់មករុំរក្សាទុកនូវមុខដំបៅនោះមិនខានទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. កី នុ ខោ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ ចុះយោធាទាហាន
 ដែលមានរឫសដំបៅហើយ ខំស្វែងរកថ្នាំមកបំពោករកប្រេង
 មកលាប រកសំពត់មករុំរក្សាទុកនូវដំបៅនោះ តើយោធា-
 ទាហានទាំងឡាយនោះ ជានឹងមានអាណិតស្រឡាញ់រាប់អាន
 ដំបៅនោះដែរឬអ្វី មហាបពិត្រ ។

ម. ន ខោ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឯដំបៅនោះ

មិនមែនជាទីស្រឡាញ់របស់យោធាទាំងនោះទេ តែឯកិច្ចដែល
 យោធាទាហានទាំងអម្បាលនោះ ទំស្វែងរកថ្នាំមកលាបលាង
 នូវដំបៅទាំងនោះព្រោះតែនឹងឱ្យដំបៅទាំងនោះឆាប់សះឆាប់ជា
 ឱ្យបានជុះសាប់ឡើងជាថ្មីវិញ ដើម្បីឱ្យផុតសេចក្តីវេទនា
 ដែលកើតឡើងអំពីដំបៅនោះប៉ុណ្ណោះទេ នឹងមានត្រូវការអ្វី
 ដោយដំបៅនោះមិនមានឡើយ លោកម្ចាស់ ។

ន. ឯវមេវ ខោ មហារាជិ បតិ ត្រសម្តេចមហារាជិ ឯរបួស
 ដំបៅមិនជាទីស្រឡាញ់របស់យោធាទាហាន យ៉ាងណាមិញ
 រាងកាយក៏មិនជាទីស្រឡាញ់របស់អ្នកបួសយ៉ាងនោះដែរ ឯ
 លោកអ្នកបួសទាំងឡាយ បានជាជាប់ដោយកិច្ចរក្សាបែបទាំងនេះ
 រាងកាយនេះ ព្រោះតែនឹងសង្គ្រោះដល់ព្រហ្មចារិយសីលម្យ៉ាង
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ១ វិញទៀតឯរាងកាយនេះ ព្រះបរមសាស្តាចារ្យ
 ជាគ្រូ ទ្រង់សម្តែងឧបមារាងកាយនេះ ថាដូចជាមុខបួសមុខ
 ដំបៅទេ ហេតុដូច្នោះហើយបានជាអ្នកបួសទាំងឡាយ តាំង
 ចិត្តបែរក្សានូវរាងកាយនេះ ដូចគ្នានឹងយោធាទាហាន ដែល

រក្សានូវដំបៅនោះ ។ បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះដូចគ្នា
ត្រូវគ្នានឹងភាសិតរបស់ព្រះទេសពលញាណ ដែលទ្រង់ប្រោស
ប្រទានជាបទគាថានេះទុកមកថា

អល្លបម្មបដិច្ចន្តោ នវិទ្ធារោ មហាវណោ
សមន្តតោ បគ្សរតិ អសុបិ បូតិគន្ធិកោតិ ។

សេចក្តីថា សម្លេងព្រះអនាវរណញ្ញាណទ្រង់ប្រោសប្រទាន
ព្រះធម្មទេសនានេះថា នែភិក្ខុទាំងឡាយ ឯរាងកាយរបស់សត្វ
នេះ មានស្បែកស្រស់បិទបាំងជិតជុំវិញ, មានទ្វារទាំង ៧ ប្រការ
សម្រាប់ហូរហៀរចេញនូវវិត្តុមិនស្អាត មានក្លិនដ៏ស្អុយ ប្រៀប
ដូចជាមុខដំបៅដ៏ធំ ដែលជាទីហូរហៀរចេញនូវវិត្តុស្លោកគ្រោក
គ្រប់ប្រការ គួរជាទីឆ្លើមរអើមពេក ពុំគួរស្នេហាឡើយ បពិត្រ
ព្រះរាជសម្ភារ សេចក្តីដែលអាត្មាភាពពោលមកនេះ ពិតជា
ពុទ្ធភាសិតហើយ សូមមហារាជជ្រាប ។

ម. កល្លោសិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើន លោក
ម្ចាស់ឆ្លៀវឆ្លាសពេកណាស់ ចេះវិសដ្ឋនាពីរោះស្រួលស្តាប់ អស់
សង្ស័យហើយ ។

សម្បត្តិកាលបញ្ញា ៗ ទី២

ព្រះបាទមិលិន្ទភូមិន្ទភូមិបាល ស្តេចទ្រង់បុប្ផាចំពោះទៅ
 ព្រះនាគសេនបើរថា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស ពុទ្ធារិយ៍ព្រះ-
 សម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ សព្វញ្ញ ជាអ្នកដឹងនូវហេតុទាំងពួងគ្រប់-
 យ៉ាង សព្វទស្សនី មានប្រក្រតីយើញ្ញនូវហេតុទាំងពួងគ្រប់
 យ៉ាងឬអ្វី លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើរ ថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ ព្រះ
 សព្វញ្ញតញ្ញាណ ព្រះអង្គជាសព្វញ្ញ ជាសព្វទស្សនី តែងដឹង
 តែងយើញ្ញនូវហេតុទាំងពួងគ្រប់យ៉ាងនិតមានចន្លោះឡើយ ។

ម. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស បើព្រះសម្ពុទ្ធព្រះអង្គតែង
 ដឹងហេតុគ្រប់យ៉ាងហើយ ហេតុអ្វីក៏ព្រះអង្គមិនទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខា-
 បទ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលជាសាវ័កព្រះអង្គនោះ តាមលំ-
 ដាប់ជាមុនទៅ ក៏បង្កប់ចាំឱ្យភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ធ្វើខុសជ្រុល
 ទៅហើយ ទើបទ្រង់បញ្ញត្តិហាមប្រាមជាខាងក្រោយវិញ ។

ន. អត្ថិ បន មហារាជ បពិត្រមហារាជ ចុះលើដៃនដីនេះ

នឹងមានមនុស្សឯណា ជាអ្នកអាចដឹងនូវថ្នាំជាភោសន្តិៈ សម្រាប់
រំដាប់នូវរោគាព្យាធិរបស់មនុស្សក្នុងលោកនេះដែរឬព្រះអង្គ ។

ម. អត្ថិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឯគ្រូពេទ្យនោះ
មានក្នុងលោកនេះច្រើន ។

ន. កី នុ ខោ មហារាជ បពិត្រមហារាជ ចុះគ្រូពេទ្យ
នោះនឹងផ្សំថ្នាំឱ្យមនុស្ស ដែលមិនទាន់មានរោគាព្យាធិមួយមក
បៀតបៀននោះដឹកជាមុនឬ ។ ថាលុះតែមានរោគមកពាល់ត្រូវ
ហើយទើបឱ្យផឹក ។

ម. សម្បត្តេ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឯគ្រូពេទ្យ
នោះត្រូវឱ្យថ្នាំមនុស្សផឹក ក្នុងវេលាដែលមានរោគមកពាល់ត្រូវ
ហើយទើបគួរនឹងឱ្យផឹក បើមិនទាន់មានជម្ងឺអ្វីទេនឹងមានកិច្ច
អ្វីដោយផឹកថ្នាំ ។

ន. ឯវមេវ ខោ មហារាជ បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះមាន
ឧបមាយ៉ាងណាមិញថា ឧបមេយ្យដ្ឋិចអង្គព្រះសព្វញ្ញត-
ញ្ញាណ ដែលព្រះអង្គជាសព្វញ្ញជាអ្នកដឹងនូវហេតុគ្រប់យ៉ាង

ហើយទ្រង់មិនបញ្ញត្តនូវសិក្ខាបទ ដល់ភិក្ខុជាសារីរិកដែលមិន
 ទាន់មានហេតុគួរនឹងបញ្ញត្ត លុះតែភិក្ខុជាសារីរិកណា ១ ប្រ-
 ព្រឹត្តជ្រុះស្រព្វសគន្លងធម៌ទៅហើយ ទើបទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ
 ហាមប្រាមជាខាងក្រោយ ដូចគ្នានឹងគ្រូពេទ្យនោះឯង សូម
 មហារាជជ្រាប ។

ម. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ឆ្លៀវឆ្លាស
 ពេកណាស់ ចេះវិសដ្ឋនាស្រួលបួលគួរឱ្យបួលចិត្តស្តាប់បាន ។

ទូត្តិសមហាបុរិសលក្ខណបញ្ញា ។ ទី ៣

ព្រះបាទមិលិន្ទនិរ្ទរាជទ្រង់បុប្ផាចំពោះទៅព្រះនាគសេន
 បើរថា បពិត្រព្រះនាគសេនបើរដ៏ចម្រើន ពុទ្ធា រឺព្រះបរម-
 សម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រកបដោយមហាបុរិសលក្ខណៈ
 ទាំង ៣២ ប្រការ និងអនុព្យញ្ញនៈទាំង ៨០ ប្រការ ហើយទ្រង់
 មានព្រះធីរិវណ្ណដ៏បរិសុទ្ធភ្លឺផ្លែកយ៉ាងស្មើទូដ៏វិចិត្រដូចមាសដែល
 បុគ្គលបិទយ៉ាងល្អ និងពណ៌សម្បុរដ៏ឆ្លិនឆ្លៅដូចជាពណ៌សម្បុរ
 នៃសុវណ្ណ គួរជាទីតម្រេកត្រេកអរហើយទ្រង់មានពន្លឺរស្មីផ្សាយ

ចេញពីព្រះអង្គជាតិច្ចមានប្រមាណ ១ ព្យាម ដូច្នោះមែនឬមិន
មែន លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរថា អាម មហារាជ បពិត្រ
សម្តេចមហារាជ រឺសម្តេចព្រះភគវិន្តមុនី ព្រះអង្គទ្រង់ប្រកប
ដោយលក្ខណៈគ្រប់យ៉ាង ដូចព្រះរាជឱង្ការដែលទ្រង់រៀបរាប់
មកនេះឯងដោយពិត ។

ម. កិស្ស បន ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន បើអង្គ
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រាកដជាមានសេចក្តីលំអដូច្នោះហើយ ប្រ-
ហែលជាព្រះវិរាជមាតាបិតារបស់ព្រះអង្គសោត ក៏នឹងមានទ្ធិត្តិ-
សមហាបុរិសលក្ខណៈនិងអសីត្យានុព្យញ្ញនៈ ព្រមទាំងពណ៌
សម្បុរល្អនិងមានពន្លឺរស្មីផ្សាយចេញពីអង្គមាតាបិតានោះដូចជា
ព្រះអង្គដែរឬអី ។

ន. ន ហិ មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ឯព្រះវិរាជ
មាតានិងព្រះវិរាជបិតារបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះមិនមែនមាន
លក្ខណៈគ្រប់យ៉ាងដូចព្រះអង្គទេ ។

ម. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ចុះហេតុអ្វីព្រះបរមសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ជាម្ចាស់ ព្រះអង្គទ្រង់កើតឡើងអំពីមាតាបិតារបស់ព្រះអង្គ ត្រង់
 គួរព្រះអង្គដងទ្រង់បរិបូណ៌ដោយព្រះមហាបុរិសលក្ខណៈនិងអស់
 ត្បាញពុទ្ធារិយៈព្រមទាំងព្រះសុវណ្ណពណ៌ និងព្រះកាញ្ញនធីវិណ្ណ
 និងរស្មីចេញពីព្រះអង្គផង ប្លែកឆ្ងាយពីព្រះមាតាបិតារបស់
 ព្រះអង្គ ឯព្រះមាតាបិតារបស់ព្រះអង្គក៏ជាមនុស្សដួងធម្មតា
 ម្យ៉ាងទៀតធម្មតាកូនតែងកើតអំពីមាតានិងបិតា លុះកើតមក
 ហើយបើមិនដួងធម្មតាក៏គង់ដួងធម្មតា បើមិនដួងធម្មតាក៏គង់ប្រ-
 ហែលទៅមាតាវិញមិនខាន ក៏មកឃើញបំផ្លែកប្លែកតែត្រង់
 ព្រះសម្មាសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ព្រះអង្គមិនដួងធម្មតាមិនដួងធម្មតា
 ទាំងពីរខាង ។

ន. អត្ថិ បន មហារាជ បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ សូមទ្រង់
 ព្រះរាជអភ័យទោស អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរស្នូរមហាបពិត្រ
 ថា ចុះដួងជាផ្កាបទុមក្តី ផ្កាសត្វបុស្សក្តី ផ្កាឧប្បលក្តី ផ្កាកម្មក្តី
 ផ្កាយុកសក្តី ជាតិផ្កាទាំងនោះតែងកើតមាន ឬមិនមានទេ
 មហាបពិត្រ ។

ម. អត្ថិ ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស ឯបុប្ផជាតិ
ទាំងនោះតែងកើតមានដោយពិត វេលាដែលនឹងកើតនោះ គឺ
អាស្រ័យនូវទឹកនិងដីហើយទើបកើតឡើងបានលោកម្ចាស់ ។

ន. កី នុ ខោ មហារាជ បពិត្រមហារាជ ចុះបុប្ផជាតិទាំង
នោះវេលាដែលកើតឡើង ត្រូវអាស្រ័យនូវទឹកនិងដីហើយទើប
កើតឡើងបាន បើដូច្នោះបុប្ផជាតិទាំងនោះគង់មានពណ៌សម្បុរ
មានក្លិនក្លែងមានរសជាតិដូចទឹកឬដូចដីមិនខាន ឬដូចម្ដេច ។

ម. ន ហិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស មិនមែនដូច្នោះ
ទេ ឯបុប្ផជាតិទាំងនោះតែងប្រព្រឹត្តទៅតាមជាតិដើមរបស់ខ្លួន
គ្រប់ជាតិ មិនបានមានពណ៌សម្បុរឬរសជាតិដូចទឹក ឬដូច
ដីនោះទេ ។

ន. បពិត្រមហារាជ បើបុប្ផជាតិទាំងនោះមិនមានពណ៌
សម្បុរដូចទឹកដូចដី ប្រហែលជាមានពណ៌ មានក្លិន មានរស
ដូចដីភក់ឬអ្វីមហាបពិត្រ ។

ម. ន ហិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស ឯបុប្ផជាតិ

ទាំងនោះនឹងថាមានពណ៌មានក្លិន មានរសដូចដីភក់នោះក៏
មិនមែនដែរ ។

ន. ឯវិមេវ ខោ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ ឯសម្តេច
ព្រះភគវិន្តមុនីសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ ព្រះអង្គតែងមានព្រះរូប
ព្រះនោមប្រកបដោយទ្ធីសមហាបុរិសលក្ខណៈ និងអសីត្យា-
នុព្យញ្ញនៈព្រមទាំងសុវណ្ណពណ៌និងព្រះកាញ្ញនធីវណ្ណ និងព្រះ
រស្មីប្រមាណ ១ ព្យាមចេញពីព្រះអង្គដោយពិត ព្រោះទ្រង់បាន
សាងសន្សំបន្តិចព្រះបារមីមកជាច្រើនជាតិ ចំណែកខាងព្រះវិរ-
រាជជននីនិងព្រះវិររាជបិតាព្រះអង្គនោះ ទ្រង់មិនបានប្រកប
ដោយសេចក្តីលំអទាំងឡាយ មានទ្ធីសមហាបុរិសលក្ខណៈ
ជាដើមនោះ ព្រោះព្រះមាតានិងព្រះបិតារបស់ព្រះអង្គ ទ្រង់
សាងសន្សំព្រះបារមីនោះតិចជាងព្រះបរមគ្រូ សូមមហាបពិត្រ
ស្តេចជ្រាប ។

ម. កល្លោសិ លោកម្ចាស់ឆ្លៀវឆ្លាសពេកណាស់ ។

ព្រហ្មចារីបញ្ញា ៗ ទី ៤

ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះរាជបុប្ផាស្នូរទៅព្រះ-

នាគសេនបើរក្នុងបញ្ញានេះថា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន
ពុទ្ធា ព្រហ្មចារី រឺព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ព្រះអង្គទ្រង់ប្រព្រឹត្តនូវធម៌
ដ្ឋិបជាព្រហ្មឬអ្វី លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរទៅវិញថា បពិត្រសម្តេច
មហារាជ ភគវា ព្រហ្មចារី រឺព្រះបរមភគវិន្ត ព្រះអង្គតែងប្រព្រឹត្ត
នូវធម៌ដ្ឋិបព្រហ្មមែន សូមមហាបពិត្រជ្រាប ។

ម. ពុទ្ធា ព្រហ្មនោ សិស្សោ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន
បើព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ្ឋិបជាព្រហ្ម មានតែ
ព្រះអង្គត្រូវជាសិស្សគណនៃព្រហ្មឬអ្វី លោកម្ចាស់ ។

ន. អត្ថិ តេ មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ប្រហែលជា
ព្រះអង្គស្តេចទ្រង់មានជំរើមង្គលជាប្រធាននៃជំរើធំទាំងពួងដែរឬ
ដ្ឋិបម្តេចព្រះអង្គ ។

ម. អាម ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន ឯជំរើជាមង្គល
នោះខ្ញុំម្ចាស់ធ្លាប់មានជាច្រើនហើយ សូមព្រះបើរជ្រាប ។

ន. ក៏ន្តុ ខោ មហារាជបពិត្រមហារាជ បុរៈជំរើនោះដែលវានឹង
ស្រែកបន្លឺឡើងនូវសំឡេងដ្ឋិបជាសំឡេងនៃបក្សីក្រៀលដែរឬ ។

ម. អាម ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេននីបម្រើន ឯដំរីមង្គល
នោះវាតែងបន្លឺឡើង នូវសំឡេងដូចជាសំឡេងនៃសត្វក្រៀលដែរ
លោកម្ចាស់ ។

ន. ហត្ថិ កោញស្ស កុណស្ស សិស្សោ បពិត្រមហារាជ
បើដំរីនោះវាបន្លឺឡើងនូវសំឡេងដូចសំឡេងនៃសត្វក្រៀល ប្រ-
ហែលជាដំរីនោះត្រូវជាសិស្សរៀនសូត្រអំពីសំណាក់នៃក្រៀល
មកឬអ្វីព្រះអង្គ ។

ម. ន ហិ ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេននីបម្រើន ឯដំរីនោះមិន
មែនជាសិស្សគណៈអ្វីនៃក្រៀលនោះទេ ។

ន. ឯរិមេវិ ខោ មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ឯដំរី
វេលាដែលនឹងស្រែកឡើងមានសម្រែកដូចជាសម្រែកនៃក្រៀល តែ
មិនមែនជាសិស្សគណៈក្រៀលនោះទេ ដូចគ្នានឹងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ជាម្ចាស់ ព្រះអង្គតែងប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដូចព្រហ្មក៏ពិតមែន តែ
ព្រះអង្គមិនមែនជាសិស្សគណៈអ្វីនៃព្រហ្មនោះទេ ម្យ៉ាងទៀត
អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរមហាបពិត្រថា សំពុទ្ធិកោ បុះព្រហ្ម

នោះជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវធម៌ដោយខ្លួនឯងដែរឬ ។ មិនមែនត្រាស់
ដឹងទេ ។

ម. អស់ពុទ្ធិកោ បពិត្រព្រះនាគសេនដឹបម្រើន ព្រហ្មនោះ
មិនមែនជាអ្នកត្រាស់ដឹងនូវធម៌អាថ៌កំបាំងដោយខ្លួនឯងទេ លោក
ម្ចាស់ ។

ន. ព្រហ្ម ភក្ខវតោ សិស្សោ បពិត្រមហារាជ បើព្រហ្មមិន
បានត្រាស់ដឹងនូវធម៌ដោយខ្លួនឯងទេ ព្រហ្មនោះជាសិស្សនៃ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញទើបសមមហារាជ ។

ម. កល្លោសិ លោកម្ចាស់ឆ្លៀវឆ្លាសពេកណាស់ ។

ឧបសម្បន្តបញ្ហា ៗ ទី ៥

ព្រះបាទមិលិន្ទ្រាធិបតី ស្តេចទ្រង់ព្រះរាជបុប្ផាសួរទៅ
ព្រះនាគសេនលើក្នុងប្រស្នាទី ៥ នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេន
ដឹបម្រើន បុគ្គលដែលមានឧបសម្បទនោះល្អឬ ។ បុគ្គលដែល
មិនមានឧបសម្បទនោះល្អលោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនលើក្លាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហារាជ
អ្នកដែលមានឧបសម្បទនោះទើបល្អព្រះអង្គ ។

ម. បពិត្រព្រះនាគសេននីបម្រើស បុរៈព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះ-
អង្គមានឧបសម្បទឬមិនមាន ។

ន. ឧបសម្បទន្តោ ខោ ភគវា បពិត្រសម្តេចមហារាជី រឺព្រះ-
ដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់មានឧបសម្បទបរិបូណ៌ពេកណាស់
សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. សុណន្ត រោន្តោ ម្ចាស់អ្នកយោនកាមាត្យទាំងឡាយ
ចូរអ្នកទាំងឡាយចាំស្តាប់នូវពាក្យនៃខ្ញុំឱ្យច្បាស់លាស់ ខ្ញុំនឹង
ប្រាប់អ្នករាល់គ្នាឱ្យស្តាប់បាន ត្បិតព្រះនាគសេននីអង្គនេះ លោក
បានពោលពាក្យថាដូច្នោះ ថាសម្តេចព្រះដ៏ទ្រង់ព្រះភាគព្រះអង្គ
ជាឧបសម្បទដ៏បរិបូណ៌ពេញលេញ និទ្ទរនេះខ្ញុំនឹងសួរលោក
ម្ចាស់ឱ្យដាក់ច្បាស់ក្នុងរឿងនេះថា បពិត្រព្រះនាគសេននីបម្រើស
បុរៈព្រះសមណគោតម ដែលលោកបានឧបសម្បទពេញលេញ
ជាអ្នកបួសប្រាកដនោះ តើអ្នកណាជាអាចារ្យបំបួសលោក
អ្នកណាជាព្រះឧបជ្ឈាយ័ទទួលដឹងការខុសត្រូវឱ្យលោក ហើយ
មានគណៈសង្ឃបុត្តានអង្គ ជាអ្នកឱ្យឧបសម្បទដល់សមណ
គោតមនោះ ។

ន. នត្តិ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ វិអាចារ្យក្តី
 ព្រះឧបជ្ឈាយ័ក្តី របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះមិនមានទេ ទាំង
 ការកសង្ឃជាអ្នកឱ្យនូវឧបសម្បទ ដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
 នោះទៀតក៏មិនមានដែរ តែឯព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ព្រះអង្គកើត
 ឡើងឯងត្រាស់ដឹងឯងមួយអន្លើដោយព្រះសព្វញ្ញតញ្ញាណទៀប
 ប្រទេសជាទីតម្កល់នៃពោធិព្រឹក្សនោះឯង ឯអាចារ្យឬឧបជ្ឈាយ័
 របស់ព្រះអង្គនោះមិនមានទេ សូមស្តេចជ្រាប ។

ម. យទិ វាស្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើន បើព្រះសម-
 ណគោតមម្ចាស់នោះ ព្រះអង្គមិនមានអាចារ្យមិនមានឧបជ្ឈាយ័
 ហើយតាមសេចក្តីយល់របស់ខ្ញុំថា ព្រះអង្គនោះជាអនុបសម្បន្ត
 ដោយពិត មិនមែនជាឧបសម្បន្តឡើយ ព្រោះហេតុថាឧប-
 សម្បន្តដែលនឹងកើតឡើងដល់បុគ្គលណា ១ នោះ ដោយមាន
 អាចារ្យ ឧបជ្ឈាយ័ និងការកសង្ឃព្រមឱ្យឧបសម្បទផងទើប
 បាន ។

ន. នាកាលព្រះមហាក្សត្រ ស្តេចមានព្រះរាជឱង្ការយ៉ាង

នេះហើយ បំណែកព្រះនាគសេនសេនបើរដ៏មានអាយុជ្រីវសយ័ន
 លោកជាអង្គព្រះអរហន្តដ៏វិសេស លោកជាអ្នកបុគ្គលសម្រេច
 ព្រមនូវបដិភិសម្ពិទ្ធាញ្ញាណ ក៏មានបើរវាចាថ្វាយព្រះពរចំពោះ
 ទៅព្រះបាទមិលិន្ទរាជវិញថា មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហា-
 រាជ ចុះមហាបពិត្រស្តេចចេះសោយក្រយាស្វាយដែរឬទ្រង់មិន
 ចេះទេ ។

ម. អាម ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឯការបរិភោគ
 នូវរោងសាហារនោះ ខ្ញុំចេះណាស់ហើយលោកម្ចាស់មិនបាច់
 សួរទេ ។

ន. ត្វំ មហារាជ បពិត្រមហារាជ ដែលព្រះអង្គទ្រង់ចេះ
 សោយនូវក្រយាស្វាយនោះតើ មានអ្នកឯណាជាអាចារ្យ អ្នក
 ឯណាជាព្រះឧបជ្ឈាយ័ររបស់ព្រះអង្គ ។

ម. នត្តិ ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនសេនដ៏ចម្រើន ឯការបរិភោគ
 អាហារនោះ មិនហ៊ានអាចារ្យឬឧបជ្ឈាយ័របង្រៀនទៀតទេ
 លោកម្ចាស់ ។

ន. ត្នំ មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯការបរិភោគនោះបើ
 ព្រះអង្គមិនមានអាចារ្យ ឬឧបជ្ឈាយ័បង្ហាត់បង្រៀនហើយប្រ-
 ហែលជាព្រះអង្គមិនចេះសោយទេឬអ្វី ។

ម. ន ហិ ភន្ត បពិត្រព្រះនាគសេននីបម្រើស សេចក្តីនេះ
 មិនមែនដួងលោកម្ចាស់ថានោះទេ ឯការបរិភោគជនាហារ
 នោះមិនបាច់ចាំមានអាចារ្យ ឬឧបជ្ឈាយ័ណាមកបង្ហាត់បង្រៀន
 ទេ ព្រោះខ្ញុំធ្លាប់ទទួលទានភោជនាហារទាំងនោះយូរយារមក
 ណាស់ហើយ គ្រប់ជាតិគ្រប់ជាន់ដែលកើតមកក្នុងសង្សារវដ្ត
 នេះ ។

ន. សុដ្ឋិ ខោ មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ មហាប-
 ពិត្រស្តេចទ្រង់ជ្រាបថា ត្រូវព្រះអង្គដែលទ្រង់ចេះសោយនូវក្រយា
 ស្វាយនោះមិនបាច់ចាំមានគ្រូអាចារ្យណាមកបង្ហាត់បង្រៀនទេ
 ព្រោះព្រះអង្គធ្លាប់លេបធ្លាប់សោយនូវក្រយាស្វាយទាំងនោះមក
 យូរយារជាតិណាស់ហើយ នឹងរកទីបំផុតខាងដើមមិនឃើញ
 សេចក្តីនេះក៏ប្រហែលគ្នានឹងរឿងរ៉ាវរបស់សម្តេចព្រះភគវិ ដែល

ព្រះអង្គមិនមានគ្រូអាចារ្យណា ១ នឹងឱ្យឧបសម្បទាព្រះអង្គនោះ
 គឺព្រះអង្គទ្រង់បានឧបសម្បទាឯង ទ្រង់បានត្រាស់ដឹងចំពោះព្រះ
 អង្គឯង មួយអង្វើដោយព្រះសព្វញ្ញតញ្ញាណនៅទៀបគល់នៃ
 មហាពោធិព្រឹក្ស ព្រោះទ្រង់បានកសាងនូវបារមីទាំងឡាយ
 ១០ ប្រការ មានទានបារមីជាដើមមកយូរយារជាតិណាស់ហើយ
 ក៏ព្រះសព្វញ្ញតញ្ញាណព្រមទាំងបារមី ១០ ប្រការនេះហើយ
 មកជាព្រះឧបជ្ឈាយ័អាចារ្យរបស់ព្រះអង្គនោះ បពិត្រសម្តេចម-
 ហារាជ ឯឧបសម្បទារបស់ព្រះភគវិន្តមុនីសាស្ត្រានេះក៏ជាទី
 អស្ចារ្យចំឡែកពេកណាស់ គឺជាគុណសម្បត្តិម្យ៉ាងដែលធ្លាប់
 កើតហើយកើតឡើងប្រាកដក្នុងលោកនេះ បណ្តាលសេចក្តី
 អស្ចារ្យនោះឯងឱ្យយើងច្បាស់ថា មនុស្សណាដែលជាមនុស្ស
 ខ្វាក់អំពីកំណើត ក៏ត្រឡប់ទៅជាមនុស្សមានបក្ខុភ្នំល្អឡើង
 មនុស្សដែលមានត្រចៀកដឹងក៏ត្រឡប់ជាស្លាប់សំឡេងបាន
 មនុស្សដែលមានដើងខ្លីក៏ត្រឡប់ទៅជាដើរឈរបាន មនុស្ស
 ដែលគឺត្រឡប់ជាមានជ្ជិវាស្រួលនិយាយបាន មនុស្សដែល

គមខ្នងក៏ត្រឡប់ទៅជាមានខ្នងត្រង់ស្រួលបួលឡើងបាន អ្នក
 ដែលឃ្លានបាយក៏បានបាយបរិភោគស្តប់ស្តល់ទៅ អ្នកដែល
 ស្រែកទឹកក៏បានទឹកផឹកដោយបរិបូណ៌ អ្នកដែលមានអាយាតគំ
 សំគំគួនទៅវិញទៅមក ក៏បែរទៅជាមានចិត្តអាណិតមេត្តារាប់
 អានគ្នាទៅមក សេចក្តីលំបាកក្នុងកំណើតជាបេតវិស័យក៏វិនាស
 សាបសូន្យអស់ទៅ ប្តីដែលមានពិសពុលក៏ត្រឡប់ទៅជា
 មានជាតិផ្អែមដូចទឹកអម្រឹតវិញ ស្ត្រីដែលមានគភ៌ធំប្រឡើស
 លើសប្រមាណមិនដូចគេឯងក៏បានសំរាលកូនរួចចេញមកដោយ
 ស្រួលនិតមានគ្រោះថ្នាក់អ្វីឡើយ ទ្វកដែលប្រព្រឹត្តទៅកាន់ប្រ-
 ទេសផ្សេងៗ ក៏បានដល់ទៅចតទៀបកំពង់ដោយស្រួលនិតមាន
 លង់លិចអ្វីឡើយ ក្លិនដែលស្អុយខ្លាញ់រួចក៏ត្រឡប់ទៅជាក្លិន
 ក្រអូបឆ្ងាញ់ល្អទៅវិញ ភ្លើងក្នុងមហានរកឈ្មោះអវិចីរលត់
 រលាយបាត់អស់ទៅ ទឹកប្រៃក្នុងមហាសមុទ្រក៏ត្រឡប់ទៅជា
 ទឹកមានរសផ្អែមឆ្ងាញ់វិញ ភ្នំទាំងឡាយក៏ស្រែកបន្លឺនូវសព្ទសំ-
 ឡេងទ្រហឹងអីងកង ។ លំអិតខ្លឹមបន្តនឹងជាទិព្វក្តី ផ្កាមន្ទារ

ដ៏ជាទិព្វក្តី ក៏ជ្រុលចុះមករោយរាយដេរដាសពាសពេញ ផ្កា
 ឈើទាំងឡាយដែលរីក ។ ក៏ជ្រុះមកសព្វទឹកស្អែក មហា
 ព្រហ្មទាំងឡាយ ក៏ទះដៃឱ្យសព្វសាធុការទ្រហឹងអង្កកង ។
 មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ឯសម្តេចព្រះភគវាណិសា-
 ស្តាចារ្យនេះ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះពិម្ព គឺព្រះរូបព្រះឆោមរបស់
 ព្រះអង្គមានពណ៌ល្អដូចជាពណ៌នៃមាស មានព្រះឆវីវណ្ណស្អាត
 ស្មើដូចកែវដ៏វិចិត្ររចនាផ្សេង ។ ព្រះអង្គទ្រង់បានឧបសម្បទា
 ឯង និតមានគ្រូអាចារ្យណាឱ្យព្រះអង្គឡើយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹង
 ឯងក្រោមម្លប់ពោធិព្រឹក្ស ព្រោះព្រះអង្គបានសាងសន្សំបន្តិព្រះ
 បារមីធម៌ទាំងឡាយ ៣០ ប្រការ មានទានបារមីជាដើម មាន
 ឧបេក្ខាបារមីជាទីបំផុត មកយូរអង្វែងជាតិហើយ ទើបព្រះអង្គ
 សម្រេចឧបសម្បទាយ៉ាងនេះ ឧបសម្បទាយ៉ាងនេះហើយដែល
 បានឈ្មោះអច្ឆរិយព្វតធម៌នេះ ។ ប្រែថាធម៌ដែលមិនធ្លាប់កើត
 មិនធ្លាប់ឃើញ ហើយកើតឡើងមានឡើងជាកុណាក្នុងអស្ចារ្យបំ-
 ផ្លែក មានមកប្រាកដក្នុងលោកនេះ សេចក្តីអស្ចារ្យនេះហើយ

ដែលបណ្តាលឱ្យស្តេចនៃភ្នំឈ្មោះសិនេរុ បក់បង្វិលវិលខ្លួន
 ឯងដួបជាកង់នៃបក្ស ហើយស្រែកគ្រហឹមយ៉ាងខ្លាំងដោយអា-
 នុភាពអំណាចនៃឧបសម្បទាកម្ម នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធម្ចាស់ ។
 ម្យ៉ាងទៀតទេវតាទាំងឡាយ ដែលស្ថិតនៅក្នុងអាកាសវិមានក៏
 កើតមានសេចក្តីសោមនស្សច្រកអរ នៅក្នុងអាកាសមួយអង្រើ
 ដោយយសបរិវារទាំងពួង ហើយឱ្យនូវសាធុការដោយកិរិយា
 បង្កនូវផ្កាទិព្វទាំងឡាយ ចំណែកចន្ទទេវបុត្រក៏បញ្ឈប់នូវរិប
 មណ្ឌលរបស់ខ្លួននៅក្នុងកណ្តាលអាកាសវេហាសី ហើយរោយ
 រាយនូវផ្កាទាំងឡាយធ្លាក់ចុះមក ប្រៀបដូចជាដំណក់ទឹកដោះ
 ដែលជ្រះចុះមកអំពីអាកាសស្ថាន ហើយឱ្យនូវសព្វសាធុការ
 ពរ ។ ពពួកទេវតាទាំងឡាយដែលស្ថិតនៅក្នុងអាកាស ក៏
 កើតមានសេចក្តីសោមនស្សស្មោះសរ ឱ្យនូវសាធុការគ្រប់ ។
 គ្នា ឯវិ តថាគតស្ស ឧបសម្បទាការី បាកដោ អហោសិ ឯឧ-
 បសម្បទានុភាពរបស់ព្រះតថាគត ជាម្ចាស់នោះក៏កើតមានគុណ
 ដ៏ទូទ័រប្រាកដឡើងក្នុងលោកយ៉ាងនេះ សូមមហារាជស្តេច
 ជ្រាប ។

ម. ឧបមំ ករោហិ សូមលោកម្ចាស់ឧបមាស្ត្រវិឧបសម្បទា
កម្មរបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់នេះជាសេចក្តីឱ្យទូលាយងាយ
ស្លាប់បន្តិចទៅមើល ។

ន. យថា ឯវំ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ ឯព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធដែលព្រះអង្គទ្រង់បានស្ត្រវិឧបសម្បទាយ៉ាងនេះ គឺថាព្រះ
អង្គស្តេចដល់ស្ត្រីទីជាទីបំផុតខាងលើទី ១ ហើយឥតអ្នកឯណា
នឹងអាចឡើងទៅខាងលើទីដែលព្រះអង្គបានដល់នោះឡើយ
ប្រៀបដូចព្រះរាជសម្ភារដែលទ្រង់ឡើងគង់លើកនែដំរីហើយ ។
មានមនុស្សដទៃទៀត មកឡើងលើព្រះស្នូរឯព្រះអង្គនោះតើជា
ទ្រង់ព្រមឱ្យជិះឬៗ ទ្រង់នឹងធ្វើដូចម្តេច ។

ម. ន ហិ ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេសដ៏បម្រើស បើខ្ញុំម្ចាស់
បានឡើងជិះលើកនែដំរីរបស់ខ្ញុំហើយ មិនមានអ្នកឯណានឹង
ហ៊ានមកជិះលើកនែដំរីទៀតទេ បើបែរទៅជាមានមនុស្សដទៃណា
មួយហ៊ានឡើងមកជិះលើកនែដំរី ។ នឹងមិនអត់ទេ មុខជាគង់កាត់
ក្បាលមនុស្សនោះដោយព្រះខ័នរាជ ១ រំពេចមិនយូរឡើយ
សូមលោកម្ចាស់ជ្រាប ។

**ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជិ បតិគ្រុសម្តេចមហារាជិ មហា-
 បតិគ្រុ** ដែលទ្រង់មាននូវព្រះរាជតេជានុភាពយ៉ាងណា ក៏អង្គ
 សម្តេចព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រះអង្គទ្រង់បានឧបសម្បទាដោយព្រះ
 អង្គឯងឥតមានអ្នកឯណា ១ ហើយនឹងអាចឱ្យឧបសម្បទានោះ
 ដល់ព្រះអង្គបានឡើយ បើបែរទៅជាមានអ្នកឯណា ១ ហើយ
 អាចឱ្យនូវឧបសម្បទានោះដល់ព្រះអង្គ អ្នកនោះឯងនឹងបែក
 ក្បាលទៅជា ៧ ភាគ ដោយអំណាចពុទ្ធានុភាពនោះមិនខាន
 ទេ មានឧបមាសុបមេយ្យដូចជាព្រះរាជានុភាពនោះឯង ម្យ៉ាង
 ទៀតបតិគ្រុសម្តេចមហារាជិ កាលពីជាន់មុន ព្រះអង្គស្តេច
 បានមានព្រះរាជឱង្ការសួរអាត្មាភាពថា ក្រុមជំនុំសង្ឃប៉ុន្មាន
 អង្គអាចឱ្យនូវឧបសម្បទាដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមែនឬ ។

**ម. វិទាមិ ភន្តេ បតិគ្រុព្រះនាគសេនដ៏បម្រើន ពាក្យនេះ
 ខ្ញុំបានពោលមែន ។**

**ន. ន សង្ឃេន ខោ មហារាជិ បតិគ្រុសម្តេចមហារាជិ
 ឯឧបសម្បទារបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ ឥតមានភិក្ខុសង្ឃ**

ឯណាដទៃនឹងអាចឱ្យបានឡើយ មានតែសង្ឃ ៣ ពួកទើបឱ្យ
បានគឺបារមីសង្ឃ ១ កុសលសង្ឃ ១ ផលសង្ឃ ១ សេចក្តី
នេះត្រូវដួងពុទ្ធភាសិតដែលទ្រង់សម្តែងទុកមកថា

បត្តារោចបដិបត្តា បត្តារោចផលេដ្ឋិតា

ឯស សង្ឃោ ឧជុក្ខតោ បញ្ញាសីលសមាហិតោ

សេចក្តីថា បុគ្គលឯណា ១ មានចិត្តត្រង់ ប្រកបដោយ
សីល សមាធិ បញ្ញា បានប្រតិបត្តិក្នុងមគ្គ ៤ ហើយតាំងនៅ
ក្នុងផល ៤ បុគ្គលនោះឯងលោកហៅថាជាសង្ឃប្រាកដបាន ។
ម្យ៉ាងទៀតបពិត្រសម្តេចមហារាជ ឧបសម្បទាឯណា ១ គឺសង្ឃ
ទាំង ៣ ពួក មានបារមីសង្ឃជាដើមនេះអាចឱ្យនូវឧបសម្បទា
បាននិតមានទាស់ឡើយ ។

ម. អប្បរិយំ ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស សេចក្តី
នេះក៏ជាអស្ចារ្យពេកណាស់ អភ្ជូតំ ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេន
ដ៏បម្រើស ហេតុនេះក៏ជាហេតុមិនធ្លាប់កើតហើយកើត ឯប្រស្នា
ដែលលោកម្ចាស់វិសដ្ឋនាមកនេះក៏ជាប្រស្នាយ៉ាងវិចិត្រ នឹងរក
ប្រស្នាឯណា ១ មកប្រៀបធៀបឱ្យប្រហែលនោះមិនមានឡើយ ។

ន. អាម មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ ឯឧបសម្បទា
របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនេះល្អពេកណាស់ សូមមហាបពិត្រ
ស្តេចជ្រាប ។

ម. អត្ថិ បន ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន ចុះឧប-
សម្បទារបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់នោះប្រាកដជាមាន ឬមិន
មានទេ ។

ន. ឧបសម្បទន្តោ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ ឯព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធប្រាកដជាព្រះអង្គបានដល់នូវឧបសម្បទា ដោយពិត
មួយអន្លើនឹងព្រះសព្វញ្ញតុញ្ញាណក្រោមម្លប់ពោធិព្រឹក្ស រឹង
មានអ្នកដំណា ១ អាចឱ្យនូវឧបសម្បទានោះដល់ព្រះអង្គនោះគ្មាន
ឡើយ ដូចជាព្រះអង្គបញ្ញត្តនូវសិក្ខាបទដល់សាវ័កទាំងឡាយ
មិនឱ្យប្រព្រឹត្តកន្លងជំរាបដល់អស់ជីវិតនោះឯង ។

ម. កល្លោសិភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់
រាងវៃពេកណាស់ ចេះវិសន្តិសាគួរឱ្យចូលចិត្តដោយងាយ ។

អស្សុបញ្ញា ៗ ទី ៦

ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជស្តេច ទ្រង់ព្រះរាជបុច្ឆាបំពោះទៅព្រះ

នាគសេនបើរថា បពិត្រព្រះបើរដ៏ចម្រើន បុរសពីរពួកឬជនពីរពួក
 ជនពួក ១ មានសេចក្តីឡើងខ្យលសម្រក់ទឹកភ្នែក ព្រោះមាតា
 បិតាធ្វើកាលកិរិយាស្លាប់បង់ទៅ ជនពួក ១ ទៀតសម្រក់ទឹក
 ភ្នែកព្រោះបានស្តាប់ធម៌ឬឃើញធម៌ដែលពីរោះត្រូវចិត្ត ហើយ
 កើតសេចក្តីឡើងខ្យលហូរហៀរទឹកភ្នែក ទឹកភ្នែករបស់ជនទាំង
 ពីរពួកនេះ តើទឹកភ្នែករបស់ជនពួកណានឹងបានជារោសជ្ជះគឺថ្នាំ
 សម្រាប់រំលាបរោគ ទឹកភ្នែករបស់ជនពួកណាដែលមិនបានជា
 រោសជ្ជះ លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរទៅវិញថា បពិត្រមហារាជ
 ទឹកភ្នែកនៃជនពួក ១ មានសម្បជ្ជដ៏ក្តៅ ព្រោះអំណាចនៃរាគ
 ទោស មោហ ដុតកំដៅឲ្យដ៏ខ្លាំងក្នុងហើយហូរហៀរស្រក់
 ស្រោចចេញមក ទឹកភ្នែកនៃជនពួក ១ ទៀតមានសម្បជ្ជដ៏
 ត្រជាក់យ៉ាងឧត្តម ព្រោះបានស្តាប់ធម៌ទេសនា ដោយកំឡាំងនៃ
 បីតិនឹងសោមនស្សក្លាហានហើយហូរហៀរចេញមក មហារាជ
 បពិត្រសម្តេចមហារាជ អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរសម្រេច

សេចក្តីនេះថា ទឹកភ្នែកឯណាដែលត្រជាក់ ទឹកភ្នែកនោះនឹង
ទៅជាថ្នាំភេសជ្ជៈយ៉ាងវិសេស ទឹកភ្នែកឯណាដែលក្តៅទឹកភ្នែក
នោះឯងមិនមែនជាថ្នាំភេសជ្ជៈទេ សូមទ្រង់ជាប ។

ម. កណ្តោសិ ភន្តេ បតិគ្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស លោក
ម្ចាស់ប៊ុនប្រសប់ពេកណាស់ក្នុងការវិសជ្ជៈនោះ ។

រសបដិសំវេទីបញ្ញាៗ ទី ៧

ព្រះបាទមិលិន្ទនរិន្ទរាជ ស្តេចទ្រង់បុប្ផាទៅព្រះនាគសេន-
បេរថា បតិគ្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស ជនមានពីរបំពូក ជន
បំពូក១ ជារឹតរាគបុគ្គល ជនបំពូក ១ ទៀតជារឹតរាគបុគ្គល
ជនទាំងពីរបំពូកនេះតើនឹងមានហេតុផ្សេង ។ គ្នាជួបម្តេចទៅ
លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបេរ ថ្វាយព្រះពរថាបតិគ្រមហារាជ ជន
ដែលជារឹតរាគគឺមានរាគទៅប្រាសហើយចាកសន្តាននោះ ជា
អនុជ្ឈោសិត ជនដែលជារឹតរាគ គឺមានរាគមិនទាន់ទៅប្រាស
ចាកសន្តាននោះ ជាអនុជ្ឈោសិត សូមមហាបតិគ្រស្តេចជ្រាប ។

ម. ក៏ ឯវំ ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើន ចុះជនដែល
 ជាអង្គោសិតនោះមានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ជនដែលជា
 អង្គោសិតនោះ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច សូមលោក
 ម្ចាស់វិសជ្ជនាមកមើល ។

ន. ឯកោ ខោ មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯជនពួក ១ ដែល
 ជាអង្គោសិតនោះ គឺជននោះឯងនៅមានប្រយោជន៍ ឬនៅប្រ-
 កបកិច្ចការក្នុងលោកនេះនៅឡើយ ឯជនដែលជាអង្គោសិត
 នោះ គឺជននោះឯងមិនមានប្រយោជន៍ឬមិនត្រូវការក្នុងលោក
 នេះតទៅទៀត សូមមហារាជស្តេចជ្រាប ។

ម. ឯវរូបំ ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើន សេចក្តី
 ដែលលោកម្ចាស់វិសជ្ជនាមយ៉ាងនេះ ខ្ញុំក៏ចូលចិត្តបានហើយ
 ថា អ្នកដែលមានរាគរម្យាបំផុតហាក់សន្តាននោះ តែងមិនមាន
 ប្រយោជន៍ត្រេកអរឡើយ ឯអ្នកដែលនៅប្រកបដោយរាគនោះ
 តែងមានប្រយោជន៍ត្រេកអរតទៅ ក៏ចំណែកខាងខ្ញុំយើងថា
 មនុស្សទាំងពីរចំពូកនេះ នៅមានសេចក្តីប្រាថ្នាបរិភោគនូវ

រោជនាហារដែលជាទីគាប់ចិត្តនៅឡើយ មិនមានអ្នកដណ្តើម ១
 នឹងប្រាថ្នានូវរោជនាហារដែលមិនពេញចិត្តនោះទេ បើយ៉ាងហ្នឹង
 ហើយចុះហេតុអ្វី ក៏បុគ្គលទាំងនោះមិនដូចគ្នាលោកម្ចាស់ សូម
 និមន្តវិសដ្ឋនាឱ្យច្បាស់លាស់មកមើល ។

ន. វិតរាគោ ខោ មហារាជ បពិត្រមហារាជបុគ្គលទាំង ២
 ចំពោះនោះ ក៏សុទ្ធតែជាអ្នកនៅបរិភោគអាហារដូចគ្នាមែន តែ
 មានអារម្មណ៍ផ្សេងគ្នា អ្នកដែលជាវិតរាគោនោះ មានអារម្មណ៍
 មិនបានជាប់ចំពាក់ក្នុងរសនៃអាហារអាក្រក់ល្អនោះឡើយ គឺ
 ឆាន់បង្ហាន់នោះ គ្រាន់តែនឹងតម្កល់ខ្លួនឱ្យបានតាំងនៅក្នុង ព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ប៉ុណ្ណោះទេ ឯអ្នកដែលប្រកបដោយរាគោនោះ នៅ
 មានចិត្តត្រេកអរជាប់ចំពាក់ក្នុងរសនៃអាហារ ដែលធ្លាញ់និង
 មិនធ្លាញ់នៅឡើយ សូមមហាបពិត្រស្តេចជ្រាប ។

ម. កណ្តោសិ ភន្ត បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់
 ឆ្លៀវឆ្លាស់ពេកណាស់ ចេះវិសដ្ឋនាស្រួលបួល ខ្ញុំអស់សង្ស័យ
 ហើយ ។

បញ្ជាយបតិដ្ឋានបញ្ញា ៗ ទី ៨

ព្រះមហាក្សត្រ ស្តេចទ្រង់បុប្ផាសួរទៅព្រះនាគសេនបើរក្នុង
ប្រស្នាទី ៨ នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើន បញ្ញា កុហ្មី
វិសតិ បញ្ញានេះឯងតែងស្ថិតនៅត្រង់ទីណា លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើរក្សាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ ឯបញ្ញា
នេះមិនមានទីកន្លែងនឹងស្ថិតនៅទេ សូមជ្រាប ។

ម. នត្ថិ បញ្ញា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើន បើលោក
ម្ចាស់មានបើរក្សាថាដូច្នោះនោះ ប្រហែលជាបញ្ញានោះមិន
មានទេឬ ។

ន. វាតោ មហារាជ បពិត្រមហារាជ អាត្មាភាពសូម
ថ្វាយព្រះពរថា ចុះខ្យល់តែងស្ថិតនៅក្នុងទីណាមហាបពិត្រ ។

ម. ន កិស្មិញ្ចិ ភន្តេ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើន ខ្យល់មិនមាន
ទីកន្លែងស្ថិតនៅទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. នត្ថិ វាតោ បពិត្រមហារាជ បើខ្យល់នោះមិនមាន
ទីស្ថិតនៅ មានតែខ្យល់នោះមិនមានដែរឬ ។

ម. កល្លោសិ ព្រះបេរលោកឆ្លៀវិឆ្លាសល្អ បេះវិសដ្ឋិនា
តបប្រស្នាស្រួលពេកណាស់ ។

សំសារបញ្ញា ៗ ទី ៧

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់បុប្ផា បំពោះទៅព្រះនាគសេនបេរ
ថា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់បានពោលថា
សំសារោ ។ ដូច្នោះ សំសារសព្វនេះ តើមានសេចក្តីអធិប្បាយ
ដូចម្តេច សូមលោកម្ចាស់វិសដ្ឋិនាមកមើល ។

ព្រះនាគសេនថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ ឯសំសារ
សព្វនេះប្រែថា ប្រទេសជាទីអន្តោលទៅនឹងត្រឡប់មកនៃសត្វ-
និករ គឺសត្វដែលកើតក្នុងលោកនេះ វេលាដល់ស្លាប់ក៏ស្លាប់
ក្នុងលោកនេះ សត្វដែលស្លាប់ក្នុងលោកនេះហើយទៅបដិសន្ធិ
កើតទៀតក្នុងលោកដទៃ សត្វដែលកើតក្នុងលោកនោះវេលា
ដល់ស្លាប់ក៏ស្លាប់ក្នុងលោកនោះ សត្វដែលស្លាប់ក្នុងលោកនោះ
ទៅកើតក្នុងលោកដទៃ ឯវិ ខោ មហារាជ សំសារោ បពិត្រ
សម្តេចមហារាជ ឯសង្សារនេះមានសេចក្តីដូចអាត្មាភាពវិសដ្ឋិ-
នាមកនេះ សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. ឧបមំ ករោហិ សូមលោកម្ចាស់ប្រៀបឧបមាជាសេចក្តី
បន្តិចមកមើល ។

ន. យថា មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ សេចក្តី
នេះប្រៀបឧបមាដូចបុរសណា ១ បានបរិភោគនូវផ្លែស្វាយទំ
រួចយកគ្រាប់ស្វាយនោះទៅដាក់ដាំបុះលើផែនដី ស្វាយនោះ
ក៏ដុះចម្រើនធំឡើងដោយលំដាប់ មានផ្កាផ្លែបរិបូណ៌ ចំណែក
ខាងបុរសជាម្ចាស់នោះក៏ទៅបេះយកផ្លែនោះមកបរិភោគ រួច
យកគ្រាប់ស្វាយនោះទៅដាំម្តងទៀត ស្វាយនោះក៏ដុះឡើងមាន
ផ្លែផ្កាត ។ ទៅ ឯផ្លែស្វាយជាដំបូងដែលបុរសយកទៅដាំមុន
ក៏ដុះចេញជាដើមជាមែកស្លឹកផ្កាផ្លែ ដើមចាស់ក៏រលំរលាយ
បាត់ស្ងួតទៅ នៅតែពូជគឺផ្លែ ។ នោះក៏ដុះជាលដើមជា
មែកស្លឹកផ្កាផ្លែទៀត ត ។ គ្នាទៅឥតមានទីបំផុត ឯទីបំផុត
ខាងដើមនៃដើមស្វាយនោះនឹងរកប្រាកដមិនមានយ៉ាងណាមិញ
បពិត្រមហារាជិ ឯកំណើតសត្វក្នុងសង្សារ ដែលកើតហើយ
ស្លាប់ ។ ហើយកើតត ។ ទៅនោះ ក៏រកទីបំផុតពុំមានដូចពូជ
ឈើនោះឯង សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. កល្លោសិ លោកម្ចាស់បុិនណាស់ប្រសប់ប្រៀបគួរឱ្យ
បួលចិត្តបានហើយ ។

បិរកតសរណបញ្ញា ។ ទី ១០

ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់បុប្ផាបំពោះទៅព្រះនាគ-
សេនសើរថា បពិត្រព្រះសើរដ៏ចម្រើន បុគ្គលរលីកនូវអំពើការអ្វី
គឺមួយដែលខ្លួនធ្វើទុកយូរហើយ កន្លងទៅហើយនោះ តើរលីក
ដោយធម្មជាតិអ្វី លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនសើរ ថ្វាយព្រះពរថា សតិយា មហារាជ ប-
ពិត្រសម្តេចមហារាជ ឯបុគ្គលដែលនឹងរលីកនូវអំពើកម្មទាំង
ពួងនោះគឺរលីកដោយស្មារតី សូមមហារាជជ្រាប ។

ម. បិណ្ឌេន សរិយតិ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន លោក
ម្ចាស់សំដែងថារលីកដោយស្មារតី ឯខ្ញុំបួលចិត្តថាបុគ្គលនឹង
រលីកនូវអំពើការនោះគឺរលីកដោយចិត្តជាប្រាកដ មិនមែនរលីក
ដោយស្មារតីទេ ។

ន. អភិជាតាសិ មហារាជ បពិត្រមហារាជ បំណែក

មហាបពិត្រ ស្តេចពេញព្រះហឫទ័យថា ឯការដែលនឹងនឹក
រលឹកនោះ គឺរលឹកដោយចិត្តចំពោះ បើដូច្នោះអាត្មាភាព សូម
ថ្វាយព្រះពរសួរថា ចុះមហាបពិត្រកាលដែលនឹងធ្វើការអ្វីនីមួយ
ហើយភ្លេចភ្លាំងបាត់ទៅនឹករកពុំឃើញជាមានឬពុំមាន ។

ម. អាម ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស ឯការដែល
ធ្វើហើយវង្វែងភ្លេចបាត់ទៅគង់មាន លោកម្ចាស់ ។

ន. កិន្ត ខោ មហារាជ បពិត្រមហារាជ ចុះសម័យដែល
ព្រះអង្គធ្វើការនោះប្រហែលជាទ្រង់ធ្វើដោយគ្មានចិត្តឬដួងម្តេចក៏
បានជាភ្លេចបាន ។

ម. ន ហិ ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស ឯសម័យ
ដែលធ្វើការនោះមិនមែនធ្វើដោយគ្មានចិត្តទេ គឺចិត្តនោះនៅមាន
ប្រាកដ តែវាគ្មានស្មារតីនឹងរលឹក បានជាវាភ្លេចបាត់ទៅវិញ
លោកម្ចាស់ ។

ន. មហាបពិត្រស្តេចទ្រង់ជ្រាបយ៉ាងនេះ ត្រូវពេកណាស់
ក៏ការដែលរលឹកនោះគឺរលឹកដោយស្មារតី ។ នេះជាភ្នាក់ងារ

សម្រាប់ខាងនឹករលឹកតែម្យ៉ាង ឯបិត្តនោះមានកិច្ចត្រូវគិតត្រូវ
សន្សំ បិត្តនេះជាភ្នាក់ងារខាងរិះគិតតែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ មិនមែន
ជាអ្នកនឹករលឹកទេ សូមមហាបពិត្រស្តេចជ្រាប ។

ម. កណ្តោសិ ព្រះបើរម្ចាស់លោកន្ទាសពេកណាស់ចេះ
វិសជ្ជៈដោះស្រាយប្រស្នាពីរោះល្អណាស់ ខ្ញុំអស់មានសេចក្តី
សង្ស័យហើយ ។

សតិអភិជានសបញ្ញា ៗ ទី ១១

ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់បុប្ផាចំពោះទៅព្រះនាគ-
សេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ១១ នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស
សតិបេតសិកដែលជាធម្មជាតិ សម្រាប់រលឹកនូវវិត្តទាំងពួងនោះ
តែងមានដល់តែអ្នកដែលចេះដឹងម្យ៉ាងទេឬ ។ នឹងមានទូទៅ
ដល់ជនជាកុដិមិកដែរ ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហាវរាជ
ឯសតិសោះតែងមានដល់ជនដែលជាអ្នកចេះដឹងផង ដល់ជន
ជាកុដិមិកផង មិនដែលខានទេ ។

ម. ឯវិ ហិ ខោរកន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើន ខ្ញុំមិនយល់
ដ្ឋិប្ដោះទេ ខ្ញុំយល់ថាឯសតិបេតសិកនោះមានបំពោះតែមនុស្ស
ដែលបេះដឹង ឯជនដែលជាកុដិម្ហិកនោះមិនមានសតិឡើយ ។

ន. មហារាជ បពិត្រសម្ដេចមហារាជ ឯស្មារតីនេះបើមិន
មានដល់ជនជាកុដិម្ហិកហើយ ចំណែកខាងកិច្ចដែលបុគ្គល
ត្រូវប្រកបក្នុងសិល្បសាស្ត្រ ក្នុងព្រះកម្មដ្ឋាន ក្នុងវិជ្ជាការ
ផ្សេង ៗ ក្តី អំពីសំណាក់នៃគ្រូបាអាចារ្យទាំងឡាយ ក៏មិនមាន
ប្រយោជន៍ឡើយ បពិត្រមហារាជ ឯស្មារតីនេះប្រាកដជា
មានដល់ជនជាកុដិម្ហិកនោះឯង ទើបបានជាមានកិច្ចត្រូវប្រកប
ក្នុងការសិក្សសិល្បសាស្ត្រ និងព្រះកម្មដ្ឋានហើយនិងវិជ្ជាការ
ទាំងពួងអំពីសំណាក់នៃអាចារ្យទាំងឡាយ ដើម្បីនឹងបំពេញ
ស្មារតីនោះឱ្យបម្រើសបរិបូណ៌ឡើងដោយគុណទាំងនោះ សូម
មហារាជស្ដេចជ្រាប ។

ម. កណ្ដោសិ លោកម្ចាស់ប៊ុនប្រសប់ណាស់ហើយ ចេះ
ដោះស្រាយសេចក្ដីស្រួលស្លាប់ ខ្ញុំអស់សង្ឃឹមហើយ ។

បប់វិគ្គជាគម្រប់ ៦ តែប៉ុណ្ណោះ

សត្តមវិគ្គមានប្រស្នា ១៧ ប្រការ សតិអាការបញ្ញា ៗ ទី ១

ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជស្តេចទ្រង់សួរទៅព្រះនាគសេនបើរក្នុង
ប្រស្នាទី ១ ក្នុងវិគ្គទី ៧ នេះថា បតិគ្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស
បុះសតិបេតសិកដែលនឹងកើតឡើងដល់បុគ្គលទាំងពួងនោះតើ
ដោយអាការប៉ុន្មានយ៉ាងលោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើថ្វាយព្រះពរថា បតិគ្រសម្តេចមហារាជ
ដ៏សតិបេតសិកនោះវេលាដែលនឹងកើតឡើង គឺកើតដោយ
អាការ ១៧ ស្ថាន ។

ដ៏អាការ ១៧ ស្ថាននោះគឺ

- ១. អភិជានតោបិ សតិ
- ២. កុដ្ឋិម្ពិកាយបិ សតិ
- ៣. ឱឡារិកវិញ្ញាណតោបិ សតិ
- ៤. ហិតវិញ្ញាណតោបិ សតិ
- ៥. អហិតវិញ្ញាណតោបិ សតិ
- ៦. សភាគនិមិត្តតោបិ សតិ

៧. វិសភាគនិមិត្តតោបិ សតិ

៨. កថាភិញ្ញាណតោបិ សតិ

៩. លក្ខណតោបិ សតិ

១០. សរណតោបិ សតិ

១១. មុទ្ធតោបិ សតិ

១២. គណនាតោបិ សតិ

១៣. ធារណតោបិ សតិ

១៤. ភាវិនាតោបិ សតិ

១៥. បោដ្ឋិកនិពន្ធនតោបិ សតិ

១៦. ឧបនិក្ខេបនតោបិ សតិ

១៧. អនុភូតតោបិ សតិ

ក៏អាការរបស់ស្មារតីទាំង ១៧ ស្ថាន ដូចឈ្មោះដែលរាប់

មកនេះ សូមមហាបពិត្រស្តេចជ្រាប ។

ម. កបំ ភន្តេ អភិជានតោសតិ បពិត្រព្រះនាគសេន

ដ៏បម្រើស បុរៈអភិជានតោសតិ គឺសតិទី ១ នោះ តើមានសេចក្តី

ប្រែនិងអធិប្បាយដូចម្តេចទៅ ។

ន. មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯអភិជានតោសតិ នោះ
 ប្រែជាសេចក្តីថា ស្មារតីឯណាដែលកើតឡើងដល់បុគ្គលដែល
 ជាអ្នកបេះដឹងអាចរលឹកជាតិបាន និងស្មារតីរបស់ព្រះមហារា-
 នន្តដែលជាអ្នកស្តាប់នូវព្រះសូត្រតែ ១ គ្រាក៏អាចបង់ចាំបាន
 និងស្មារតីនៃនាងខុដ្ឋត្តរាឌុបាសិកា ដែលបានស្តាប់នូវព្រះស-
 ទ្ធម្មទេសនាតែម្តងក៏អាចចាំបាន សំយកមកសំដែងប្រាប់ជន
 ទាំងពួងឱ្យស្តាប់បានផង ស្មារតីនោះបានឈ្មោះថា អភិជា-
 នតោសតិ សូមមហាបពិត្រស្តេចជ្រាប ។

ម. កបំ ភន្តេ កុដ្ឋិម្ពិកាយសតិ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បំ-
 រើន ចុះកុដ្ឋិម្ពិកាយសតិ ។ ទី ២ នោះ តើមានសេចក្តីអធិប្បាយ
 យ៉ាងណាលោកម្ចាស់ ។

ន. មហារាជ បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ ឯកុដ្ឋិម្ពិកាយសតិ
 នោះ ប្រែជាសេចក្តីថា ស្មារតីឯណា ១ ដែលកើតឡើង
 ដល់ជនដែលមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើនហើយ លាក់ទុកឬកប់ទុក
 ហើយភ្លេចនឹក ភ្លេចគិតអំពីរបស់ទាំងនោះ លុះមានជនដទៃ
 គេមករកខ្ចីបង់ការ ទើបមានស្មារតីនឹករលឹកដល់ទ្រព្យដែលខ្លួន

កប់ទុកនោះ ស្មារតីយ៉ាងនេះបានឈ្មោះថា កុដ្ឋិមិកាយសតិ
សូមមហារាជស្តេចជ្រាប ។

ម. កប់ ឱឡារិកវិញ្ញាណតោសតិ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស
ចុះស្មារតីដែលឈ្មោះថាឱឡារិកវិញ្ញាណតោសតិ ។ ទី៣ នោះ
តើអធិប្បាយដូចម្តេច ។

ន. មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ឯឱឡារិក
វិញ្ញាណតោសតិនោះ ប្រែសេចក្តីថា ស្មារតីឯណា ១
ដែលកើតឡើងដល់ជន ដែលមានវិញ្ញាណគ្រោតគ្រោតនៅ
ឡើយ បានខាងស្មារតីរបស់ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជដែលទើបនឹង
បានរាជានិសេកថ្មី ។ និងស្មារតីរបស់ព្រះអរិយបុគ្គលដែលទើប
នឹងបានដល់សោតាបត្តិផលថ្មី ។ តែងមានព្រះហឫទ័យរីករាយ
សប្បាយនៅឡើយ ស្មារតីយ៉ាងនេះហៅថា ឱឡារិកវិញ្ញាណ-
តោសតិ សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. កប់ ហិ ភន្តេ ហិតវិញ្ញាណតោសតិ បពិត្រព្រះបើរ
ដ៏បម្រើស ហិតវិញ្ញាណតោសតិ ។ ទី ៤ នោះ តើមានសេចក្តី
អធិប្បាយដូចម្តេចលោកម្ចាស់ ។

ន. មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ឯហិតវិញ្ញាណ-
 តោសតិសោះ ប្រែបេញជាសេចក្តីថា ស្មារតីឯណា ១ ដែល
 កើតឡើងដល់បុគ្គល ដែលមានវិញ្ញាណប្រកបទៅដោយគុណ
 បានខាងបុគ្គលដែលធ្លាប់សោយន្ត្រសេចក្តីសុខអំពីកាលមុនៗ
 មក ហើយនឹករលឹកដល់សេចក្តីសុខនោះថា អាត្មាអញបាន
 ភប់ប្រសប់ប្រទះនឹងសេចក្តីសុខសប្បាយយ៉ាងនោះ ៗ ក្នុងពេល
 មុនស្មារតីយ៉ាងនេះ បានឈ្មោះថាហិតវិញ្ញាណតោសតិ សូម
 មហាបពិត្រជ្រាប ។

ម. កបំ អហិតវិញ្ញាណតោសតិ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើន ចុះ
 អហិតវិញ្ញាណតោសតិ ៗ ទី ៥ នោះ តើដូចម្តេច ។

ន. មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯអហិតវិញ្ញាណតោ-
 សតិសោះមានសេចក្តីថា ស្មារតីឯណា ១ ដែលកើតឡើងដល់
 បុគ្គលដែលធ្លាប់បានទទួលរងទុក្ខវេទនាក្នុងកាលគ្រាមុន ៗ មក
 ហើយរលឹកនឹកដល់សេចក្តីទុក្ខទោស ដែលខ្លួនធ្លាប់សោយ
 នោះ ៗ ស្មារតីយ៉ាងនេះបានឈ្មោះថា អហិតវិញ្ញាណតោសតិ
 សូមស្តេចជ្រាប ។

ម. កបំ សភាគនិមិត្តតោសតិ បពិត្រព្រះនាគសេនបេរ
ដ៏បម្រើន ចុះសភាគនិមិត្តតោសតិ ។ ទី ៦ នោះតើមានសេចក្តី
អធិប្បាយដូចម្តេចទៅ លោកម្ចាស់ ។

ន. មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ឯសភាគនិមិត្ត-
តោសតិនោះ មានសេចក្តីថា ស្មារតីឯណាដែលកើតឡើង
ដល់ជនដែលមាននិមិត្តឬភេទ មានបំណែកស្មើ បានខាងជន
ដែលបានឃើញអ្នកដទៃមានរូបរាង សណ្ឋានទ្រង់ទ្រាយប្រ-
ហែលដូចមាតាបិតា បងប្រុស ប្អូនស្រី របស់ខ្លួនដែលបែក
បាត់ទៅហើយមានស្មារតីរលឹកដល់ញាតិទាំងនោះ ឬបាន
ឃើញនូវអ្វីដ្ឋ, គោ, និងលាវរបស់អ្នកដទៃហើយ មានស្មារតី
នឹករលឹកដល់ទ្រព្យរបស់ខ្លួនទាំងនោះមានអ្វីដ្ឋជាដើម ស្មារតី
យ៉ាងនេះបានឈ្មោះថា សភាគនិមិត្តតោសតិ សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. កបំ វិសភាគនិមិត្តតោសតិ បពិត្រព្រះបេរដ៏បម្រើន ចុះ
វិសភាគនិមិត្តតោសតិ ។ ទី ៧ នោះតើមានសេចក្តីអធិប្បាយ
ដូចម្តេច ។

ន. មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯវិសភាគនិមិត្តតោសតិ
 នោះ មានសេចក្តីថា ស្មារតីឯណាដែលកើតឡើងដល់ជន
 ដែលមាននិមិត្តឬភេទមានបំណែកមិនស្មើ បានដល់ជនដែល
 បានរលឹកដល់ ពណ៌សម្បុរ ក្លិន, រស, និង ផោដ្ឋិញ្ញារម្មណ៍
 ដែលខ្លួនធ្លាប់ឃើញ ធ្លាប់ផុំ ធ្លាប់ភ្ញាក់ ធ្លាប់ពាល់ត្រូវហើយ
 ស្មារតីយ៉ាងនេះបានឈ្មោះថា វិសភាគនិមិត្តតោសតិ សូម
 ស្តេចជ្រាប ។

ម. កបំ កថាភិញ្ញាណតោសតិ បពិត្រព្រះបេរដំបម្រើសបុរៈ
 ស្មារតីទី ៨ ដែលហៅថា កថាភិញ្ញាណតោសតិ នោះតើ
 មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេចលោកម្ចាស់ ។

ន. មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯកថាភិញ្ញាណតោសតិ
 នោះ មានសេចក្តីថា ស្មារតីឯណា ១ ដែលកើតឡើងដល់
 បុគ្គលដែលភ្លេចស្មារតីឬភ្លាត់ស្មារតី លុះបុគ្គលដទៃគេប្រាប់គេ
 រលឹកឡើង ក៏បានដឹងចំពោះវិញ ស្មារតីយ៉ាងនេះបានឈ្មោះ
 ថា កថាភិញ្ញាណតោសតិ សូមមហាបពិត្រស្តេចជ្រាប ។

ម.កបំ លក្ខណតោសតិ បពិត្រព្រះបេរដំបម្រើសបុរៈលក្ខណ
តោសតិ ។ ទី ៩ សោះតើមានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ។

ន. មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ឯលក្ខណតោ
សតិនោះ មានសេចក្តីថា ស្មារតីឯណា ១ ដែលកើតឡើង
ដល់បុគ្គលជាអ្នកដឹងនូវលក្ខណៈនៃសត្វទាំងពួង បានដល់ជន
ជាម្ចាស់នៃគោ បានឃើញនូវអរិយវិជ្ជាគ្រឿងប្រដាប់របស់គោ
ហើយអាចរលឹកដឹងស្គាល់បាន ស្មារតីយ៉ាងនោះបានឈ្មោះថា
លក្ខណតោសតិ សូមស្តេចជ្រាប ។

ម. កបំ សរណតោសតិ បពិត្រព្រះបេរដំបម្រើស បុរៈសរ-
ណតោសតិ ។ ទី ១០ សោះតើមានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ។

ន. មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯសរណតោសតិនោះ
មានសេចក្តីថា ស្មារតីឯណា ១ ដែលកើតឡើងដល់បុគ្គល
ដែលភ្លេចខ្លួន ហើយអ្នកដទៃគេមកនិយាយដាស់តឿនរំលឹកថា
នៃអ្នក ។ ចូរនឹកនូវហេតុនេះមើល ទើបបុគ្គលនោះអាចរលឹក
បាន ស្មារតីយ៉ាងនេះបានឈ្មោះថា សរណតោសតិ សូម
ស្តេចជ្រាប ។

ម. កបំ មុទ្ធតោសតិ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស បុះមុទ្ធតោសតិ ។ ទី ១១ នោះ តើមានសេចក្តីសំដែងចេញដូចម្តេចទៅ ។

ន. មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯមុទ្ធតោសតិនោះមានសេចក្តីសម្តែងថា សតិណា ១ ដែលកើតឡើងដល់បុគ្គលណាដែលបានសរសេរសំបុត្រកំណត់កត់ទុកហើយភ្លេចទៅ លុះគ្រាក្រោយបានឃើញសំបុត្រនោះហើយ ទើបមានស្មារតីរលឹកឃើញថា អក្សរសំបុត្រនេះអាត្មាបានសរសេរទុកជាលំដាប់នៃសំបុត្រនេះ ស្មារតីយ៉ាងនេះបានឈ្មោះថា មុទ្ធតោសតិ សូមមហាបពិត្រស្តេចជ្រាប ។

ម. កបំ គណនាតោសតិ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស បុះគណនាតោសតិ ។ ទី ១២ នោះ តើមានសេចក្តីសំដែងដូចម្តេចលោកម្ចាស់ ។

ន. មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯគណនាតោសតិនោះមានសេចក្តីសម្តែងថា សតិណា ១ ដែលតែងកើតឡើងដល់បុគ្គលដែលជាអ្នករាប់គណនានូវវត្ថុទាំងពួង មានប្រមាណ

ច្រើនដោយគំនូសកំណត់ទើបរាប់បាន សតិយ៉ាងនេះបាន
ឈ្មោះថា ធារណតោសតិ សូមស្តេចជ្រាប ។

ម. កបំ ធារណតោសតិ បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស
ចុះសាធារណតោសតិ ។ ទី ១៣ នោះ តើមានប្រការដូចម្តេច ។

ន. មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯធារណតោសតិនោះ
មានអធិប្បាយជាសេចក្តីសង្ខេបថា សតិណា ១ ដែលតែង
កើតឡើងដល់បុគ្គលដែលជាអ្នកទ្រទ្រង់ទុកនូវសេចក្តីទាំងពួង
បានច្រើន សតិនេះឯងបានឈ្មោះថា ធារណតោសតិ សូម
ទ្រង់ជ្រាប ។

ម. កបំ ភារិសាតោសតិ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស ចុះ
ភារិសា-តោសតិ ។ ទី ១៤ នោះ តើមានប្រការដូចម្តេច ។

ន. មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯភារិសាតោសតិនោះ
មានសេចក្តីថា សតិណា ១ ដែលកើតឡើងដល់ភិក្ខុណា ១
ដែលបានសម្រេចនូវបុព្វេនិវាសានុសតិញ្ញាណ គឺសេចក្តីដឹង
និងរលឹកបាន នូវខន្ធសន្តានដែលកើតហើយក្នុងកាលមុន ។

គឺរលឹកជាតិបុណ ១ ជាតិ ២ ជាតិ ៣ ជាតិ ជរាបដល់ច្រើន
ជាតិទៅ សតិសោះឯង បុណឈ្មោះថា ភាវិសាតោសតិ សូម
មហាបពិត្រស្តេចជ្រាប ។

ម. កបំ បោជ្ជកនិពន្ធនតោ សតិ បពិត្រព្រះបេរដ៏បម្រើស
បុរសតិទី ១៥ សោះតើនឹងមានសេចក្តីអធិប្បាយដួងម្តេចលោក
ម្ចាស់ ។

ន. មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯសតិទី ១៥ ដែលហៅ
ថា បោជ្ជកនិពន្ធនតោសតិនេះ មានសេចក្តីថា សតិឯណា ១
ដែលតែងកើតឡើងដល់រាជបុរសជាខ្ញុំរាជការ ដែលរលឹកដល់
ព្រះរាជានុសាសន៍កថាដែលបានកត់ត្រាព្រះរាជដីកាទុកក្នុងស្លឹក
រឹតហើយជាស្រេច សុះដល់ត្រូវការវេលាណាហើយ ក៏នាំយក
មកមើលនូវព្រះរាជដីកាសោះទើបរលឹកចាំបុណគ្រប់កន្លែងឡើង
បពិត្រមហារាជ សតិយ៉ាងនេះបុណឈ្មោះថា បោជ្ជកនិពន្ធន-
តោសតិ សូមស្តេចជ្រាប ។

ម. កបំ ឧបនិក្ខេបតោសតិ បពិត្រព្រះបេរដ៏បម្រើស បុរៈ
សតិទី ១៦ សោះតើដួងម្តេច ។

ន. មហារាជ បពិត្រព្រះបរមរាជាធិរាជ ឯសតិទី ១៦

ដែលហៅថា ឧបនិក្ខេបតោសតិសោៈ មានសេចក្តីថា សតិណា ១ ដែលតែងកើតឡើងដល់ជនដែលបានឃើញនូវទ្រព្យដែលខ្លួនតាំងទុកហើយរលឹកនឹកឃើញសព្វគ្រប់ចំពូក សតិយ៉ាងនេះបានឈ្មោះថា ឧបនិក្ខេបនតោសតិ សូមស្តេចជ្រាប ។

ម. កបំ អនុភូតតោសតិ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើន ចុះសតិ

ទី ១៧ សោៈតើដ្ឋិបម្តេច លោកម្ចាស់ ។

ន. មហារាជ បពិត្រមហារាជ ឯសតិទី ១៧ ដែល

ហៅថាអនុភូតតោសតិសោៈមានសេចក្តីថា សតិណា ១ ដែលកើតឡើងដល់បុគ្គល ដែលជាអ្នករលឹកដល់រូបដែលខ្លួនធ្លាប់បានឃើញ រលឹកដល់សំឡេង រលឹកដល់ក្លិន រលឹកដល់រស រលឹកដល់ដោដ្ឋិញរម្មណ៍ ដែលខ្លួនធ្លាប់បានស្តាប់ បានផុំ បានភ្ញាក់ និងធ្លាប់បានពាល់ត្រូវហើយក្នុងកាលមុន សតិយ៉ាងនេះបានឈ្មោះថា អនុភូតតោសតិ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ឯសតិដែលនឹងកើតឡើងដោយអាការ ១៧ ស្ថាននេះ សូមមហាបពិត្រស្តេចទ្រង់ជ្រាបដោយបការដ្ឋិច្ចោះ ។

ម. កល្លោសិ ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេនដឹបម្រើស លោក
 ម្ចាស់ក៏ជាអ្នកប្រាជ្ញប្រាកដពិតហើយ ព្រោះមានប្រាជ្ញាវាងវៃ
 ណាស់ ចេះដោះប្រស្នាស្រួលឥតមានទាស់ ខ្ញុំក៏អស់
 សង្ឃឹមហើយ ។

វិស្សសតបញ្ញា ៗ ទី ២

ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់ត្រាស់សួរទៅ ព្រះនាគ-
 សេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ២ ក្នុងវិគ្គទី ៧ ថា បពិត្រព្រះនាគសេន
 បើដឹបម្រើស លោកម្ចាស់បានពោលថា អ្នកឯណា ១ ប្រព្រឹត្តធ្វើ
 អំពើបាបកម្មមកយូរយារណាស់ហើយជិវាបដិល់អាយុ ១០០ ឆ្នាំ
 វេលាដល់ជិតមរណាសន្ទកាលជិតនឹងស្លាប់ ក៏បានតាំងតម្កល់
 ស្មារតីល្អ រលឹកខ្ជាប់ទៅក្នុងពុទ្ធកុណតែមួយពេលប៉ុណ្ណោះ
 ថាអ្នកនោះឯងគង់នឹងបានទៅកើត ឯស្ថានទេវលោកជាប្រាកដ
 មិនខាន ពាក្យយ៉ាងនេះខ្ញុំម្ចាស់រកតាំងបិត្តជឿមិនកើត ១ ។
 ម្យ៉ាងទៀតលោកម្ចាស់បានពោលថា អ្នកឯណា ១ តែជ្រុល
 ខ្លួនបានប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើបាណាតិបាតហើយកុំថាឡើយប្រើសដឹង

សូម្បីធ្វើតែម្តង អ្នកនោះឯងក៏គង់នឹងច្បុតទៅកើតក្នុងស្ថាននរក
មិនខាន ពាក្យនេះខ្ញុំមិនជឿ ១ សូមលោកម្ចាស់ប្រែស្រាយ
អធិប្បាយសេចក្តីនេះ ឱ្យខ្ញុំស្តាប់បានចូលចិត្តផងមើល ។

ព្រះនាគសេសបេរ ថ្វាយព្រះពរទៅវិញថា តំ កី មញ្ញសិ
មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ បុរសេចក្តីនេះព្រះអង្គទ្រង់ព្រះ
តម្រិះដួងម្តេចទៅ អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរសួរថា ដុំថ្មនោះតូច
តិចទេប្រមាណជាប៉ុន្មានគ្រាប់ពោតឬគ្រាប់ម្រេច បុគ្គលយកទៅ
ដាក់តម្កល់ផ្ទាល់លើខ្នងទឹកដោយនិតមានទូកឬវត្ថុអ្វី សម្រាប់
ទ្រាប់ទ្រអំពីខាងក្រោមនៃដុំថ្មនោះទេ ចំណែកថ្មនោះនឹងអាច
អណ្តែតទៅលើខ្នងទឹកបានឬមិនបានទេ មហាបពិត្រ ។

ម. ន ហិ រត្នេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ដុំថ្មនោះមិន
អាចនឹងអណ្តែតលើខ្នងទឹកផ្ទាល់ ដោយនិតមានវត្ថុតម្កល់នោះ
បានឡើយលោកម្ចាស់ ។

ន. កិន្ទ វាហសិតំបិ បាសាណំ បពិត្រមហារាជ ហេតុ
អ្វីក៏មិនអាចអណ្តែតបាន ប្រសិនបើថ្មមានប្រមាណច្រើន

បំណុល ១០០ រទេះ តែគេបានលើកយកទៅដាក់តម្កល់លើទ្វារ
សំពៅហើយបណ្តែតបន្ទាត់ទៅលើខ្នងទឹក តើថ្មីនោះអាច
នឹងអណ្តែតទៅបានឬទេមហាបពិត្រ ។

ម. អាម ភន្ត បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស ថ្មីនោះអាច
អណ្តែតទៅបាន ព្រោះមានទ្វារសំពៅទ្រទ្រង់ពីខាងក្រោម
លោកម្ចាស់ ។

ន. យថា មហារាជ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គទ្រង់
សណ្តាប់អាត្មាភាពនឹងប្រៀបថ្វាយ ថាឯកុសលធម៌ទាំងពួង
ប្រៀបដូចជាទ្វារ ឬសំពៅមានសភាពតែងអណ្តែតទៅលើគង្គា
បាន ឯអកុសលកម្មនោះសោតប្រៀបដូចជាដុំថ្មទាំងពួង មាន
សភាពតែងលង់លិចចុះទៅក្នុងគង្គា ក៏ធម្មតាដុំថ្មទាំងពួងតែង
មានការធ្លុះជាប់ផុតជាងសភាវៈឯទៀត កុំថាឡើយថ្មីនោះធំឬ
ប្រើស សូម្បីដុំថ្មទាំងនោះត្រូវតាបបន្តិបបន្តបក្តីតែគ្មានគ្រឿងទ្រ
ពីក្រោមហើយ ដុំថ្មទាំងនោះក៏មិនអាចនឹងអណ្តែតទឹកទៅបាន
ប្រៀបដូចអំពើអកុសលទាំងពួងដែលបុគ្គលបានធ្វើហើយ កុំ

ថាឡើយចាំធ្វើប្រើសដឹង ទោះបីធ្វើតែបន្តិច ឬតែម្តងហើយ
 គ្មានបានធ្វើអំពើកុសលអ្វីដទៃ ជាឧបាយជាគ្រឿងគាំទ្រសោះ
 បុគ្គលនោះនឹងអាចដោះខ្លួន បេញឱ្យផុតពីអបាយភូមិសោះមិន
 រួចឡើយ ព្រោះអកុសលកម្មនេះមានភារៈជាគ្រឿងធ្ងន់តែងលង់
 តែងលិចចុះជាធម្មតា ។ បំណែកខាងកុសលកម្មវិញ ប្រៀប
 ដូចជាទូកឬសំពៅ ធម្មតាទូកទាំងពួងមានសភាពស្រាលតែង
 អណ្តែតទៅលើទឹកបាន កុំថាទូកនោះតូចស្រាលទោះបីទូកនោះ
 ធំធ្ងន់យ៉ាងណាក្តី ក៏គង់នឹងអណ្តែតទៅលើខ្នងគង្គាបាន ហើយ
 មិនអណ្តែតទៅតែសំបកទូកទេឡើយ អាចទ្រទ្រង់ដីកនាំនូវ
 វត្ថុដែលគេផ្អុកទៅជាមួយផងបាន ប្រៀបដូចកុសលទាំងពួង
 ដែលបុគ្គលបានធ្វើហើយ កុំថាឡើយខ្លួនសត្វនោះបានប្រព្រឹត្ត
 ធ្វើតែអំពើកុសលកម្មមួយមុខដ៏បរិសុទ្ធស្អាតល្អ ប្រសិនបើខ្លួន
 សត្វនោះ កាលជាន់មុនភាន់ប្រឡំទៅប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើអកុសល
 ឱ្យជ្រុលហួសទៅហើយ ។ ទើបបែរត្រឡប់មកប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើ
 សុបរិតជាខាងក្រោយវិញ កុសលផលសុបរិតនោះឯង ក៏គង់

មិនលះបង់ចោលសត្វនោះឡើយ អាចទ្រទ្រង់នូវម្ចាស់បុណ្យ
នោះឱ្យអណ្តែតឡើងទៅកើតក្នុងសុគតិភពបាន ព្រោះកុសល
កម្មនោះមានសភាពជាគ្រឿងអណ្តែតទៅខាងលើនោះឯង ។

សេចក្តីនេះប្រហែលគ្នានឹងបទគាថា ដែលលោកបានពោលទុក
មកជាដូច្នោះ

ភតិកានំ យថា នារិ

អប្បមណគរុភារា

អតិភារំ សមាធាយ

អន្តារេ អវសីទតិ ។

ឯវមេវ នរោ បាបំ

ថោកំ ថោកម្សិ អាបិសំ

អតិភារំ សមាធាយ

និរយេវ និមុដ្ឋតិ ។

តស្មា កិញ្ចិ ឥមំ នារិ

សិគ្គា តេ លហុមេស្សតិ

សុតិត្ថំ បរតោ បារិ

និព្វានស្សានុបាទិកត្តិ ។

សេចក្តីថា ទ្រកឬសំពៅតែងទ្រទ្រង់ឬផ្អាកនូវភារៈជាទម្ងន់
ហួសប្រមណហើយ គង់នឹងលង់លិចបុះទៅកាន់បាតសមុទ្រ
មិនខាន ព្រោះតែផ្អាកនូវទំនិញរបស់អ្នកឈ្នួលទាំងឡាយច្រើន
សេចក្តីនេះមានឧបមាដូចម្តេចមិញ ថាមានឧបមេយ្យដូចនរជន

ទាំងពួង ដែលខំសន្សំធ្វើនូវអំពើបាបកម្មបន្តិច ។ ក៏គង់នឹង
 លង់លិចបុះទៅកាន់ទីនរកមិនខាន ព្រោះតែផ្អាកនូវបាបកម្មដ៏
 ធ្ងន់សោះដង ហេតុដូច្នោះនរជាតិប្រុសស្រីគួរគប្បីស្តារនូវទ្រូក
 ពោលគឺអត្តភាពដែលមានបាបបន្តិចបន្តួចសោះ ចេញឱ្យស្រាល
 នឹងបានដល់នូវត្រើយខាងនាយ ដែលមានកំពង់ចតដ៏ល្អប្រពៃ
 ពោលគឺអមតមហានិព្វាន ដែលមិនមានសេសសល់នៃកិលេស
 តិបត្តបឡើយ បពិត្រសម្តេចមហារាជ អាត្មាភាពអធិប្បាយ
 ថ្វាយសេចក្តីមកប៉ុណ្ណោះ សូមមហាបពិត្រស្តេចជ្រាប ។

ម. កណ្តោសិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់
 ពេញជាអ្នកឆ្លៀវឆ្លាសពេកណាស់ ខ្ញុំអស់សង្ឃឹមហើយ ។

អនាគតបញ្ញា ៗ ទី ៣

ព្រះបាទសម្តេចមិលិន្ទ្រាធិបតីស្តេចទ្រង់សួរទៅ ព្រះនាគ-
 សេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ៣ ក្នុងវិគ្គទី ៧ នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេន
 ម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សព្វថ្ងៃនេះប្រហែលជាលោកម្ចាស់ខំព្យាយាម
 ដើម្បីលះបង់នូវអតីតទុក្ខ គឺទុក្ខដែលកន្លងទៅហើយសោះឬ ។

ន. ន ហិ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ អាត្មាភាពមិនមែន
ព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវទុក្ខក្នុងអតីតនោះទេ ។

ម. កី បន ភន្តេ បពិត្រព្រះលើវដ្តចម្រើន បើលោកម្ចាស់
មិនព្យាយាមដើម្បីរំលត់ទុក្ខក្នុងអតីតនោះទេ ប្រហែលជាលោក
ម្ចាស់ព្យាយាមនឹងរំលត់នូវអនាគតទុក្ខ គឺទុក្ខដែលមិនទាន់មាន
មកនោះឬ ។

ន. ន ហិ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ អាត្មាភាពមិនមែន
ព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវទុក្ខក្នុងអនាគតនោះទេ ។

ម. កី បន ភន្តេ បពិត្រព្រះលើវដ្តចម្រើន បើលោកម្ចាស់
មិនព្យាយាមដើម្បីរំលត់ទុក្ខក្នុងអតីតនិងអនាគតនោះទេ ប្រ
ហែលជាលោកម្ចាស់ព្យាយាមនឹងរំលត់នូវបច្ចុប្បន្នទុក្ខគឺទុក្ខក្នុង
បច្ចុប្បន្ននេះឬអ្វី ។

ន. ន ហិ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ អាត្មាភាពមិនមែន
ព្យាយាមបំរុងនឹងរំលត់ទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្ននោះទេ ។

ម. យទិ តុម្លេ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ថាបើ

លោកម្ចាស់មិនព្យាយាមដើម្បីនឹងរំលត់នូវអតីតទុក្ខ អនាគត
ទុក្ខនិងបច្ចុប្បន្នទុក្ខទេ ចុះសព្វថ្ងៃនេះព្រះបើរឡើយសេចក្តីព្យាយាម
ដើម្បីហេតុអ្វី ។

ន. កិន្តិ មហារាជ បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ ចុះហេតុអ្វី
ម្តេចក៏មហាបពិត្រស្តេចទ្រង់សួរដូច្នោះទៀត សេចក្តីនេះអាត្មា
ភាពបានថ្វាយព្រះពររួបរួមអំពីមុនមកហើយតើ ថាអាត្មាភាព
បួសសព្វថ្ងៃនេះ ដើម្បីនឹងធ្វើសេចក្តីព្យាយាមរំលត់នូវគំនរទុក្ខ
នេះ នឹងមិនឱ្យទុក្ខដទៃកើតឡើងបាននោះឯង សូមមហា
បពិត្រជ្រាប ។

ម. អត្ថិ បន ភន្តេ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស បើដូច្នោះលោក
ម្ចាស់ធ្វើព្យាយាមសព្វថ្ងៃនេះ ដើម្បីនឹងរំលត់នូវទុក្ខដែលមិន
ទាន់មានមកនោះឯងឬ ។

ន. អាម មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ អាត្មាភាព
ខំព្យាយាមនឹងបន្ថោបង់នូវអនាគតទុក្ខ ដូចព្រះរាជឱង្ការនេះ
ឯង សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. តុម្លៃ ខោ ភន្តេ បពិត្រព្រះនាគសេសបើរដ៏បម្រើន
 លោកម្ចាស់ឆ្លៀវឆ្លាសពេកណាស់ ពេញជាបណ្ឌិតយ៉ាងឆ្លើត
 យ៉ាងឆ្លើមក្នុងលោកនេះ តែខ្ញុំមានសេចក្តីសង្ស័យពេកនឹងភា-
 សិតរបស់លោកម្ចាស់សម្តែងថា អង្គលោកម្ចាស់សព្វថ្ងៃនេះ
 ខំព្យាយាម ដើម្បីនឹងរំលត់ឬបន្លោបង់នូវទុក្ខទាំងឡាយដែលមិន
 ទាន់មានមក ចុះបើទុក្ខទាំងនោះមិនទាន់កើតឡើងទេ លោក
 ម្ចាស់ប្រឹងធ្វើព្យាយាមកំចាត់បង់នូវវិត្តអ្វី សេចក្តីនេះគួរឱ្យ
 សង្ស័យពេក សូមលោកម្ចាស់អធិប្បាយឱ្យងាយស្តាប់បន្តិច
 មកមើល ។

ន. អត្ថិ បន វោ មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ចុះក្នុង
 ដែននគររបស់មហាបពិត្រ ប្រហែលជាមានមហាក្សត្រជា
 សត្រូវឬជាបច្ចាមិត្រណាមួយ មានប្រាថ្នាចង់បានតែងលើក
 មកបៀតបៀនដណ្តើមយកដែរឬ មហាបពិត្រ ។

ម. អាម ភន្តេ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើន ស្តេចដែលជា
 សត្រូវនោះតែងមាន លោកម្ចាស់ ។

ន. កី នុ ខោ មហារាជ បពិត្រមហាក្សត្រាធិរាជ បុះបើទ្រង់
 មានព្រះរាជឱង្ការត្រាស់ថា ស្រុកនគររបស់ព្រះអង្គតែងមាន
 មហាបច្ចាមិត្រជាសត្រូវ មានបំណងបង់បានដោយពិត បុះ
 ព្រះអង្គនឹងអត់ទ្រាំហឿនសត្រូវទាំងនោះ លើកពួកពលសេនា
 ទាហានចូលមកដល់ផ្ទាល់ត្រូវព្រះអង្គហើយ ទើបចាត់បែងឱ្យដឹក
 គូធ្វើកំពែង ធ្វើទ្វារស្រុក ធ្វើទ្វារនគរ លើកពួកភាគបន្ទាយ
 នឹងនាំមកស្រូបទាំងពួងបំប្លែងទុកធ្វើស្បៀងអាហារក្នុងវេលាជា
 មួយនឹងសត្រូវចូលមកនោះឬអ្វីព្រះអង្គ ។

ម. ន ហិ រាត្នេ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើន ខ្ញុំមិនបណ្តោយ
 ហឿនសត្រូវលុកលុយចូលមកដល់ហើយ ទើបចាត់បែងការពារ
 ស្រុកដូច្នោះទេ ត្រូវចាត់បែងរៀបចំបង្ការទុកជាមុនឱ្យស្រេច
 ទើបបាន លោកម្ចាស់ ។

ន. កី តុម្លេ មហារាជ បពិត្រមហារាជ បើមិនដូច្នោះ
 ព្រះអង្គនឹងបណ្តោយសត្រូវ ឱ្យចូលមកដល់ទីបំពោះព្រះភក្ត្រ
 ព្រះអង្គ ទើបទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ឱ្យបង្ហាត់ពលដំរី ពលសេះ

ពលរទេះ ពលធ្ម ពលសស្រ្តាវុធ មានដាវនិងលំពែងជាដើមឬអ្វី
មហាបពិត្រ ។

ម. ន ហិ ភន្តេ មិនមែនដូច្នោះទេលោកម្ចាស់ យើងត្រូវ
បង្ហាត់បតុរង្គសេនាសោះបំរុងទុកជាមុនឱ្យស្រេចទើបបាន ។

ន. កិស្សត្ថាយ ប្រយោជន៍ដើម្បីអ្វីក៏បង្ហាត់សេនាទា-
ហានទុកជាមុន មហាបពិត្រ ។

ម. អនាគតានំ ភយានំ បដិពាហនត្ថាយ បពិត្រព្រះបើរ
ដ៏ចម្រើន បានជាប្រៀសប្រដៅពួកពលទាំងនោះទុកជាមុន ដើម្បី
នឹងការពារនូវសេចក្តីភ័យអន្តរាយដែលមិនទាន់មានមក នោះ
ឯងលោកម្ចាស់ ។

ន. អត្ថិ បន មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ ចុះសេចក្តីភ័យ
អន្តរាយនៅខាងមុខនោះមុខជានឹងមានមកឬអ្វីព្រះរាជសម្ភារ ។

ម. អត្ថិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឯភ័យអន្តរាយ
នោះតែងមានមកឿយ ។ មិនខាន ។

ន. តុម្លេ ខោ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ ព្រះអង្គជាបុគ្គល

ប្រកបដោយបញ្ញាញាណដ៏ប្រពៃក្រៃពេក ទ្រង់ចេះចាត់ការ
 បំរុងទុកដើម្បីឃាត់ភ័យអន្តរាយ ដែលមិនទាន់មានមកជាមុន
 នោះត្រូវល្អណាស់ សេចក្តីនេះមានឧបមាដូចម្តេចមិញ ថាមាន
 ឧបមេយ្យដូចជា អាត្មាភាពដែលតាំងការព្យាយាមបន្ទោបង់នូវ
 ទុក្ខនេះ ដើម្បីមិនឱ្យទុក្ខដទៃកើតឡើងបាននោះឯង ។

**ម. ភិយ្យោ ឧបមំ សូមលោកម្ចាស់ឧបមាឱ្យប្រើនតទៅ
 ទៀតមើល ។**

**ន. តំ កី មញ្ញសិ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ សេច-
 ក្តីនេះព្រះអង្គនឹងទ្រង់ព្រះតម្រិះដូចម្តេចទៅ អាត្មាភាពនឹងថ្វាយ
 ព្រះពរសួរថា មហាបពិត្រស្តេចតែងសោយនូវព្រះឧទករសជា
 ធម្មតា បុរេដែលព្រះអង្គនឹងសោយព្រះឧទករនោះទ្រង់បង្កង់ហំ
 ស្រែកខ្លាំងហើយ ទើបចាត់ការឱ្យពួកពលជីកអណ្តូងលើកស្រះ
 បោក្ខរណ៍និងស្រះធំ ។ ទាំង ៤ ហើយដឹងយកទឹកនោះមក
 ទើបទ្រង់តាំងព្រះហឫទ័យថា អញនឹងផឹកនូវទឹកដ្ឋុះឬអ្វី
 មហាបពិត្រ ។**

ម. ន ហិ រាត្ថេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស មិនដែលដួចបោះ
 ទេ ធម្មតាមនុស្សតែងដឹកទឹកតែរាល់ពេល គេត្រូវធ្វើនូវទី
 សម្រាប់តម្កល់នូវទឹកគឺគេដឹកអណ្តូងលើកស្រះទុកជាមុន វេលា
 ណាត្រូវការដឹក គេដឹងមកដឹកភ្លាម មិនអាចទៅដឹកឱ្យទុកស្ថាន
 នោះទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. កិស្សត្ថាយ ហេតុដូចម្តេចក៏បំផ្លែឱ្យទុកស្ថាននោះ
 ទុកជាមុន ។

ម. អនាគតានំ រាត្ថេ បិបាសានំ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស
 បានជាធ្វើទីសម្រាប់តម្កល់ទឹកទុកជាមុននោះ ដើម្បីនឹងការពារ
 នូវសេចក្តីស្រេកទឹកដែលមិនទាន់មានមកនោះឯង ។

ន. អត្ថិ មហារាជ បពិត្រមហារាជ កិច្ចដែលស្រេកទឹក
 នោះត្រូវមានមកខាងមុខមិនខានឬអ្វី ។

ម. អត្ថិ រាត្ថេ កិច្ចដែលស្រេកទឹក ដែលមិនទាន់មាន
 មកនោះ នឹងមានមកដល់ប្រាកដ លោកម្ចាស់ ។

ន. អតិបណ្ឌិតា មហាបពិត្រស្តេចមានព្រះបញ្ញាបារមីក្រៃ

ពេកណាស់ ព្រោះទ្រង់ចេះចាត់ចែងនូវឧទកស្ថានទុកដើម្បីនឹង
 បន្ទោបង់នូវសេចក្តីស្រេកទឹក ដែលមិនទាន់មានមកនោះទុកជា
 មុន សេចក្តីនេះមានគួរនាដូចម្តេចមិញ ថាមានគួរនាដូចរូប
 អាត្មាភាពដែលបួសហើយ ទំព្យាយាមប្រហារនូវទុក្ខនេះ ដើម្បី
 មិនឱ្យទុក្ខដទៃកើតឡើងបាននោះឯង សូមស្តេចជ្រាប ។

ម. ភិយ្យោ ឧបមំ ករោហិ បពិត្រព្រះបេរដ៏ចម្រើន សូមនិមន្ត
 លោកម្ចាស់ធ្វើសេចក្តីឧបមាឱ្យច្រើនជាងនេះតទៅទៀតមើល។

ន. តំ កី មញ្ញសិ មហារាជិ បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះ
 ព្រះអង្គនឹងទ្រង់ព្រះជំរះដូចម្តេចទៅ អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរ
 សួរ លុះតែមហាបពិត្រទ្រង់ចង់សោយស្រូវសាលី កាលណា
 ទើបបានត្រាស់បង្គាប់ ឱ្យភ្ជួរស្រែសាបព្រោះស្រូវសាលី កាលនោះ
 ឬដូចម្តេច ។

ម. ន ហិ ភន្តេ បពិត្រព្រះបេរដ៏ចម្រើន មិនដូច្នោះទេ ខ្ញុំ
 ព្រះករុណាចាត់ការឱ្យធ្វើបម្រុងទុកជាមុនឱ្យហើយ ។

ន. កិស្សត្ថាយ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គទ្រង់ចាត់ការ
 ឱ្យធ្វើបម្រុងទុកជាមុនដើម្បីប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។

ម. អនាគតានំ ពុទ្ធកានំ បដិពាហនាយ បពិត្រព្រះបើរដ៏
បម្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាចាត់ការឱ្យធ្វើបម្រុងទុកជាមុន ដើម្បីនឹង
ទទួលទានឱ្យទាន់បំណងដែលនឹងមានក្នុងខាងមុខ ។

ន. អត្ថិ បន មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ ឯកិច្ចស្រេកឃ្លាន
ត្រូវការបរិភោគដែលមិនទាន់មានមកនោះ នឹងមានមកជាខាង
មុខមិនខានឬដូចម្តេច ។

ម. អត្ថិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើន ឯការបរិភោគ
ភោជនាហារទៅខាងមុខនោះនឹងមានមកមិនខានលោកម្ចាស់ ។

ន. អតិបណ្ឌិតា បពិត្រសម្តេចមហារាជិ ព្រះអង្គជា
បុគ្គលដ៏ឆ្លៀវឆ្លាស ជាបណ្ឌិតដ៏ក្រៃលែង ទ្រង់ចេះចាត់ចែង
ការងារទុកដើម្បីលះបង់នូវសេចក្តីស្រេកឃ្លានដែលមិនទាន់មាន
មក សេចក្តីនេះប្រៀបដូចការព្យាយាមរបស់អាត្មាភាពនោះឯង
សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. កណ្តេសិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើន លោក
ជាបុគ្គលឆ្លៀវឆ្លាសប្រពៃពេក ចេះឧបមាសុបមេយ្យគួរឱ្យចូល
ចិត្តស្តាប់បាន ខ្ញុំអស់សង្ឃឹមហើយក្នុងរឿងនេះ ។

ទូរព្រហ្មលោកបញ្ញា ៗ ទី ៤

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់ត្រាស់បុប្ផាទៅព្រះនាគសេនបើរ
ក្នុងបញ្ញាទី ៤ ក្នុងវិគ្គទី ៧ តទៅទៀតថា បពិត្រព្រះបើរ
ដ៏ចម្រើន ក៏វិ ទូរោ ឥតោ ព្រហ្មលោកោ ទីស្ថានព្រហ្មលោកនោះ
តើមានចម្ងាយប៉ុន្មានអំពីមនុស្សលោកនេះទៅ លោកម្ចាស់ ។

ន. ទូរោ ខោ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ រឺងវិមានស្ថាន
ព្រហ្មលោកនោះ ឆ្ងាយដាច់ស្រយាលក្រៃពេកណាស់ អំពី
មនុស្សលោកនេះឡើងទៅ មានប្រមាណដល់ ៤៨,០០០
យោជន៍ ហើយមានពាក្យលោកប្រៀបទុកមកថា ដុំថ្មមួយ
ដុំមានទំហំប្រមាណប៉ុនដំបូលផ្ទះ ដុំនោះធ្លាក់ចុះមកពីស្ថាន
ព្រហ្មលោកនោះ មកដល់ផែនដីនេះអស់ពេលចំនួន ៤ ខែគត់
ទើបដល់មក សូមមហារាជិជ្រាប ។

ម. ភន្តេ នាគសេន បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន លោក
ម្ចាស់បានពោលពីជាន់មុនថា មានភិក្ខុដែលមានប្ញទ្ធានុភាព
ជាអ្នកមានចិត្តស្ងាត់ជំនាញដោយយោនសមាបត្តិ បានហោះ

ឡើងអំពីមនុស្សលោកទៅកាន់ព្រហ្មលោកនាយ តែមួយរំពេច
 បានដល់ទៅ ប្រហែលគ្នានឹងបុរសដែលមានកំឡាំងលាតដៃ
 ចេញទៅនិងបត់ដៃចូលមកវិញប៉ុណ្ណោះឯង ពាក្យលោកម្ចាស់
 នេះខ្ញុំមិនអាចជឿបានទេ ព្រោះថាទីឆ្ងាយដល់ទៅមួយរយ
 យោជន៍ ហេតុអ្វីក៏ទៅឆាប់ម៉្លោះ ។

ន. កុហ៍ បន មហារាជ បពិត្រមហារាជ ជាតិភូមិដែល
ព្រះអង្គប្រសូតនោះតើមាននៅក្នុងទីណា ។

ម. អត្ថិ ភន្ត បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស ឯទីកន្លែងដែលខ្ញុំកើត
នោះមាន ទីនោះជាកោះឈ្មោះថាអលសណ្ឋាទ្វីប សូមលោក
ម្ចាស់ជ្រាប ។

ន. កីវិ ទូរោ មហារាជ បពិត្រមហារាជ អលសណ្ឋាទ្វីប
នោះមានចម្ងាយប៉ុន្មានយោជន៍អំពីទីនេះទៅ មហាបពិត្រ ។

ម. អត្ថិ ភន្ត បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស ឯអលសណ្ឋាទ្វីប
នោះមានចម្ងាយ ២០០ យោជន៍ អំពីទីនេះទៅ សូមលោក
ម្ចាស់ជ្រាប ។

ន. អភិជាតាសិ បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ ព្រះអង្គស្តេច
ទ្រង់ចាំបាកដំហើយទីនោះ បុះព្រះអង្គនឹងអាចរលឹកដល់ការ
ងារដែលព្រះអង្គបានធ្វើទុកនៅក្នុងទីនោះបានឬទេ ។

ម. អាម ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើន ខ្ញុំអាចរលឹក
បានដោយងាយ ។

ន. លហុំ ខោ មហារាជ បពិត្រព្រះរាជសម្ភារព្រះអង្គ
ស្តេចទ្រង់រលឹកទៅកាន់ទីឆ្ងាយចម្ងាយ ២០០ យោជន៍ បានក្នុង
មួយរំពេចប៉ុន្មាន មហាបពិត្រ ។

ម. កណ្តោសិ ភន្តេ បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើន លោកម្ចាស់ជា
អ្នកឆ្លៀវឆ្លាសប្រពៃពេក ចេះប្រៀបពន្យល់ដោយស្រួលងាយ
ស្លាប់ណាស់ ។

ព្រហ្មលោកកស្មីរនគរបញ្ញា ៗ ទី ៥

ព្រះបាទមិលិន្ទស្តេចទ្រង់សួរទៅព្រះនាគសេនបើរក្នុងប្រ-
ស្នាទី ៥ នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើន មនុស្សម្នាក់ធ្វើ
កាលកិរិយាស្លាប់អំពីទីនេះ ហើយទៅកើតឯស្ថានព្រហ្មលោក

មនុស្សម្នាក់ទៀតធ្វើកាលកិរិយាអំពីទីនេះដែរ តែនៅកើតក្នុង
ស្ថានមនុស្ស ត្រឹមក្រុងកសិរនេះ បណ្តាមនុស្សទាំងពីរពួកនេះ
មនុស្សពួកណាទៅកើតមុន ពួកណាទៅកើតក្រោយ លោក
ម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនប្វាយព្រះពរថា សមកំ មហារាជ បពិត្រ
មហារាជ ឯមនុស្សទាំងពីរក្រុមនេះទៅកើតស្មើគ្នាព្រមគ្នា
សូមស្តេចជ្រាប ។

ម. ឧបមំ ករោហិ បុះហេតុអ្វីក៏បានជាទៅកើតស្មើគ្នា បើ
ទីនោះមិនស្មើគ្នាទេ លោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ឧបមាជា
សេចក្តីបន្តិចមកមើល ។

ន. កុហំ បន មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ អាត្មា
ភាពសូមប្វាយព្រះពរសួរមហាបពិត្រថា បុះជាតិភូមិគឺភូមិដែល
ព្រះអង្គទ្រង់ប្រសូតនោះ តើនៅត្រង់ទីណាមានឈ្មោះថាអ្វី ។

ម. អត្ថិ ភន្តេ បពិត្រព្រះបើរដ៏ចម្រើន ឯស្រុកដែលខ្ញុំកើត
នោះមានឈ្មោះថា កាលសិរគ្រាមនៅក្នុងកោះឈ្មោះអលសណ្ណ
ទ្វីប លោកម្ចាស់ ។

ន. កីវិ ទូរោ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ បុរៈស្រុក
កាលសិរសោះមានចម្ងាយប៉ុន្មានយោជន៍អំពីទីនេះទៅ ។

ម. ទិមត្តានិ យោជនសតានិ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស
អំពីទីនេះទៅ ដល់កាលសិរគ្រាមនោះ មានចម្ងាយ ២០០
យោជន៍លោកម្ចាស់ ។

ន. កីវិទូរិ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ បុរៈអំពីទី
នេះទៅក្រុងកស្មិរសោះ តើមានចម្ងាយប៉ុន្មានយោជន៍ ។

ម. ទ្វាទស ភន្តេ យោជនានិ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស អំពី
ទីនេះទៅក្រុងកស្មិរសោះមានប្រមាណ ១២ យោជន៍ ។

ន. កាលសិរគាមំ បិណ្ឌេហិ សូមមហាបពិត្រស្តេចទ្រង់
ព្រះបិត្តានីកអំពីទីនេះទៅកាន់ស្រុកកាលសិរ ដែលមានចម្ងាយ
២០០ យោជន៍នោះលង់មើល ។

ម. បិណ្ឌិតោ ភន្តេ ខ្ញុំបានរំពឹងនឹករួចហើយលោកម្ចាស់ ។

ន. កស្មិរនគរំ បិណ្ឌេហិ សូមមហារាជិស្តេចនឹកទៅក្រុង
កស្មិរដែលមានចម្ងាយ ១២ យោជន៍នោះទៀតមើល ។

ម. បិណ្ឌតំ ភន្តេ ខំបាណនីករូបហើយលោកម្ចាស់ ។

ន. កតមំ នុ ខោ មហារាជិ បតិគ្រមហារាជិ ចុះកាលដែល
ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះបិណ្ឌនីកទៅកាន់ស្រុកទាំងពីរនោះ តើនីកទៅ
ដល់ស្រុកណាយូរស្រុកណាឆាប់ ។

ម. សមកំ ភន្តេ ស្មើតែគ្នានេះឯងលោកម្ចាស់ ។

ន. ឯវិមេវ ខោ មហារាជិ បតិគ្រសម្តេចមហារាជិ សេចក្តី
នេះមានឧបមាដូចម្តេចមិញ ថាមានឧបមេយ្យដូចជាមនុស្ស
ដែលស្លាប់អំពីទីនេះ ហើយឡើងទៅកើតឯស្ថានព្រហ្មលោក
និងមនុស្សដែលស្លាប់អំពីទីនេះហើយនៅកើតក្នុងកសិរណគរនេះ
វិញ មនុស្សទាំងពីរពួកនេះក៏អាចកើតព្រមគ្នាស្មើគ្នា សូម
ស្តេចជ្រាប ។

ម. ភិយ្យោ ឧបមំ ករោហិ សូមលោកម្ចាស់ប្រៀបឧបមា
ថែមមកទៀតមើល ។

ន. យថា មហារាជិ បតិគ្រមហារាជិ សេចក្តីនេះប្រៀបដូច
សត្វបក្សីពីររូប បណ្តាសត្វទាំងពីរនោះជាសត្វហើរទៅដោយ

អាកាសសំដៅទៅរកទីទំលើបុងឈើ តែសត្វ ១ រូបទំលើបុង
 ឈើដីទាប សត្វ ១ ទំលើបុងឈើដីខ្ពស់ វេលាដែលចាប់
 ទំលើបុងឈើនោះក៏ទំព្រមគ្នាមិនមុនមិនក្រោយ ចុះស្រមោល
 សត្វទាំងពីរនោះ ស្រមោលសត្វណាដល់មកផែនដីនេះមុនគេ
 មហារាជ ។

ម. សមកំ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឯស្រមោល
 សត្វទាំងពីរនោះ មកដិតប្រាកដលើផែនដីនេះស្មើគ្នាទាំងអស់
 មិនមុនមិនក្រោយ ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជ បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះ
 ប្រៀបដូចមនុស្សសត្វដែលធ្វើកាលកិរិយាចាកទីនេះ ហើយ
 ឡើងទៅកើតឯស្ថានព្រហ្ម និងមនុស្សសត្វដែលធ្វើកាលកិរិយា
 ចាកទីនេះ ហើយនៅកើតក្នុងក្រុងកស្មិរនេះ ឯអ្នកទាំងពីរ
 នោះ គង់កើតព្រម ។ គ្នាមិនមុនមិនក្រោយ ដូចជាស្រមោល
 សត្វទាំងពីររូបនោះឯង ។

ម. ភិយ្យោ ឌុបមំ ករោហិ សូមលោកម្ចាស់ប្រៀបឌុបមា
 ឱ្យវិសេសជាងនេះតទៅទៀតមើល ។

ន. មំ មហារាជិ ឱលោកេហិ បតិគ្រមហារាជិ សូមព្រះអង្គ
ស្តេចទ្រង់ទស្សនាការទតមកខ្លួនអាត្មាភាពមើល ។

ម. ឱលោកិតោ ភន្តេ បតិគ្រព្រះបើរដ៏បម្រើន ខ្ញុំបាទមើល
ឃើញព្រះភក្ត្រលោកម្ចាស់ច្បាស់ហើយ ។

ន. បន្តិមសុរិយំ ឱលោកេហិ សូមព្រះរាជសម្ភារទ្រង់
ទតព្រះនេត្រទៅត្រង់បន្តមណ្ឌលនិងសុរិយមណ្ឌលដ៏អាកាសដ
នោះមើល ។

ម. ឱលោកិតោ ភន្តេ ខ្ញុំបាទមើលឃើញនូវមណ្ឌលនៃ
ព្រះបន្តនិងព្រះអាទិត្យនោះហើយលោកម្ចាស់ ។

ន. តយា មហារាជិ បតិគ្រមហារាជិ ចុះកាលដែលព្រះអង្គ
ទ្រង់ទតព្រះនេត្រមកត្រង់អាត្មាភាពដែលនៅជិតបន្ទាប់ព្រះអង្គ
នេះ ហើយនិងទ្រង់ទតព្រះនេត្រទៅដល់ព្រះបន្តនិងព្រះអាទិត្យ ដែល
មានចម្ងាយ ៤២,០០០ យោជន៍នោះ តើដំណាចាប់ដំណា
យូរជាង ។

ម. សមសមកំ សមាបិត្តំ លោកម្ចាស់ឯកិច្ចដែលក្រឡេក

មើលត្រង់ទៅលោកម្ចាស់ ហើយនិងមើលត្រង់ទៅព្រះបន្ទូនិង
ព្រះអាទិត្យនោះ មិនមានយឺតមិនមានរហ័សជាងគ្នាទេគឺស្មើ ។
គ្នា ទាំងសន្ទុះរបស់ចិត្តទៀតក៏ប្រហែល ។ គ្នាដែរ ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ
សេចក្តីនេះមានឧបមាដូចម្តេចមិញ វាមានគួរនាដូចជាសត្វ
ដែលធ្វើកាលកិរិយាចាកមនុស្សលោកនេះហើយ ឡើងទៅកើត
ឯស្ថានព្រហ្មលោក និងសត្វដែលស្លាប់អំពីមនុស្សលោកនេះ
ហើយទៅកើតត្រឹមក្រុងកសិរនេះវិញ ក៏សត្វទាំងពីរពួកនេះ
គង់កើតព្រម ។ គ្នាដូច្នោះឯង ។

ម. កល្លោសិ ភន្តេ បពិត្រព្រះបេរដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ឆ្លៀវ
ឆ្លាសរវាងវិពេកណាស់ ប្រសប់ឧបមាសុបមេយ្យគួរឱ្យចូល ចិត្តងាយ ។
ខ្ញុំអស់សង្ឃឹមហើយ ។

បរលោកគតនីលបីតាទិវណ្ណគតបញ្ញា ។ ទី ៦

ព្រះបាទសម្តេចមិលិន្ទរាជ ទ្រង់ព្រះរាជបុប្ផាបំពោះទៅព្រះ-
នាគសេនបេរថា អហំ ភន្តេ នាគសេន តុរិកការណំ បុប្ផិស្សាមិ

បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើនៃស្វាមីស្វរលោកម្ចាស់បំពោះហេតុ
 នេះឱ្យប្រាកដជាក់ស្តែងតទៅទៀត ដើម្បីនឹងអស់សេចក្តី
 សង្ស័យ ក្នុងចិត្តនៃខ្ញុំនិងអ្នកដទៃទៀត បពិត្រព្រះនាគសេន
 ដ៏បម្រើសត្វលោកដែលធ្វើកាលកិរិយាស្លាប់ហាកមនុស្សលោក
 នេះទៅ ហើយនឹងទៅកើតក្នុងបរលោកគឺលោកខាងមុខទៀត
 នោះតើសត្វទាំងនោះនឹងមានពណ៌សម្បុរខៀវឬបៃតង ក្រហម
 ស ហង្សបាទ ឬមានពណ៌ឱកាសភ្លឺផ្អែក បណ្តាពណ៌
 ទាំង ៦ ប្រការនេះ តើសត្វលោកនឹងមានពណ៌យ៉ាងណា មាន
 ពណ៌ខៀវឬបៃតងជាដើម ក្នុងរវាងពាក់កណ្តាលផ្លូវដែលសត្វ
 កំពុងលឿនទៅនោះ ពុំនោះសោតសត្វលោកនឹងបេញទៅនោះ
 តើមានសណ្ឋានទ្រង់ទ្រាយ បែបផែនដូជានិមិត្ត ដូចសត្វដំរីឬ
 ដូចសេះដូចរទេះ លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនថ្វាយព្រះពរថា អបញ្ញត្តិ មហារាជ ភគវិភា-
 តេបិដិកេ ពុទ្ធវិបសេ នត្តិ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ឯសត្វលោក
 ដែលធ្វើកាលកិរិយា អំពីមនុស្សលោកនេះទៅ នឹងទៅកើត

ទៀតក្នុងបរលោកនោះ ឥតមានពណ៌សម្បុរ ខៀវក្រហមបៃតង
 ស ហង្សបាទ ឬមានឱកាសភ្លឺផ្លែកអ្វីនីមួយ ដួបព្រះរាជ
 ឱង្ការនោះទេ ម្យ៉ាងទៀត នឹងមានសណ្ឋានទ្រង់ទ្រាយ ដួបដំរី
 ដួបសេះ ដួបរទេះ នោះក៏ទេទាំងអស់ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនឹងបាន
 សំដែងបញ្ញត្តទុកក្នុងព្រះត្រៃបិដកត្រង់កន្លែងណា ១ ក៏គ្មានគ្រប់
 អន្លើ សូមមហារាជជ្រាប ។

ម. យទិ ភន្តេ នាគសេន បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស បើ
 ព្រះសមណគោតមបរមគ្រូ ទ្រង់មិនបានសំដែងបញ្ញត្តទុកថា
 សត្វលោកដែលស្លាប់ទៅកាន់បរលោកនាយនោះ មិនបាន
 ប្រាកដដោយពណ៌សម្បុរ ខៀវ ស ជាដើម ឯណានីមួយទេ
 បើ ដូច្នោះមានតែសត្វទាំងនោះមិនទៅកើតក្នុងបរលោកទៀត បើ
 សត្វមិនទៅកាន់បរលោកហើយ ទាំងបរលោកនោះក៏គ្មានដែរ
 កាលបើបរលោកគ្មានហើយ ទៅសមគ្នានឹងពាក្យរបស់មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិ ដែលឈ្មោះថាគុណាជីវិកនោះឯង ឯគុណាជីវិកនោះពួក
 ដទៃគេបានលើកតម្កើងថាជាគ្រូអាចារ្យបណ្ឌិតយ៉ាងធំ បំពួក

មួយខាងពួកឯទៀតដែរ ហើយគុណាដ៏រីកនោះបានពោល
 ទុកថា នត្តិ លោកោ នត្តិ បរលោកោ សត្តោ បរលោកំ ន គប្បតិ
 សេចក្តីថា លោកនេះមិនមាន លោកខាងមុខក៏មិនមានដែរ
 សត្វលោកដែលស្លាប់ទៅ មិនទៅកាន់បរលោកឡើយ យ៉ាង
 នេះឬអ្វីលោកម្ចាស់ ។

ន. សុណោហិ មហារាជិ មម វាក្យំ បពិត្រមហារាជិសូម
 ព្រះរាជសម្ភារ ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ពាក្យរបស់អាត្មាភាពឱ្យច្បាស់
 សិន ។

ម. សុណោមិ តូ វាក្យំ ខ្ញុំស្តាប់ពាក្យរបស់លោកម្ចាស់បាន
 ឮច្បាស់ហើយ ។

ន. មម វាក្យំ ចុះសួរសំដីរបស់អាត្មាភាពដែលបេញផុត
 អំពីមាត់អាត្មាភាពទៅ ។ កាន់ព្រះស្រោត្ររបស់ព្រះអង្គនោះ
 តើនឹងទ្រង់ទស្សនាការទតព្រះនេត្រទៅឃើញ នូវពណ៌សម្បុរ
 របស់សំដីនោះ ថាមានពណ៌ខៀវបៃតង ឬសក្នុងរវាងពាក់
 កណ្តាលផ្លូវ ដែលសំឡេងកំពុងបេញទៅនោះដែរឬ ។

ម. ន បស្សមិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ចម្រើន ខ្ញុំមើល
ស្ត្រីពណ៌សំដីសោះមិនឃើញទេ ។

ន. យទិ មហារាជ បពិត្រមហារាជ ថាបើមហាបពិត្រ
ទ្រង់ទតព្រះនេត្រទៅមិនឃើញពណ៌សម្បុរនៃសំដីសោះទេ បើ
ដូច្នោះមានតែសំដីសោះ មិនបានចូលទៅកាន់ព្រះស្រោត្រនៃព្រះ
អង្គទេ កាលបើសំដីសោះមិនបានចូលទៅដល់ព្រះស្រោត្រទេ
ចុះហេតុអ្វីក៏ព្រះអង្គមានព្រះរាជឱង្ការត្រាស់ថា ទ្រង់បានឮ
ពាក្យរបស់អាត្មាភាពដែរ ប្រហែលជាព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះរាជ
ឱង្ការនោះ ជាពាក្យមុសាវាទទេដឹង ។

ម. ន អលិកំ ភណាមិ ខ្ញុំមិនបានពោលពាក្យមុសាវាទទេ
លោកម្ចាស់ ឯសព្វសំដីសួរសំឡេងលោកម្ចាស់នេះ ខ្ញុំបាន
ឮច្បាស់ប្រាកដមែន តែត្រង់ពណ៌សម្បុរនៃសំដីសោះ ខ្ញុំមិនបាន
ឃើញទេ ។

ន. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជ បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះ
មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ថាមានឧបមេយ្យដូចសត្វទាំងពួង

ដែលធ្វើកាលកិរិយាចាកស្ថានមនុស្សលោកនេះទៅ រមែងតែង
 ទៅកើតក្នុងបរលោកនាយដោយពិត តែត្រង់រូបរាងសណ្ឋាន
 ទ្រង់ទ្រាយឬពណ៌សម្បុររបស់សត្វ ដែលកំពុងត្រាប់លៀនទៅ
 ក្នុងរាងពាក់កណ្តាលផ្លូវនោះ មិនប្រាកដជារូបដំរីឬរូបសេះពណ៌
 ខ្មៅឬសដូចម្តេចនោះបានឡើយ ឯត្រង់គួសត្វទាំងឡាយទៀង
 តែទៅកើតទៀតជាប្រាកដមិនខាន ប្រៀបដូចជាស្វរសំដីនៃអា-
 ត្នាភាព ដែលចេញអំពីមាត់ហើយចូលទៅក្នុងព្រះស្រោត្រថ្លៃ
 នៃមហាបពិត្រនោះ នឹងបានមានរូបរាងសណ្ឋានទ្រង់ទ្រាយ
 ឬពណ៌សម្បុរខ្មៅសដូច្នោះដូច្នោះក៏ទេ សូមថ្វាយព្រះពរ ។

ម. អប្បវិយំ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស សេចក្តី
 វិសជ្ជនាដោះស្រាយអាថ៌កំបាំង របស់ព្រះករុណាម្ចាស់នេះ ជា
 ការអស្ចារ្យបំផ្សែកពេកណាស់ គួរឱ្យកោតឱ្យស្ងើចជាទីបំផុត
 លោកម្ចាស់ជាបុគ្គលមានបញ្ញាបារមី ឆ្លៀវឆ្លាសរាងវៃយ៉ាង
 ឆ្លើមក្នុងលោក បើតាមអានុភាពរបស់លោកម្ចាស់ដែលមាន
 បញ្ញាញាណល្បឿងយល់ មានប្រតិពលចេះដឹងយ៉ាងនេះនោះ

គួរតែសោយនូវមហាសម្បត្តិដ៏ប្រសើរ ដែលមាននៅក្នុងសកល
 ជម្ងឺបទាំងមូលនេះទើបសម លុះព្រះបរមក្សត្រស្តេចទ្រង់សរ-
 សើរយ៉ាងនេះហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់សួរទៅព្រះនាគសេនបើរត
 ទៅទៀតថា ព្រះករុណាម្ចាស់ ញោមចូលចិត្តថាខ្លួនទាំង ៥
 ប្រការមានរូបក្ខន្ធជាដើម នេះជាធម្មជាតិមិនទៅកាន់បរលោក
 នាយទេ កាលបើខ្លួនទាំង ៥ ប្រការនេះមិនទៅកើតឯបរលោក
 ទៀតទេ មានតែបញ្ចក្ខន្ធនេះតែមានកុសលកុសលកម្មអ្វី
 ដ៏មួយដែលសត្វធ្វើទុកនោះមកជួយតាក់តែងឡើយ វេលាត្រូវ
 កើតក៏កើតឡើងឯង កាលបើបញ្ចក្ខន្ធនេះមិនមានកុសលនិង
 អកុសលតាក់តែងទេ អាចកើតបានដោយខ្លួនឯងហើយ ពាក្យ
 ដែលថាសង្សារគឺប្រទេសសម្រាប់សត្វវិលស្លាប់វិលកើតនោះក៏
 មិនមានដែរ នេះតាមញោមចូលចិត្តថាយ៉ាងនេះ ជាគួរឬមិន
 គួរទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. ខេត្តិ ករាបេយ្យាសិ បពិត្រមហារាជ អាត្មាភាព
 សូមសួរព្រះរាជសម្តែងថា ចុះមហាបពិត្រស្តេច ដែលបាន
 ចាត់បែងឱ្យពួកពលធ្វើស្រែព្រោះស្រូវដែរឬ ។

ម. អាម ភន្ត ខ្ញុំដែលឱ្យគេធ្វើដែរ ស្រែនោះលោកម្ចាស់ ។

ន. ខ្ញុំ សាលគ្គី គប្បតិ បពិត្រព្រះរាជសម្ពា ចុះស្រូវ
សាលីដែលគេដាំផ្ទាល់ទៅនឹងផែនដីនោះ នឹងមានគ្រាប់ឡើង
ទៅកើតជាក្បួរឬជាផ្លែដុះស្រូវខាងលើនោះដែរ ឬមិនមាន
ធម្មជាតិអ្វីឡើងទៅកើតខាងលើនោះទេ ឯក្បួរស្រូវនៅចុងនោះ
គឺកើតឡើងឯង និតមានមនុស្សណាតាក់តែងព្រោះដាំទេឬ
មហាបពិត្រ ។

ម. ភន្ត នាគសេន បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើន ឯគ្រាប់
ស្រូវដែលជនដាំនៅផែនដីនោះមុខជានឹងប្រព្រឹត្តឡើងទៅដុះ
ស្រូវខាងលើនោះមិនខានទេ បានជាមានផ្លែស្រូវឬក្បួរស្រូវនៅ
ខាងទីបំផុតនោះ មិនមែនក្បួរស្រូវនៅចុងនោះកើតឡើងឯងនិត
មានគេសាបព្រោះនោះទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. យទិ មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ ចុះបើស្រូវ
ដែលបុគ្គលដាំនោះ កំពុងលូតលាស់ស្រួលដើម មិនទាន់មាន
ផ្លែចេញមកខាងចុងនៅឡើយ នឹងថាជាស្រូវនោះមិនមានគេ

ដំទេប្បទេបមិនយើញមានផ្លែចេញមកប្រាកដ ឬនឹងស្រូវ
នោះមិនមែនជាស្រូវទេ មហាបពិត្រ ។

ម. ស ហិ ភន្ត បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស ឯស្រូវដែលគេ
បានព្រោះដាំទុកហើយ ។ មិនទាន់មានផ្លែចេញមកនោះនឹងថា
ជាស្រូវគឺមនុស្សមិនបានដាំមិនបានធ្វើនោះមិនមែនទេ គឺស្រូវ
នោះប្រាកដជាកើតដោយមនុស្សធ្វើ តែមិនទាន់ដល់ពេលដល់
រដូវនៅឡើយ បានជាមិនទាន់មានផ្លែ ប្រការមួយទៀតឯស្រូវ
សាលីដែលបុគ្គលបានដាំផ្ទាល់ទៅនឹងផែនដីហើយ ទៅខាង
មុខ ។ ជានឹងមានកូរបរិបូណ៌មិនខាន ម្យ៉ាងទៀតថាបើស្រូវ
នោះកើតឡើង រកអ្នកធ្វើគ្មាន អ្នកដាំគ្មាន ឯបុគ្គលដែល
ប្រូតស្រូវមកគរជាគំនរទុក ធ្វើជាផ្ទឹមនោះក៏គ្មានដែរ ទៅជាស្រូវ
នោះកើតឡើងឯងៗ ទៅហើយលោកម្ចាស់ ។

ស. ឯវិមេវិ ខោ មហារាជ បពិត្រសម្តេចមហារាជ សេច-
ក្តីនេះគួរនាដូចម្តេចមិញ ថាមានគួរនាដូចបញ្ចក្ខន្ធនោះឯង
បពិត្រមហារាជ ថាបើបញ្ចក្ខន្ធនេះអាចនឹងទៅកើតក្នុងលោក

ទៀតបាន មនុស្សណាដែលធ្លាប់ខ្ញុំក្អែក ឬប្លង់ត្រចៀក
ក្នុងជាតិសេះ វេលាដល់នឹងទៅកើតទៀតក្នុងបរលោកនាយ ក៏
នឹងទៅជាមនុស្សខ្ញុំក្អែកឬប្លង់ត្រចៀកដដែលវិញ ត្រង់កិច្ច
ដែលបុគ្គលបានធ្វើបុណ្យធ្វើបាបនោះ មិនមានជាប្រយោជន៍អ្វី
ដល់ខ្លួនឡើយ ។ ម្យ៉ាងទៀតថាបើបញ្ចក្ខន្ធនេះ អាចកើតឡើង
ឯងបាន ឥតមានកុសលាកុសលកម្មអ្វីជួយតាក់តែងទេ សេចក្តី
ដែលថាសត្វទៅកើតក្នុងស្ថាននរកសោយទុក្ខវេទនា ព្រោះ
អកុសលកម្មនោះក៏ទៅជាមិនមែនមិនពិតទេ ។ ទៅ សេចក្តី
នេះមិនមែនដូច្នោះទេមហាបពិត្រ ឯបញ្ចក្ខន្ធនោះមិនអាចនឹង
ទៅកើតក្នុងបរលោកទៀតទេ តែឯសត្វដែលស្លាប់ទៅនឹងទៅ
កើតទៀតក្នុងបរលោក ក៏គង់អាស្រ័យនូវបញ្ចក្ខន្ធនេះដែរទើប
កើតបាន ។ ម្យ៉ាងទៀតបញ្ចក្ខន្ធនេះមិនមែនកើតឯងឥតមានកុ-
សលាកុសលកម្មជួយតាក់តែងទេ គឺកើតព្រោះផលនៃកុសលា-
កុសលកម្មជួយឧបត្ថម្ភទំនុកបំរុងទើបកើតបាន សូមស្តេចជ្រាប ។

ម. ភិយ្យោ ឧបមំ ករោហិ សូមលោកម្ចាស់ឧបមាឱ្យប្លែក

ពីនេះទៅទៀតមើល ។

ន. សេយ្យថាបិ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ
 សេចក្តីនេះប្រៀបដូចជាចង្កៀងដែលបុគ្គលអុជបន្តពីគ្នា អាត្មា-
 ភាពសូមថ្វាយព្រះពរសួរព្រះរាជសម្ភារថា មានមនុស្សម្នាក់
 បានតាក់តែងអុជចង្កៀងទុក មានពន្លឺភ្លឺស្វាងរុងរឿងជាពោធិ-
 ជោតនាការ ហើយមានអ្នកដទៃតយកចង្កៀងដទៃមកអុជបំ-
 ឡុងពីគ្នាទៅ ឯអណ្តាតភ្លើងនោះក៏អាចធាបឆេះជាប់មកនឹង
 ចង្កៀងដទៃតនោះបាន បពិត្រមហារាជិ ចុះអណ្តាតភ្លើងដែល
 ឆ្លងឆេះមកចង្កៀងដទៃនោះជាឆ្លងមកដឹង ឥតមានបុគ្គលហាត់-
 បែងក្នុងការនោះឬទេ មហាបពិត្រ ។

ម. ន ហិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន កិច្ចនោះមិន-
 មែនដូច្នោះទេ អណ្តាតភ្លើងដែលអាចឆ្លងពីចង្កៀងដើមទៅ
 ចង្កៀងដទៃបាននោះ ក៏ព្រោះអាស្រ័យមនុស្សហាត់បែងដែរទើប
 ឆ្លងទៅបាន បើឥតមានមនុស្សធ្វើទេ មិនអាចនឹងឆ្លងទៅ
 បានឡើយ ។

ន. ឯវិមេវ ខោ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ សេចក្តី

ន. តំ ការណាំ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ សូមព្រះអង្គទ្រង់
ជ្រាបសេចក្តីនេះឱ្យប្រាកដចុះ ឯវេទនាក្នុងអត្តភាពរបស់
សត្វនេះ មិនបានទៅកាន់បរលោកទៀតទេ ។

ម. ភន្តេ នាគសេន បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស ចុះ
សញ្ញាក្នុងនឹងត្រូវទៅកាន់បរលោកទៀតដែរឬ ដូចម្តេច ។

ន. យទិ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ ថាបើសញ្ញាក្នុង
ទៅកើតក្នុងបរលោកទៀត មនុស្សដែលធ្លាប់កំបុតដៃកំបុតជើង
ក្នុងជាតិនេះ វេលាដល់ទៅកើតក្នុងបរលោកទៀតនឹងទៅជា
មនុស្សកំបុតដៃកំបុតជើងដដែលវិញ ព្រោះសញ្ញាគឺសេចក្តី
សំគាល់ថាខ្លួនអញជាមនុស្សកំបុតដៃ កំបុតជើង នោះទៅកើត
ផង យ៉ាងនេះឬអ្វី ។

ម. នត្តិ ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស មិនមែន
ដូច្នោះទេ ។

ន. តំ ការណាំ មហារាជិ បពិត្រមហារាជិ បើដូច្នោះសូម
ព្រះរាជសម្ភារស្តេចជ្រាបនូវហេតុហោះដោយប្រពៃចុះ ឯសញ្ញា
ក្នុងអត្តភាពនេះមិនបានទៅកាន់បរលោកទៀតទេ ។

ម. ភិយ្យោ ឧបមំ ករោហិ សូមលោកម្ចាស់ប្រៀបធៀប
សេចក្តីនេះឱ្យប្លែកតទៅទៀតមើល ។

ន. អត្ថិ តេ មហារាជិ បពិត្រសម្តេចមហារាជិ បុព្វះអង្គ
ស្តេចមានកញ្ចក់សម្រាប់ឆ្លុះព្រះភក្ត្រនៅជិតនេះដែរឬ ។

ម. មានដែរលោកម្ចាស់ ។

ន. សូមមហារាជិ ស្តេចឱ្យយកកញ្ចក់នោះមកតម្កល់
ទុកក្នុងទីនេះមើល ។

ម. តែលោកម្ចាស់ កញ្ចក់នោះខ្ញុំបានឱ្យយកមកហើយ
នេះតែ ។

ន. សូមព្រះអង្គស្តេចទ្រង់ទូតឆ្លុះ ទៅត្រង់មណ្ឌលកញ្ចក់
នោះមើលមើ ទ្រង់នឹងបានឃើញព្រះនេត្រព្រះករុណាព្រះនាសិក
និងព្រះទន្ធរបស់ព្រះអង្គបាក់ទៅក្នុងផ្នែកកញ្ចក់នោះដែរឬ ។

ម. លោកម្ចាស់ឯអាការទាំងឡាយ មានភ្នែកជាដើមរបស់
ខ្ញុំនោះ ខ្ញុំបានឃើញប្រាកដទៅក្នុងផ្នែកកញ្ចក់ហើយ ។

ន. បុព្វបុរិសព្រះនេត្រព្រះករុណាព្រះនាសិកនិងព្រះទន្ធរបស់

ព្រះអង្គនោះរលឹកទៅនៅក្នុងមណ្ឌលកញ្ចក់ហើយព្រះអង្គមិនទៅ
ជាមនុស្សខ្លាចព្រះនេត្រកំបុតព្រះករុណាទៅហើយ ។

ម. មិនមែនដូច្នោះទេលោកម្ចាស់ ឯអាការទាំងឡាយ
មានភ្នែកជាដើមរបស់ខ្ញុំនោះ មិនមែនរលឹកចេញពីខ្លួនខ្ញុំចូលទៅ
តាំងនៅក្នុងផ្នែកញ្ចក់នោះទេ ឯភ្នែកត្រចៀកប្រមុះជាដើម
ដែលនៅ ។ ក្នុងកញ្ចក់នោះ គឺជាស្រមោលនៃភ្នែកត្រចៀក
ដែលអាស្រ័យនៅនឹងកាយរបស់ខ្ញុំនេះឯង ។

ន បពិត្រសម្តេចមហាវាណី សេចក្តីនេះមានឧបមាជួប
ម្តេចមិញ ថាមានឧបមេយ្យជួបបញ្ចក្ខន្ធនេះ ឯបញ្ចក្ខន្ធនេះមិន
មែនទៅកាន់បរលោកទៀតទេ តែនឹងថាបញ្ចក្ខន្ធនេះកើតឡើង
ឥតមានកុសលាកុសលកម្មជួយឧបត្ថម្ភទំនុកបំរុងក៏ទេដែរ បំ-
ពោះជាមានកុសលនិងអកុសលទំនុកបំរុងទើបកើតបាន ប្រៀប
ជួបជាស្រមោលដែលអាស្រ័យនូវរូបកាយនេះហើយឆ្លុះទៅក្នុង
ផ្នែកញ្ចក់នោះ បើប្រសិនជាឥតរូបកាយនេះទេ ក៏មិនអាច
នឹងមានស្រមោលឆ្លុះចូលទៅក្នុងកញ្ចក់នោះបានឡើយ ឯសត្វ

ដែលកាន់យកបដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃនៃមាតានោះ ក៏ដោយអំណាចនៃកុសលាកុសលកម្មដែលខ្លួនបានធ្វើហើយក្នុងបញ្ចក្ខន្ធនេះឯង ។

ម. ចូលចិត្តហើយលោកម្ចាស់ ។ ឆ្លៀវឆ្លាសពេកណាស់ ។

មាតុកុប្បិបដិសន្ធិបញ្ញា ៗ ទី ៧

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់ស្ទូរទៅព្រះនាគសេសបើរក្នុងប្រស្នាទី ៧ នេះតទៅថា បពិត្រព្រះនាគសេសបើរដ៏ចម្រើន មនុស្សសត្វដែលនឹងកាន់យកបដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃនៃមាតានោះ តើនឹងចូលទៅតាមទ្វារណា ទើបកាន់យកបដិសន្ធិបាន ។

ព្រះនាគសេសបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហារាជ ឯមនុស្សសត្វទាំងឡាយកាលចូលទៅកើតក្នុងផ្ទៃនៃមាតានោះគិតមានចូលទៅតាមទ្វារទេ មហាបពិត្រ ។

ម. បើមិនចូលទៅតាមទ្វារណាទេ ចុះហេតុដូចម្តេចក៏មានសត្វកើតក្នុងផ្ទៃមាតា សូមលោកម្ចាស់ប្រៀបជាសេចក្តីបន្តិចមកមើល ។

៧. បុរេមហាបពិត្រស្តេចមានប្រអប់កែវនៅទៀបព្រះអង្គ
ដែរឬ ។

ម. ប្រអប់កែវនោះខ្ញុំមានលោកម្ចាស់ ។

៧. សូមព្រះរាជសម្ភារស្តេចទ្រង់ព្រះបិណ្ឌាគ្រិះរិះនឹកទៅខាង
ក្នុងនៃប្រអប់កែវនោះមើល ។

ម. ខ្ញុំបាទតាំងបិត្តនឹកបំពោះទៅខាងក្នុងនៃប្រអប់កែវនោះ
ហើយលោកម្ចាស់ ។

៧. បុរៈព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គកាលដែលចូលទៅខាង
ក្នុងប្រអប់កែវនោះ តើចូលទៅតាមទ្វារដួងម្តេច ។

ម. ឯបិត្តរបស់ខ្ញុំកាលដែលខ្ញុំតាំងនឹកតម្រង់ទៅខាងក្នុង
ប្រអប់កែវនោះ ឥតមានចូលទៅតាមទ្វារណាទេ លោកម្ចាស់
តែគង់ដឹងនូវវត្ថុក្នុងប្រអប់នោះបាទ ។

៧. បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ សេចក្តីនេះមានគួរនាយ៉ាងណា
ថាមានគួរនាដួងមនុស្សសត្វ កាលដែលចូលទៅកើតក្នុងផ្ទៃនៃ
មាតានោះឯង ធម្មតាមនុស្សសត្វទាំងឡាយកាលដែលនឹង

ចូលទៅបដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃនោះ ឥតមានចូលទៅតាមទ្វារណា ១
 ទេ តែគង់អាចកើតបាន ព្រោះបឋមវិញ្ញាណឬបដិសន្ធិចិត្ត
 នោះជាធម្មជាតិមិនមានរូបរាងសណ្ឋានទ្រង់ទ្រាយទេ ប្រៀប
 ដូចខ្សែព្រះចិន្តាឬសន្ទុះព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះអង្គ ដែលស្ទុះចូល
 ទៅក្នុងខាងក្នុងនៃប្រអប់កែវនោះឯង សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. អប្បិយំ ភន្តេ នាគសេន បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើន
 ហេតុនេះគួរជាទីអស្ចារ្យចំឡែកពេកណាស់ អព្វតំ ភន្តេ នាគ
 សេន បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើន សេចក្តីនេះមិនធ្លាប់កើត
 មានហើយមកមានប្រាកដ លោកម្ចាស់នេះពេញជាបុគ្គលឆ្លៀវ-
 ឆ្លាសក្នុងការវិសដ្ឋនាដោះប្រស្នាដ៏វិចិត្រនេះ ឥតមានទើសទាល់
 សល់ដំពាក់សោះ លោកម្ចាស់នេះប្រសិនបើជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ទ្រង់គង់ព្រះធរមាននៅ សមនឹងលើកនឹងសរសើរឱ្យសព្វសា
 ធុការពរដោយច្រើនជាអនេកមិនខាន ។

សត្តពោជ្ឈង្គបញ្ញាៗ ទី ៨

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់បុប្ផាចំពោះទៅព្រះនាគសេនបើរ

ក្នុងប្រស្នាទី ៨ នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន សភាវិ-
ធម៌ដែលជាហេតុសម្រាប់ត្រាស់ដឹង ដែលហៅថាពោជ្ឈង្គនោះ
តើមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។

ព្រះនាគសេនលើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហា-
រាជ ឯសភាវិធម៌ ដែលជាហេតុនាំឱ្យចេះដឹងនូវគុណទាំងពួង
នោះមាន ៧ យ៉ាង មានសតិសម្តោជ្ឈង្គជាដើម សូមទ្រង់ជ្រាប។

ម. ចុះបុគ្គលដែលនឹងត្រាស់ដឹងនូវមគ្គនិងផលនោះ តើ
ដោយពោជ្ឈង្គណាឬដោយពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនោះ លោក
ម្ចាស់ ។

ន. ឯបុគ្គលដែលនឹងត្រាស់ដឹងនូវមគ្គនិងផលនោះ ចំពោះ
ដោយពោជ្ឈង្គតែ ១ ទេ មហារាជ ។

ម. ចុះពោជ្ឈង្គមួយនោះតើបានខាងពោជ្ឈង្គណា ក្នុង
ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនោះ លោកម្ចាស់ ។

ន. ធម្មវិបយសម្តោជ្ឈង្គនៃ បពិត្រសម្តេចមហារាជ
បណ្តាពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនោះ បានខាងឯធម្មវិបយ
សម្តោជ្ឈង្គនោះឯង សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំមានសេចក្តីសង្ឃឹយនឹង
 ចម្លើយរបស់លោកម្ចាស់នេះពេកណាស់ ព្រោះថាហេតុដែល
 ជាទីត្រាស់ដឹងនោះមានដល់ទៅ ៧ យ៉ាង ហៅថាសត្តពោជ្ឈង្គ
 ចុះហេតុដូចម្តេចក៏លោកម្ចាស់សំដែងថា ការដែលនឹងត្រាស់
 ដឹងនោះចំពោះតែត្រង់ធម្មវិបយសម្ពោជ្ឈង្គម្យ៉ាងវិញ ។

ន. បពិត្រមហាវាជី ចុះព្រះអង្គស្តេចទ្រង់ព្រះយោបល
 ក្នុងសេចក្តីនេះថាដូចម្តេចទៅ អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរសួរ
 មហាបពិត្រវិញថា ផ្លែដារដែលបុគ្គលប្រកបចុះទៅក្នុងស្រោម
 មិនបានហួតចេញចាកស្រោមឡើយ ចុះបើបុគ្គលត្រូវការនឹង
 កាត់នូវវិត្តអ្វីទាំងពួងដោយផ្លែដារព្រមទាំងស្រោម នោះតើនឹង
 ដាច់ឬមិនដាច់ទេ មហាវាជី ។

ម. កាត់មិនដាច់ទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. សូមថ្វាយព្រះពរមហាបពិត្រ សេចក្តីនេះមានគួរនា
 ដូចម្តេចមិញ ថាមានគួរនាដូចពោជ្ឈង្គទាំង ៦ ប្រការដែល
 តែងអាស្រ័យនូវធម្មវិបយសម្ពោជ្ឈង្គនោះឯង ឯពោជ្ឈង្គទាំង ៦

ប្រការមានសតិសម្មោជ្ឈង្គជាដើមនេះ ថាបើរៀរចាកធម្មវិប័យ-
 សម្មោជ្ឈង្គហើយ មិនអាចនឹងតាស់ដឹងនូវមគ្គនិងផលបាន
 ឡើយ ប្រៀបដូចស្រោមដាវដែលតែងអាស្រ័យនូវផ្លែដាវ ទើប
 អាចនឹងកាត់នូវវត្ថុទាំងពួងបាន ចំណែកឯស្រោមបើរៀរចាក
 ផ្លែហើយ មិនអាចនឹងកាត់វត្ថុទាំងពួងបានឡើយ ។

ម. លោកម្ចាស់មានប្រាជ្ញាឆ្លៀវឆ្លាស់ រវាងវិពេកណាស់
 ប្រសប់ក្នុងការវិសឆ្លិនដោះស្រាយអាបិប្រស្នាដែលចង្អៀតឱ្យ
 ទៅជាទូលាយបាន ។

បាបបុញ្ញពហុតរបញ្ញា ៗ ទី ៧

ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជ ទ្រង់បុប្ផាទៅព្រះនាគសេនបើរក្នុង ប្រ-
 ស្នាទី ៧ នេះតទៅថា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន បុញ្ញកម្ម
 និងបាបកម្មទាំងពីរប្រការនេះ កម្មណាមានផលច្រើនដោយ
 វិសេសជាងកម្មណា ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហារាជ
 បណ្ណាកម្មទាំងពីរប្រការនោះ បុញ្ញកម្មមានផលច្រើនដោយ

វិសេសជាងបាបកម្ម ឯបាបកម្មនោះជាកម្មមានផលតិចបិយចុះ
មកជាងបុណ្យកម្មសូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. ព្រោះហេតុអ្វីលោកម្ចាស់ បានជាបុណ្យមានផលច្រើន
ជាងបាប បាបបែរទៅជាមានផលតិចទៅវិញលោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រព្រះរាជសម្តែង ឯកម្មទាំងពីរប្រការបានជា
មានផលខុសគ្នានោះ ព្រោះមានសេចក្តីអធិប្បាយផ្សេងគ្នាដូច្នោះ
ថាបើជនណាជ្រុលខ្លួនទៅប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើបាបកម្ម ជាអកុសល
ហើយ ជននោះឯងនឹងមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយទោមនស្សត្រប់
ចិត្តនឹងខ្លួនជាខាងក្រោយថា អាត្មាអញបានធ្វើនូវអំពើអាក្រក់
លាមកយ៉ាងនេះ បានជាមកប្រទះនូវសេចក្តីទុក្ខព្រួយដូច្នោះ
ឯង ។ ព្រោះហេតុនេះហើយបានជាអាត្មាភាពថ្វាយព្រះពរថា
បាបកម្មនោះមានផលតិចជាង មិនចម្រើនផលល្អដល់អ្នកដែល
ធ្វើនោះ បពិត្រមហារាជ ម្យ៉ាងទៀត ថាបើជនណាដែលបាន
ធ្វើបុណ្យរួចហើយ ជននោះឯងនឹងមិនបានសេចក្តីតក់ស្លុត
ឬក្តៅក្រហាយជាខាងក្រោយទេ សឹងមានតែសេចក្តីរីករាយ

សេចក្តីត្រេកអរ មានកាយដ៏ស្ងប់រម្ងាប់មិនបានក្រវិលក្រវាយ
 បានសោយនូវសេចក្តីសុខគ្រប់យ៉ាង ចិត្តនៃជននោះសោតក៏
 អាចតាំងនៅមាំមួនខ្ជាប់ខ្ជួនដោយល្អទៅបាន ព្រោះហេតុនេះ
 ហើយបានជាអាត្មាភាពថ្វាយព្រះពរមហារាជថា បុណ្យមាន
 ផលច្រើនជាងបាបនោះឯង ម្យ៉ាងទៀត បពិត្រមហារាជ
 ប្រសិនបើជាបុរសណាមួយជាមនុស្សពិការ កំបុតដៃ កំបុតជើង
 មិនអាចនឹងធ្វើនូវការកុសលឱ្យបានមាំមួនទៅបាន គ្រាន់តែ
 បានថ្វាយនូវផ្កាឱប្បលចំនួន ១ ក្តាប់ដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់
 ហើយ ខ្លួនបុរសនោះគង់នឹងបានទទួលសោយនូវផលបុណ្យ
 នោះយូរយារអស់ចំនួន ៧១ កប្បដោយពិត ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាអាត្មាភាពថ្វាយព្រះពរមហារាជថា បុណ្យមានផល
 ច្រើនជាងបាប ឯបាបនោះតែងមានផលតិចជាងបុណ្យ សូម
 ស្តេចជ្រាប ។

ម. ខ្ញុំបួលចិត្តស្តាប់បានហើយលោកម្ចាស់ ។ ជាបុគ្គល
 ឆ្លៀវឆ្លាសល្អហើយ ។

ព្រះបាទមិលិន្ទស្តេចទ្រង់សួរ ទៅព្រះនាគសេសបើរក្នុង
 ប្រស្នាទី ១០ នេះថា បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើន ជនពីរនាក់ ជន
 ម្នាក់ជានាក់ចេះដឹងស្គាល់បុណ្យបាប ហើយទៅប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើ
 បាប ជនម្នាក់ទៀតជាអ្នកមិនបានចេះដឹងមិនស្គាល់បុណ្យបាប
 ទេ ហើយទៅប្រព្រឹត្តធ្វើបាបកម្មដូចគ្នា បណ្តាជនទាំងពីរនាក់
 នោះតើជនណាបានផលបាបច្រើនជាងជនណាលោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេសថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហារាជ ជំនុំ
 ជនទាំងពីរនោះ ជនណាដែលមិនចេះដឹង ជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅហើយ
 ទៅធ្វើបាបកម្ម ជននោះបានផលបាបច្រើនជាងអ្នកដែលចេះ
 ដឹង សូមជ្រាប ។

ម. បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើន បើដូច្នោះទោសនោះប្លែកគ្នា
 នឹងទោសក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះលោកម្ចាស់ ឯទោសក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ
 ថាបើជនណាជារាជបុត្រ ឬជារាជមហាមាត្យ ជាអ្នកដឹងការ
 ខុសត្រូវធ្ងន់ស្រាល ហើយទៅប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើអាក្រក់ផ្សេងៗ ឱ្យ

ខុសចាករាជបញ្ញត្តិហើយ យើងខ្ញុំត្រូវធ្វើទោសដាក់ទណ្ឌកម្ម ដល់ជនទាំងនោះជាទ្វេគុណលោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រសម្តេចមហារាជ បុព្វបុត្រអង្គទ្រង់ព្រះយោបល ឈ្មោះយល់ក្នុងសេចក្តីនេះដូចម្តេចទៅ អាត្មាភាពនឹងប្រៀបជា សេចក្តីថ្វាយឱ្យដាក់ច្បាស់ថា ដូចជាជនពីរនាក់ ជនម្នាក់ជា អ្នកល្ងង់ខ្លៅ មិនដឹងមិនស្គាល់នូវដុំដែកដែលបុគ្គលដុតដោយ ភ្លើងកំពុងឆេះក្រហមរន្ធតាលប្រាលឆ្លៅ គួរឱ្យញញើតស្មើបជា ពន្លឹកពេក ហើយជននោះយកដៃទៅចាប់កាន់ដោយស៊ប់ស្អន ចំពោះត្រង់ដុំដែកនោះ ដោយសេចក្តីយល់ខុសថាជារត្នដ៏ទៀត ផ្សេង ឯជនម្នាក់ទៀតជាអ្នកដឹងប្រាកដថា ដុំក្រហមនោះ ចំពោះជាដុំដែកមានភ្លើងកំពុងឆេះក្រហមរន្ធតាលប្រាលឆ្លៅ តែ ត្រូវការនឹងលូកទៅចាប់យកដុំដែកនោះដែរ ក៏បណ្តាជនទាំង ពីរនាក់នោះ តើជនណានឹងត្រូវគ្រោះរលាករលួយដៃនោះច្រើន ជាងជនណា មហាបពិត្រ ។

ម. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស ជនណាដែលមិនដឹងមិន

ស្គាល់នូវដុំដែកដែលក្លោហើយយកដៃទៅចាប់កាន់ដោយស៊ប់
ស្អន ជននោះនឹងត្រូវកំដៅយ៉ាងខ្លាំងដល់រលាករលួយដៃមិន
ខាន សូមលោកម្ចាស់ជ្រាប ។

ន. បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះមានគួរនាដូចម្តេចមិញ
ថា មានគួរនាដូចជាជន ដែលជាអ្នកមិនដឹងការខុសត្រូវធ្ងន់ស្រាល
ហើយទៅប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើអាក្រក់ ជននោះឯងនឹងបានផលបាប
ច្រើនជាងអ្នកដែលចេះដឹងនោះ សូមស្តេចជ្រាប ។

ម. លោកម្ចាស់ប្រសប់ប្រៀបប្រាយអធិប្បាយជាសេចក្តី
ងាយស្លាប់ពេក ។

ឧត្តរកុរុបញ្ញា ៗ ទី ១១

ព្រះបាទមិលិន្ទស្តេចទ្រង់សួរទៅព្រះនាគសេនបើរក្នុងប្រ-
ស្នាទី១១ នេះថា បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន ជនឯណានីមួយ
អាចនឹងទៅកាន់ប្រទេសឧត្តរកុរុទ្ធិប ឬនឹងហោះទៅកាន់ស្ថាន
ព្រហ្មលោកនិងទ្ធិបដទៃៗ ទៀតក្រៅពីទ្ធិបនេះ ទៅដោយសរីរ
រាងកាយនេះបានឬទេ លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេសបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហារាជ
ជនឯណាមួយមានប្រាថ្នានឹងទៅកាន់ឧត្តរកុរុទ្ធិបក្តី ទៅកាន់
ស្ថានព្រហ្មលោកក្តី ទៅកាន់ទ្វីបដទៃក្តី ដោយរាងកាយដែល
ប្រកបដោយធាតុទាំង៤ នេះបាន ឥតមានទាស់ទេមហាបពិត្រ។

ម. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន បុរៈហេតុដូចម្តេចក៏ជនទាំង
នោះអាចនឹងទៅកាន់ស្ថានទាំងនោះបាន ដោយរូបទាំងមូលនេះ
លោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រសម្តេចមហារាជ បុរៈព្រះអង្គអាចនឹងលោតឱ្យ
ផុតអំពីផែនដីនេះបំនួន ១ បំអាម ឬ ១ ហត្ថទៅបានឬទេ មហា-
រាជ ។

ម. លោកម្ចាស់ ខ្លួនខ្ញុំនេះអាចលោតឡើងបានកុំថាត្រឹម
១ បំអាម ឬមួយហត្ថ ទោះបីទីខ្លួនដល់ទៅ ៨ ហត្ថ ក៏គង់ខ្ញុំ
លោតឡើងបាន ។

ន. បុរៈហេតុដូចម្តេចក៏ព្រះអង្គទ្រង់លោតឡើងដល់ទៅ ៨
ហត្ថបាន មហារាជ ។

ម. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឯវិធីដែលនឹងលោតឡើង
 បានកម្ពស់ ៨ ហត្ថនោះ គឺខ្ញុំបានតាំងចិត្តថានឹងលោតឡើងឱ្យ
 បានកម្ពស់ត្រឹមនោះ ។ ហើយក៏ខំប្រិតប្រៀនរៀនហាត់រឿយ ។
 ទៅ កាយរបស់ខ្ញុំនោះក៏ស្រាលអណ្តែតព្រមទៅដោយចិត្ត
 បានដួបប្រាថ្នា ។

ន. បពិត្រមហាវាជី សេចក្តីនេះមានឧបមាដួបម្តេចមិញ
 ថាមានឧបមេយ្យដួបភិក្ខុ ដែលមានប្ញទ្ធិស្មាត់ជំនាញទៅដោយ
 ឈានចិត្តហើយ លោកអាចនឹងទៅកាន់អាកាសវេហាបាន
 ដោយកម្លាំងឈាននោះឯង សូមស្តេចជ្រាប ។

ម. ខ្ញុំចូលចិត្តហើយលោកម្ចាស់ ។

ទីយអង្គិកបញ្ញា ៗ ទី ១២

ព្រះបាទក្រុងមិលិន្ទទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការ ត្រាស់សួរទៅ
 ព្រះនាគសេនបេរក្នុងប្រស្នាទី ១២ នេះថា បពិត្រព្រះបេរដ៏ចំ-
 រើន លោកម្ចាស់បានសម្តែងថា មានឆ្លឹងអ្វីមួយវែងប្រមាណ
 ដល់ ១០០ យោជន៍ ពាក្យនេះឃើញថាកើនហួលប្រមាណពេក
 ណាស់ កុំថាតែឆ្លឹងសត្វទាំងពួង ទោះបីដើមឈើលើផែនដី

នេះទាំងប៉ុន្មាននឹងរកឈើដំណា ឱ្យមានប្រវែងដល់ទៅ ១០០
យោជន៍នោះក៏គ្មានដែរ ។

ព្រះនាគសេសបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហាវរាជ
ចុះព្រះអង្គទ្រង់យោបល់ឈ្នួលយល់ នូវសេចក្តីនេះថាដូចម្តេចទៅ
អាត្មាកាព សូមថ្វាយព្រះពរសួរព្រះអង្គវិញថា ចុះមហាបពិត្រ
ទ្រង់ដែលបានឮពាក្យ ដែលគេតែងនិយាយថា មានមហាមច្ឆា
គឺត្រី ១ ធំ ទំហំប្រមាណ ៥០០ យោជន៍នៅក្នុងមហាសមុទ្រ
នោះដែរឬ ។

ម. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះខ្ញុំធ្លាប់បានឮ
មកដែរ ថាមានត្រី ១ ធំ ប្រមាណ ៥០០ យោជន៍ក្នុងមហា
សមុទ្រនោះ ។

ន. ចុះមហាបពិត្រស្តេចនឹងទ្រង់ជ្រាបនូវហេតុនេះថាដូច
ម្តេចទៅ បើខ្លួនត្រីដែលមានទំហំដល់ ៥០០ យោជន៍នោះ
បំណែកខាងឆ្នឹងត្រីនោះតើមានប្រមាណប្រវែងណាទៅ ។

ម. លោកម្ចាស់និយាយស្រួលពេកក្នុងការបុប្ផាវិសដ្ឋ-
នានេះ ខ្ញុំចូលចិត្តហើយ ។

អស្សាសបស្សាសបញ្ញា ៗ ទី ១៣

ព្រះបាទក្រុងមិលិន្ទទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការត្រាស់សួរចំពោះ
ទៅព្រះនាគសេនបើរក្នុងប្រស្នាទី១៣ នេះថា បពិត្រព្រះនាគ-
សេនដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់បានពោលថា ខ្លួនលោកអាចនឹង
អត់ដង្ហើមបេញចូលឬធ្វើដង្ហើមបេញចូលនោះមិនឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ
បានហើយមិនឱ្យស្លាប់ផង ជាមែនឬទេ ។

ព្រះនាគសេនថ្វាយព្រះពរតបទៅវិញថា បពិត្រសម្តេច
មហារាជ អាត្មាភាពអាចនឹងញ៉ាំងអស្សាសបស្សាសៈនោះ ឱ្យ
រលត់ទៅបាន ។

ម. ចុះលោកម្ចាស់អាចញ៉ាំងអស្សាសបស្សាសៈ ឱ្យរលត់
ទៅនោះដូចម្តេច ។

ន. ចុះមហាបពិត្រស្តេចទ្រង់ព្រះតម្រិះនូវសេចក្តីនេះថាដូច
ម្តេចទៅ អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរសួរព្រះរាជសម្ភារវិញថា
បុគ្គលដែលដេកលក់ហើយស្រមុកនោះ តើមហាបពិត្រស្តេច
ដែលបានឮស្រមុកនោះដែរ ។

ម. ខ្ញុំធ្លាប់បានឮដែរលោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រព្រះរាជសម្ភារសំឡេងដែលបុគ្គលស្រមុកនោះ
តើប្រហែលគ្នានឹងសំឡេងមនុស្សដែលជិតស្លាប់ហើយលាន់ឮ
ក្រក ៗ ឬឮងឹក ៗ នោះឬអ្វី ។

ម. យ៉ាងហ្នឹងហើយលោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ ឯសំឡេងនៃបុគ្គលដែលជិត
នឹងមរណហើយលាន់ឮងឹក ៗ នោះមិនមែនព្រោះហេតុអ្វីទេ
ព្រោះតែបុគ្គលនោះឯងកាលដែលរស់នៅ មិនបានបង្ហាត់កាយ
ឱ្យរក្សាសីលនឹងបម្រើសមាធិចិត្តឡើយ បានជាដល់វេលាជិត
ស្លាប់ក៏មានខ្យល់អស្សាសបស្សាសៈលាន់ឮងឹក ៗ នោះឯង
ចំណែកខាងលោកអ្នកសប្បុរស ដែលបានទូន្មានកាយនិងចិត្ត
ឱ្យតម្កល់នៅក្នុងសីលាទិគុណហើយ វេលាដល់ជិតស្លាប់
លោកក៏ចូលកាន់បតុត្ថជ្ឈាន ហើយបានរម្ងាប់ខ្យល់អស្សាស
បស្សាសៈនោះ មិនឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន លុះចេញចាកឈាន
ហើយទើបសម្រេចបុគ្គលិកិច្ច ។

ម. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏បម្រើស សេចក្តីឆ្លើយរបស់
លោកនោះសមគួរហើយ ។

សមុទ្របញ្ញា ៗ ទី ១៤

សម្តេចព្រះមិលិន្ទស្តេចទ្រង់ត្រាស់ព្រះរាជឱង្ការសួរចំពោះ
 ទៅព្រះនាគសេនបើរក្នុងប្រស្នាទី ១៤ នេះថា បពិត្រព្រះបើរ
 ដឹងម្រើន ខ្ញុំសូមសួរលោកម្ចាស់អំពីទឹកសមុទ្រ ថាទឹកដូច
 ម្តេចដែលហៅថាទឹកសមុទ្រនោះ សូមលោកម្ចាស់អធិប្បាយ
 មកមើល ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហារាជ
 ដំទឹកសមុទ្រនោះមានសេចក្តីអធិប្បាយថា ទឹកមានចំនួនប៉ុន្មាន
 រសប្រែក៏មានចំនួនប៉ុន្មាន រសប្រែមានចំនួនប៉ុន្មាន ទឹកក៏
 មានចំនួនប៉ុន្មានដែរ ព្រោះហេតុយ៉ាងនេះហើយបានជាលោក
 សន្មត់ឱ្យឈ្មោះថាទឹកសមុទ្រ ។ នោះឯង សូមស្តេចជ្រាប។

ម. បពិត្រព្រះបើរដឹងម្រើន ចុះហេតុអ្វីក៏បានជាទឹកសមុទ្រ
 នោះតែងមានរសជាតិប្រែតែម្យ៉ាង លោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រសម្តេចមហារាជ ដំទឹកសមុទ្រនោះបានជាមាន
 រសប្រែតែម្យ៉ាងព្រោះទឹកនោះត្រាំនោក្នុងទី ១ អស់កាលយូរយារ

មកហើយនិតមានផ្លាស់ផ្ទុំទៅទីដទៃតឡើយ សូមស្តេចជ្រាប។

ម. លោកម្ចាស់វិសដ្ឋនាមកនេះសមគួរហើយ ។

សុខុមឆេទបញ្ញា ៗ ទី ១៥

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់ត្រាស់សួរទៅព្រះនាគសេនបើរ
ក្នុងប្រស្នាទី ១៥ នេះថាបពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស លោកម្ចាស់មាន
យោបល់អាចនឹងកាត់នូវវិត្តដ៏ល្អិតជាសុខុមជាងវិត្តទាំងពួងនោះ
បានឬទេ ។

ព្រះបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហារាជអាត្មាភាព
អាចនឹងកាត់ផ្តាច់ នូវវិត្តក៏ល្អិតយ៉ាងសុខុមជាងវិត្តទាំងពួងនោះ
បាននិតមានទាល់ទេ ។

ម. បពិត្រព្រះបើរដ៏បំរើសចុះវិត្តដ៏បម្តេចដែលជារបស់សុខុម
ជាងវិត្តទាំងពួងនោះលោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ ឯសភាវៈដែលជាសុខុមជាង
សភាវៈទាំងពួងនោះមិនគឺអ្វីទេគឺលោកុត្តរធម៌នោះឯង បំណែក
ខាងលោកិយធម៌វិញ មិនមែនជាសភាវៈសុខុមសុទ្ធតែម្យ៉ាងដូច

លោកុត្តរធម៌ទេ ឯលោកិយធម៌ទាំងឡាយនោះ ជាសភាវលីត
 ខ្លះ គ្រោតគ្រោតខ្លះ មិនសុទ្ធតែម្យ៉ាង មហាបពិត្រ បុគ្គលដែល
 នឹងកាត់នូវសុខុមធម៌ទាំងពួងបាននោះ ត្រូវកាត់ដោយលោកុត្តរ
 បញ្ញាតែម្យ៉ាង បើនឹងកាត់ដោយលោកិយបញ្ញាវិញមិនអាច
 នឹងកាត់បានទេ ។

ម. លោកម្ចាស់វិសជ្ជនាមកនោះសមគួរហើយ ។

បញ្ញាវិសេសបញ្ញា ៗ ទី ១៦

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការ ត្រាស់សួរទៅ
 ព្រះនាគសេនបើរក្នុងប្រស្នាទី១៦ នេះថា បពិត្រព្រះបើរដំបំរើន
 ធម្មជាតិដែលហៅថាបញ្ញា ។ នោះស្ថិតនៅត្រង់ទីកន្លែងណា
 លោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ
 ឯធម្មជាតិដែលហៅថាបញ្ញានោះ និតមានស្ថិតនៅត្រង់កន្លែង
 ណានីមួយឡើយ មហាបពិត្រ។

ម. បពិត្រព្រះបើរដំបំរើន បើបញ្ញានេះនិតមានទីកន្លែង

សម្រាប់នៅទេ មានតែបញ្ញាសោះក៏គ្មានដែរ លោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រមហារាជបុរៈមហាបពិត្រស្តេចទ្រង់ព្រះយោបល់ ឈ្មោះយល់ដឹងម្តេចទៅក្នុងរឿងនេះ អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរ សួរព្រះរាជសម្ភារវិញថា បុរៈខ្យល់ដែលមាននៅសព្វថ្ងៃនេះ តើ អាស្រ័យនៅកន្លែងណា មហាបពិត្រ ។

ម. បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើន ខ្យល់មិនមានទីកន្លែងសម្រាប់ នៅទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ បើទីកន្លែងសម្រាប់ខ្យល់នៅ នោះមិនមានហើយ ទាំងគួរខ្យល់នេះក៏ប្រហែលជាមិនមានដែរ មហារាជ ។

ម. លោកម្ចាស់ជាបុគ្គលឆ្លាសណាស់តើ ខ្ញុំចូលចិត្តបាន សព្វគ្រប់ហើយ ។

បញ្ញាទីនំនាគត្ថការបញ្ញា ។ ទី ១៧

ព្រះបាទមិលិន្ទស្តេចទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការត្រាស់សួរទៅ ព្រះនាគសេសបើរក្នុងប្រស្នាទី ១៧ នេះថា បពិត្រព្រះបើរដ៏បំរើន

ធម៌ទាំងឡាយពីរប្រការគឺបញ្ញា ១ វិញ្ញាណ ១ ទាំងពីរនេះបាន
 ឈ្មោះថាជីវធម៌គឺជីវិតដែលអាស្រ័យក្នុងមហាភូតរូបយើងសព្វ
 ថ្ងៃនេះឬអ្វី ម្យ៉ាងទៀតធម៌ទាំងពីរប្រការគឺបញ្ញានិងវិញ្ញាណនេះ
 មានអត្តផ្សេងៗ គ្នា មានព្យញ្ជនៈផ្សេងៗគ្នាឬ ៗ មានអត្តតែម្យ៉ាង
 មានព្យញ្ជនៈផ្សេង ៗ គ្នាលោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រមហាវាណ ឯធម៌
 ទាំងពីរប្រការគឺបញ្ញានិងវិញ្ញាណនោះ មិនបានកំណត់ហៅថា
 ជីវធម៌ទេ ហើយធម៌ទាំងពីរនេះសោតសឹងមានអត្តក៏ផ្សេងគ្នា
 មានព្យញ្ជនៈក៏ផ្សេងគ្នា មិនបានដួបគ្នាទេ ដួបមានបទថា
 វិជ្ជានសលកូណាំ វិញ្ញាណាំ បដានសលកូណាបញ្ញា ប្រែថា
 វិញ្ញាណមានសេចក្តីដឹងផ្សេង ៗ ជាលកូណាៈ បញ្ញាមានកិរិយា
 ដឹងច្បាស់ប្រាកដជាលកូណាៈ សូមមហាបពិត្រជ្រាប ។

ម. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ថាបើបញ្ញានិងវិញ្ញាណ
 ទាំងពីរនេះមិនបានហៅថាជីវធម៌ទេ ចុះសភាវៈដួបម្តេចដែល
 ហៅថាជីវធម៌នោះ ក្រែងវិញ្ញាណដែលសម្រាប់យើងរូបដោយ
 ភ្នែក ស្តាប់សំឡេងដោយត្រចៀក ផុំក្លិនដោយច្រមុះ ភ្ញាក់រស

ដោយអណ្តាត ប៉ះពាល់នូវវិត្តទាំងពួងដោយកាយ ដឹងធម៌
ដោយចិត្តនោះឬអ្វីដែលហៅថាជីវិត លោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រមហារាជ ថាបើវិញ្ញាណនោះជាជីវិត ជា
ធម្មជាតិសម្រាប់ឃើញរូបដោយភ្នែក ស្តាប់សំឡេងដោយត្រ
ចៀក ផុំភ្លឺដោយច្រមុះ ភ្ញាក់រលដោយអណ្តាត ប៉ះពាល់
នូវវិត្តទាំងពួងដោយកាយ ដឹងធម៌ដោយចិត្ត នោះមានតែ
ជីវិតនោះ កាលដែលបុគ្គលបើកភ្នែកហើយ បែរមុខទៅខាង
ក្រៅងើយមើលទៅខាងលើ បានឃើញនូវរូបផ្កាយប្រាកដ
កាលប្រុងត្រចៀកបែរទៅខាងក្រៅបានឮសំឡេងប្រាកដ ប្រុង
ច្រមុះបែរទៅខាងក្រៅ បានផុំភ្លឺប្រាកដ ប្រុងអណ្តាតលៀន
ចេញទៅខាងក្រៅ បានភ្ញាក់រលប្រាកដ ប្រុងកាយងាកចេញ
ទៅខាងក្រៅ បានប៉ះពាល់នូវសម្មស្សប្រាកដ កាលតម្រង់ចិត្ត
បែរទៅខាងក្រៅ បានដឹងធម៌ទាំងពួង យ៉ាងនេះឬអ្វី ដែល
ព្រះអង្គសម្គាល់ថាជីវិតនោះ ។

ម. មិនមែនដូច្នោះទេ លោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រសម្តេចមហារាជ បើដូច្នោះវិញ្ញាណនិងបញ្ញា

នោះ មិនមែនជាឈ្មោះនៃជីវិតក្នុងភ្នែកកាយនេះទេ គឺជាធម្ម-
 ជាតិម្យ៉ាងសម្រាប់ដឹងផ្សេងៗ និងធម្មជាតិសម្រាប់ដឹងទូទៅនោះ
 ឯង ឯជីវិតនោះជាធម្មជាតិដទៃក្រៅពីវិញ្ញាណ និងបញ្ញា
 នោះឯង សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស លោកម្ចាស់ឆ្លៀវឆ្លាស
 ពេកចេះដោះស្រាយ អាថ៌កំបាំងស្រួលល្អលណាស់ ខ្ញុំអស់
 សង្ស័យហើយ ។

អរូបវិត្តការវិទ្យុករវបញ្ញា ៗ ទី ១៨

ព្រះនាគសេនបើរលោកតាំងឆ្អឹងមួយព្រះពរទៅព្រះបាទ
 មិលិន្ទថា បពិត្រសម្តេចមហាវរាជ ព្រះអង្គបានជ្រាបដែរឬ ថា
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចបានធ្វើនូវអំពើដែលព្រះអង្គធ្វើបាន
 ដោយកម្រក្រៃពេកនោះ មហាបពិត្រ ។

ព្រះបាទមិលិន្ទ ស្តេចទ្រង់សួរទៅព្រះនាគសេនវិញថា
 បពិត្រព្រះបើរដ៏បម្រើស ចុះអំពើដែលព្រះសម្តេចព្រះអង្គធ្វើដោយ
 កម្រនោះតើដូចម្តេច ។

ន. បពិត្រសម្តេចមហាវាណ ឯអំពើដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រៀមធ្វើ
 ហើយដោយកម្រនោះគឺថាព្រះអង្គបានកំណត់នូវធម៌ទាំងឡាយ
 គឺចិត្តនិងចេតសិកដែលជាធម្មជាតិមិនមានរូប តែងប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 អារម្មណ៍ជាមួយគ្នាមិនមានភាគ់ប្រឡំឡើយ ហើយទ្រង់អាច
 ពោលកំណត់នូវធម៌ទាំងនោះថា សភាពយ៉ាងនេះហៅថាផិស្ស
 ធម្មជាតិយ៉ាងនេះហៅថា វេទនា ធម្មជាតិយ៉ាងនេះហៅថា
 សញ្ញា ធម្មជាតិយ៉ាងនេះហៅថា ចេតនា ធម្មជាតិយ៉ាងនេះ
 ហៅថាចិត្ត បពិត្រព្រះវាណសម្ភារ ព្រះបរមគ្រូព្រះអង្គទ្រង់កំណត់
 យ៉ាងនេះបាន ។ ជាអាគ្នាភាពថ្វាយព្រះពរថា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រៀមធ្វើ
 នូវអំពើដែលព្រះអង្គធ្វើបានដោយកម្រនោះឯង សូមទ្រង់ជ្រាប។

ម. សូមលោកម្ចាស់ឧបមាជាសេចក្តីយ៉ាងងាយបន្តិចមក
 នឹងបានស្តាប់ក្នុងកាលឥឡូវនេះមើល ។

ន. បពិត្រមហាវាណ ឯព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់នោះប្រៀបដូចជា
 បុរសម្នាក់ដែលជាអ្នកឆ្លាត អាចស្គាល់ច្បាស់នូវវរសទឹកសមុទ្រ
 ហើយបានបុះសំពៅទៅតាមមហាសមុទ្រ បានយកដៃទៅក្បែរ
 ទឹកសមុទ្រនោះយកមកភ្ជក់ដោយអណ្តាត លុះបានភ្ជក់រួចហើយ

បុរសនោះឯងអាចដឹងច្បាស់នូវវិសនៃទឹកនោះថា ទឹកប៉ុណ្ណោះជា
 ទឹកហូរមកអំពីស្ទឹងឈ្មោះគង្គា ទឹកប៉ុណ្ណោះអំពីស្ទឹងឈ្មោះ
 យមុនា ទឹកប៉ុណ្ណោះមកអំពីស្ទឹងឈ្មោះសរភូ ទឹកប៉ុណ្ណោះមក
 អំពីស្ទឹងឈ្មោះអបិរវតី ទឹកប៉ុណ្ណោះមកអំពីស្ទឹងឈ្មោះមហី
 បពិត្រសម្តេចមហាវរាជ ព្រះបរមគ្រូព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវ
 ចិត្តនិងចេតសិកទាំងឡាយបាន ឥតមានភាន់ប្រឡំសោះនោះ
 ដូចបុរសដែលជាអ្នកស្គាល់ច្បាស់នូវវិសនៃទឹកសមុទ្រនោះឯង
 សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម. បពិត្រព្រះបេរដ៏ចម្រើន ព្រះសម្តេចទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវកិច្ច
 ដែលព្រះអង្គធ្វើបានដោយកម្រនោះមែនហើយ ខ្ញុំបូលចិត្តអស់
 សង្ស័យហើយលោកម្ចាស់ ។

ន. បពិត្រសម្តេចមហាវរាជ ព្រះបរមសាស្ត្រានោះ ព្រះអង្គ
 មិនមែនគ្រាន់តែត្រាស់ដឹងនូវធម៌ទាំងឡាយ គឺចិត្តនិងចេតសិក
 ដែលជាអរូបធម៌ដែលតែងប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអារម្មណ៍ តែមួយជា
 មួយគ្នាថា នេះជាផស្សៈ នេះជាវេទនា នេះជាសញ្ញា នេះ

ជាបេតនា នេះជាបិត្តប៉ុណ្ណោះទេ គឺព្រះអង្គអាចត្រាស់ដឹងនូវ
កិច្ចដទៃក្រៃលែងជាងនេះតទៅ ។

ម. បពិត្រព្រះបឺរដ៏បម្រើស សេចក្តីត្រាស់ដឹងរបស់ព្រះដ៏-
មានព្រះភាគនេះប្រពៃពេកណាស់ ខ្ញុំមានអំណរជាទីបំផុតក្នុង
រឿងនេះលោកម្ចាស់ ។

ទុក្ខរបញ្ញា ៗ ទី ១៧

ព្រះនាគសេសបឺរ បានថ្វាយព្រះពរទៅព្រះបាទមិលិន្ទ្រា-
ធិបតីថា បពិត្រសម្តេចមហារាជ សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបនូវ
ពេលវេលានេះចុះព្រោះពេលនេះជាពេលដ៏សមគួរហើយ ។

ព្រះបាទមិលិន្ទ្រាធិបតី ស្តេចទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការ
ពិតទៅព្រះបឺរវិញថា បពិត្រព្រះបឺរដ៏បម្រើស មែនហើយ ញោម
ក៏បានដឹងច្បាស់ថាពេលនេះជាពេលដ៏សមគួរហើយ ព្រោះយាម
ជាដំបូងនោះកន្លងទៅហើយ និទ្ទវិនេះដល់មកមជ្ឈិមយាម
ពាក់កណ្តាលអាធ្រាត្រមកហើយ ប្រទីបគោមទាំងឡាយក៏ភ្លឺ
ស្វាងរុងរឿងនៅ ហើយរាជសេវិកាមាត្យទាំងឡាយ ក៏នាំយក

សំពត់ទាំងឡាយ ៤ ផាប អំពីព្រះឃ្លាំងដែលស្តេចទ្រង់ត្រាស់
បង្គាប់ឱ្យបំរុងទុកបំប្រគេនដល់ព្រះមហាបេរក្នុងពេលនោះផង។

ចំណែកខាងយោនកាមាត្យទាំងឡាយ ក៏នាំគ្នាក្រាបបង្គំ
ទូលមហាក្សត្រថា បតិគ្រព្រះរាជសម្ភារព្រះអង្គក៏ជាបុគ្គលឆ្លៀវ-
ឆ្លាសណាស់ហើយ ទាំងភិក្ខុអង្គនេះសោតលោកក៏ជាបណ្ឌិត
ប្រាកដមែន ។

ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់ត្រាស់ព្រះរាជឱង្ការតបទៅ
ឮកយោនកាមាត្យទាំងឡាយនោះថា មែនហើយយោនកាមាត្យ
ធម្មតាមនុស្សយើង បើបានអាចារ្យមានប្រាជ្ញាប្រាកដយ៉ាងនេះ
ហើយបានកូនសិស្សក៏ឆ្លៀវឆ្លាសយ៉ាងនេះដែរ គង់នឹងបានចេះ
ដឹងធម៌អាបិអំពីសំណាក់អាចារ្យនោះដោយឆាប់មិនខាន ហើយ
អង្គព្រះមហាក្សត្រស្តេចក៏មានព្រះរាជបិណ្ឌសោមនស្សត្រេកអរ
ចំពោះនឹងព្រះនាគសេនបេរ ដោយលោកបានវិសជ្ជៈនាដោះអាបិ
ប្រស្នាគ្រប់កន្លែង ត្រូវព្រះហឫទ័យនិតមានឆ្លង ទើបទ្រង់ប្រ-
គេនសំពត់កម្ពុលយ៉ាងល្អចំនួនថ្លៃមួយសែនដំឡឹងទៀតដល់ព្រះ
បេរនោះហើយស្តេចបរវារណាថា បតិគ្រព្រះនាគសេនបេរដ៏ចំ-

រើស ញោមសូមបរិវារណាប្រគល់ភត្តាហារបំណុល ១០៨ សម្រាប់
 អំពីគេហដ្ឋានរបស់ខ្ញុំតាំងពីថ្ងៃនេះតទៅ ហើយសូមប្រគេននូវ
 វត្ថុអ្វីនីមួយៗ ដែលដាររបស់គួរគប្បីដែលមាននៅខាងក្នុងប្តីនៃខ្ញុំ
 នេះដល់លោកម្ចាស់ទៀតតាមលោកម្ចាស់ត្រូវការ សូមលោក
 ម្ចាស់ទទួលដោយសេចក្តីអនុគ្រោះដល់ញោម ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរទៅវិញថា បពិត្រព្រះរាជ
 សម្តែង អាត្មាភាពសព្វថ្ងៃនេះ មានវត្ថុសម្រាប់បិណ្ឌិមជីវិតល្មម
 សមគួរហើយ សូមព្រះមហាបពិត្រស្តេចកុំព្រួយព្រះរាជហឫ-
 ទ័យឡើយ ។

ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់ត្រាស់ទៅវិញថា បពិត្រព្រះ
 នាគសេនម្ចាស់ដ៏បម្រើស ញោមដឹងច្បាស់ហើយថាលោកម្ចាស់
 មានស្បៀងល្មមលៀងជីវិតបាន តែជាត្រូវលោកម្ចាស់រក្សានូវ
 អង្គលោកផងរក្សានូវញោមផង ។

ព្រះនាគសេនបើរ ថ្វាយព្រះពរសួរទៅមហាក្សត្រវិញថា
 បពិត្រសម្តេចមហារាជ ដែលទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការត្រាស់ថា

ឱ្យអាត្មាភាពរក្សានូវខ្លួនអាត្មានោះតើដូចម្តេច រក្សានូវអង្គរបស់
មហាបពិត្រនោះដូចម្តេច ។

ព្រះបាទមិលិន្ទរាជស្តេចទ្រង់ពិតបើរវាចាទៅព្រះបើវិញថា
លោកម្ចាស់ ពាក្យដែលញោមថា ឱ្យលោកម្ចាស់រក្សានូវអង្គ
លោកនោះគឺញោមយល់ថាពីនេះទៅមុខក្រែងនឹងមានពាក្យបរ-
ប្បវាទពោលបំពោះមកអង្គលោកម្ចាស់ថា ព្រះនាគសេនបើរជា
អ្នកប្រាជ្ញប្រាកដ អាចញ៉ាំងស្តេចមិលិន្ទឱ្យមានព្រះរាជហឫទ័យ
ជ្រះថ្លាបាន តែឥតមានបាននូវសក្ការបូជាអ្វីបន្តិចបន្តួចអំពីសំ-
ណាក់នៃស្តេចនោះសោះឡើយ ពាក្យដំណោះដំនៀលយ៉ាងនេះ
គង់នឹងកើតមានដល់លោកម្ចាស់មិនខាន បានជាញោមថាសូម
ឱ្យលោកម្ចាស់ទទួលយកនូវភត្តាហាររបស់ញោមកុំខាន ដើម្បី
នឹងរក្សានូវអង្គលោកម្ចាស់យ៉ាងនេះឯង ម្យ៉ាងទៀតពាក្យដែល
ញោមពិតលោកម្ចាស់ថា ឱ្យរក្សានូវញោមផងនោះ គឺថា
នឹងមានពាក្យបរប្បវាទថា ព្រះបាទមិលិន្ទរាជស្តេចមាន
ព្រះហឫទ័យសោមនស្សជ្រះថ្លា នឹងធម៌ទេសនារបស់ព្រះនាគ-
សេនបើរនោះពិតមែនហើយ តែថាស្តេចឥតមានត្រូវការធ្វើនូវ

សក្ការបូជាអ្វីបន្តិចបន្តួចដល់ព្រះបើរសោះសោះទេ ហេតុនេះ
 ហើយបានជាញោមពិតលោកម្ចាស់ថា ឱ្យលោកទទួលនូវ
 ខាទនីយភោជនីយាហារ របស់ញោមដើម្បីនឹងរក្សានូវខ្លួន
 ញោមនេះផង ។

ព្រះនាគសេនបើរថ្វាយព្រះពរទៅវិញថា បពិត្រសម្តេច
 មហារាជ បើដូច្នោះអាត្មាភាពមិនហ៊ានប្រកែកទេ សូមទទួល
 តាមព្រះរាជអធ្យាស្រ័យ ។

លំដាប់នោះព្រះបាទមិលិន្ទ្រាធិបតី ស្តេចទ្រង់សម្តែងព្រះ-
 រាជអធ្យាស្រ័យរបស់ព្រះអង្គ ពិតដល់ព្រះនាគសេនបើរឱ្យ
 ជ្រាប សេចក្តីពិតនោះថាដូច្នោះ បពិត្រព្រះនាគសេនម្ចាស់ដ៏
 ចម្រើន ខ្លួនញោមសព្វថ្ងៃនេះ ពិតមែនតែជាបុគ្គលនៅគ្រប់គ្រង
 រក្សារាំងដំណាក់នៅឡើយ តែត្រង់គំនិតរបស់ញោមជាបុគ្គល
 បែរមុខចេញទៅខាងក្រៅជាជរាបរាល់ថ្ងៃនិតមានអាល័យត្រង់ទី
 លំនៅនេះទេ ប្រៀបដូចជាស្តេចម្រឹកដែលហៅថាសីហារាជ
 ដែលជាប់នៅក្នុងទ្រុងមាសក៏ពិតមែនហើយ តែគំនិតរបស់សី-
 ហារាជនោះតែងបែរមុខចេញទៅខាងក្រៅជានិច្ចដូច្នោះឯង ម្យ៉ាង

ទៀត បពិត្រព្រះនាគសេនម្ចាស់ដ៏ចម្រើន បើប្រសិនណាជា-
 ញាមហើយបេញចាកគេហដ្ឋាន ទៅបួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា
 ប្រហែលជាញាមមិនបានរស់នៅយូរទេ ព្រោះថាមនុស្សទាំង
 ឡាយដែលជាសត្រូវនឹងញាមនោះមានច្រើនពេកណាស់ ។

គ្រានោះព្រះនាគសេនបើរដ៏មានអាយុ លោកបានវិសជ្ជនា
 ដោះប្រស្នា របស់ព្រះបាទមិលិន្ទរាជស្រេចហើយវេលាណា ក៏-
 ថ្វាយព្រះពរលាស្តេចក្រោកចាកទីនោះ ទៅកាន់សង្ឃារាមវិញ
 ក្នុងវេលានោះ កាលបើព្រះនាគសេនបើរត្រឡប់ទៅសង្ឃារាម
 នោះមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះហៅក្រុងមិលិន្ទស្តេចមានព្រះរាជិតម្រិះ
 ថាដូច្នោះ ខ្លួនអញបានសួររប្រស្នាដូចម្តេចខ្លះនឹងព្រះនាគសេនបើរ
 ចំណែកព្រះនាគសេនដ៏ចម្រើន លោកបានឆ្លើយប្រស្នាដូចម្តេចខ្លះ
 ហ្ន៎ លុះស្តេចទ្រង់ព្រះដំរិះដូច្នោះហើយទើបទ្រង់ជ្រាបថា បញ្ញា
 កម្មទាំងអស់ដែលអញបានសួរហើយនោះ ជាការប្រពៃពេក ចំ-
 ណែកព្រះនាគសេនសោតលោកក៏បានឆ្លើយនូវបញ្ញាកម្មទាំង
 អស់នោះដោយល្អពិត ។

ឯអង្គព្រះនាគសេនដ៏មានអាយុ លោកបានទៅដល់ទីសំ-

យារាមហើយ ក៏មានសេចក្តីត្រិះរិះរំពឹងថាដូច្នោះ ព្រះបាទមិ-
 លិន្ទស្តេចទ្រង់សួរនូវប្រស្នាដូចម្តេចខ្លះ អាត្មាអញបានវិសដ្ឋនា
 ដោះប្រស្នានោះដូចម្តេចហ្ន៎ លុះរំពឹងរួចហើយទើបដឹងច្បាស់ថា
 បញ្ញាកម្មទាំងអស់ ដែលស្តេចមិលិន្ទទ្រង់ព្រះរាជបុត្រានោះជា
 ប្រស្នាប្រពៃពេក ចំណែកខាងអាត្មាអញទៀតក៏បានវិសដ្ឋនា
 ដោះប្រស្នាដោយល្អពិតឥតមានភ្នាំងភ្នាត់ឡើយ ។

លុះដល់វេលាព្រឹកឡើង ព្រះនាគសេនបើរលោកក៏ស្លៀក
 ស្បង់ឃ្មុំបីពររួចស្រេចចាប់យកនូវបាត្រហើយ ក៏និមន្តចូលទៅ
 ដំពោះរាជនិវេសនស្ថានដែលស្តេចគង់នៅនោះ លុះដល់ហើយ
 ក៏ចូលទៅគង់នៅលើអាសនៈ ដែលស្តេចឱ្យតែងតាំងទុកប្រគេន
 នោះ ។

សម័យនោះព្រះបាទមិលិន្ទបរមក្សត្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់
 ព្រះដំណើរចូលទៅកាន់ទីដែលព្រះនាគសេនគង់នៅនោះ លុះ
 ដល់ហើយក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះបើរ ហើយស្តេចទ្រង់គង់
 នៅក្នុងទីដ៏សមគួរមួយ លុះស្តេចទ្រង់ស្ថិតនៅស្រួលបួលហើយ
 ទើបទ្រង់ប្រារព្ធសន្តនាការសួរទៅព្រះនាគសេនបើរថា បពិត្រ

ព្រះនាគសេនីបម្រើសូមលោកម្ចាស់កុំមានសេចក្តីត្រិះរិះថា ព្រះ
មហាក្សត្រស្តេចបានសួរប្រស្នារួចហើយ ម្យ៉ាងទៀតសូមលោក
ម្ចាស់កុំឈ្នើងយល់យ៉ាងនេះថា ព្រះមហាក្សត្រស្តេចបានផ្តិ
ស្តល់អស់មួយយប់ទាំងមូល ព្រោះសេចក្តីសោមនស្សត្រេកអរ
នឹងការសួរនូវប្រស្នានោះឡើយ បពិត្រព្រះនាគសេនីបម្រើ
សូមលោកម្ចាស់ជ្រាបដូច្នេះថា ញោមមានសេចក្តីត្រិះរិះរំពឹង
អស់មួយយប់ទាំងមូលថា បញ្ញាកម្មដួងម្តេចដែលញោមបាន
សួរចំពោះលោកម្ចាស់ហើយ បញ្ញាកម្មដួងម្តេចដែលលោកម្ចាស់
បានឆ្លើយដោយល្អប្រាប់ញោមហើយ។ ត្រូវជ្រាបឱ្យប្រាកដទៀត
ថា ប្រស្នាគ្រប់ចំពូកគឺញោមបានសួរលោកម្ចាស់រួចហើយ ប្រ-
ស្នាគ្រប់ចំពូក គឺលោកម្ចាស់បានឆ្លើយដោយល្អប្រាប់ញោម
ហើយ ដូច្នេះវិញទើបសមគួរ ។

ព្រះនាគសេនីបម្រើ លោកបានថ្វាយព្រះពរទៅវិញថា បពិត្រ
សម្តេចមហារាជ សូមព្រះអង្គកុំមានព្រះរាជិតម្រិះត្រិះរិះដូច្នេះ
ថា ខ្លួនអាត្មាភាពបានឆ្លើយដោះប្រស្នារួចហើយ ម្យ៉ាងទៀត
សូមទ្រង់កុំឈ្នើងយល់ដូច្នេះថា ព្រះបើរនេះបានសឹងលក់

ជរាបដល់ព្រឹកព្រោះសេចក្តីសោមនស្សត្រេកអរថា ខ្លួនបានដោះ
 ប្រស្នារួចហើយ បតិគ្រមហារាជស្វមព្រះអង្គទ្រង់ព្រះតម្រិះយ៉ាង
 នេះវិញថា បញ្ញាកម្មដូចម្តេចដែលព្រះអង្គបានបុប្ផារួចហើយ
 បញ្ញាកម្មដូចម្តេចដែលអាត្មាភាពបានវិសដ្ឋិនារួចហើយ ។ ស្វម
 ទ្រង់ជ្រាបឱ្យប្រាកដដូច្នោះទៀតថា ព្រះអង្គស្តេចបានទ្រង់បុប្ផា
 នូវប្រស្នាគ្រប់ចំពូក ហើយអាត្មាភាពបានវិសដ្ឋិនាដោះប្រស្នា
 ដោយល្អគ្រប់ចំពូកហើយ យ៉ាងនេះទើបសមគួរ ។

ឯអ្នកប្រាជ្ញទាំងពីរព្រះអង្គ គឺព្រះបាទមិលិន្ទនិងព្រះនាគ-
 សេនបើរលោកបានបុប្ផាវិសដ្ឋិនា ហោទង្លើយអាបិប្រស្នាគ្នា
 ទៅវិញទៅមកដោយសុន្ទរវាចារួចហើយ ក៏បញ្ចប់សេចក្តីប៉ុណ្ណោះ
 តាមសមគួរ ។

ទុក្ខរបញ្ញាទី ១៧ ក្នុងសត្តមវគ្គចប់តែប៉ុណ្ណោះ
 ចប់បុប្ផាវិសដ្ឋិនាមិលិន្ទបញ្ញា

បានរូបរួមប្រស្នាក្នុងមិលិន្ទបញ្ញា តាំងអំពីបឋមវគ្គរហូត
 ដល់មកសត្តមវគ្គនេះបាន ៨៨ ប្រស្នា យកវិសេសបញ្ញា ១
 មកបញ្ចូលទៀតត្រូវជា ៨៩ ប្រស្នា នៅមានប្រស្នាតទៅទៀត

ប្រើស មានមេណ្ឌកបញ្ញាជាដើម ក្នុងគម្ពីរមិលិន្ទបញ្ញានេះ ម្យ៉ាង
 ទៀតក្នុងបាលីស្តីករីតមានសេចក្តីប្រាប់ថា ក្នុងមិលិន្ទបញ្ញានេះ
 បានប្រស្នា ១០៨ ដែលព្រះគន្ថរបនាហរ្យលោកបានរៀបរៀង
 សម្រេចទុកក្នុងស្រកលង្កាទ្វីបឯនោះ តែបានពិនិត្យរាប់មើល
 ឃើញតែ ៨៨ ប្រស្នា បញ្ចូលវិសេសបញ្ញាមកផងទើបត្រូវ
 ជា ៨៩ នៅខ្លះ ១៩ ប្រស្នាទៀតទើបគ្រប់ ១០៨ ។

វិសេសបញ្ញា

ឬ

គោតមីវត្ថុទានបញ្ញា

ព្រះបរមក្សត្រាធិរា ជិស្តេ បទ្រង់ត្រាស់សួរទៅព្រះនាគសេន
 បើរក្នុងវិសេសបញ្ញានេះបាបពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស សម្តេច
 ព្រះភគវិន្តមុនី ព្រះអង្គទ្រង់មានពុទ្ធដីកា ចំពោះទៅនឹងនាង
 មហាបជាបតីគោតមីជាព្រះមាតុប្តារបស់ព្រះអង្គ ក្នុងកាលដែល
 ព្រះនាងបានយកសំពត់សាជិកថ្មីមួយគូមកថ្វាយព្រះអង្គនោះ ថា
 បពិត្រព្រះមេព្រះមាតុប្តា សូមព្រះមេបូជានូវសំពត់សាជិកនេះ
 ដល់សង្ឃទាំងពួងចុះ កាលបើទ្រង់បានបូជានូវសំពត់នោះដល់

ពពួកសង្ឃហើយ ក៏ឈ្មោះថាបានបូជាដល់តថាគតផង ដល់
 សង្ឃផង បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏បម្រើស ឯពុទ្ធភាសិតដូច្នោះ
 ក៏ឃើញសេចក្តីថា ព្រះតថាគតបរមគ្រូមិនជាបុគ្គលថ្លៃថ្នាជាង
 ព្រះសង្ឃ មិនជាគ្រូអាចារ្យនៃព្រះសង្ឃ មិនជាបុគ្គលប្រសើរ
 ជាងព្រះសង្ឃទេឬអ្វីលោកម្ចាស់ ។ ម្យ៉ាងទៀតសំពត់សាជិក
 មួយគូនោះសោតមិនមែនជាអ្នកដទៃធ្វើឡើយ គឺជាស្មារតីដៃរបស់
 ព្រះគោតមីនាងធ្វើដោយព្រះអង្គឯង គឺទ្រង់បោះកប្បាស ប្លើប
 មួរ រវៃ ការដាក់ខ្នារ ហើយទ្រង់ត្បាញដោយព្រះអង្គ រួចហើយ
 ទើបសាំចូលមកថ្វាយចំពោះព្រះបរមគ្រូ តែចំណែកព្រះបរមគ្រូ
 ទ្រង់មិនព្រមទទួលយក ទ្រង់បែរទៅជាបង្គាប់ឱ្យព្រះមាតុប្តាយក
 សំពត់សាជិកនោះបូជាដល់ព្រះសង្ឃវិញ បពិត្រព្រះនាគសេន
 ម្ចាស់ ថាបើព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គ ទ្រង់មានគុណសម្បត្តិដ៏-
 ឧត្តមក្រៃលែងដោយវិសេសជាងសង្ឃរតនៈនោះ គួរតែព្រះអង្គ
 ទទួលយកនូវសំពត់សាជិកនោះអំពីព្រះមាតុប្តាយ ហើយសមតែ
 ទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់ទៅព្រះមាតុប្តាយនោះថា ទានដែលបុគ្គលបាន
 បូជាដល់តថាគតហើយ ជាទានមានផលច្រើនដូច្នោះទើបសម

គួរ ចុះហេតុអ្វីក៏ទ្រង់ដាក់បន្ទាបព្រះអង្គ ឱ្យទៅជាតូចទាបជាង
 ព្រះសង្ឃវិញ ទៅជាព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់ទៅព្រះមាតុប្តាថា
 សូមឱ្យព្រះមេឃកន្លូវសំពត់សាជិកនោះ ឬជាដល់ព្រះសង្ឃវិញ
 បើយ៉ាងនេះព្រះសង្ឃមិនជាធំជាងព្រះពុទ្ធហើយ លោកម្ចាស់។

ព្រះនាគសេសបើរថ្វាយព្រះពរទៅវិញថា បពិត្រសម្តេច
 មហារាជ ឯពុទ្ធភាសិតដែលព្រះសម្តេចទ្រង់ត្រាស់ទៅនឹងនាង
 មហាបជាបតីគោតមីជាព្រះមាតុប្តា ក្នុងកាលដែលព្រះនាងនាំ
 យកសំពត់សាជិកមកថ្វាយព្រះអង្គនោះថា បពិត្រព្រះមេសូម
 ព្រះនាងយកសំពត់នេះឬជាទៅសង្ឃវិញ កាលបើព្រះនាងបាន
 ឬជាដល់សង្ឃហើយក៏បានឈ្មោះថា ឬជាដល់តថាគតផង ដល់
 សង្ឃផង ម្យ៉ាងទៀតឯកិច្ចដែលព្រះអង្គមិនបានទទួលនូវសំពត់
 ដោយព្រះអង្គឯង ហើយទ្រង់បង្គាប់ព្រះមាតុប្តាឱ្យឬជាទៅ
 សង្ឃវិញនោះនឹងថាព្រះអង្គជាទីគោរពជាងព្រះសង្ឃ ឬថា
 មិនជាបុគ្គលប្រសើរជាងព្រះសង្ឃ ព្រោះតែព្រះអង្គបង្គាប់
 ព្រះមាតុប្តា ឱ្យឬជាសំពត់សាជិកដល់ព្រះសង្ឃប៉ុណ្ណោះនោះមិន-

មែនទេ ម្យ៉ាងទៀតបពិត្រព្រះរាជសម្ភារ ពុទ្ធអធិប្បវេណី
 ដែលទ្រង់មិនទទួលសំពត់សាជិកដោយព្រះអង្គឯង ហើយ
 ទ្រង់បង្គាប់ឱ្យព្រះមាតុប្បាបូជិកទៅព្រះសង្ឃនោះ ដោយទ្រង់ព្រះ
 ញាណយល់ច្បាស់ទៅក្នុងអនាគតកាលខាងមុខថា ដើម្បីនឹង
 សង្គ្រោះដល់ព្រះសង្ឃ ទ្រង់នឹងធ្វើឱ្យជាប្រយោជន៍ដល់ព្រះ
 សង្ឃ ព្រោះថាកាលបើអំណើះនិតពីព្រះអង្គទៅ គឺព្រះអង្គ
 ទ្រង់ចូលនិព្វានកន្លងហួសទៅហើយ នៅតែព្រះសង្ឃ ។ នោះ
 នឹងជាទីគោរពរាប់អាន ដល់សាមញ្ញជនទាំងពួងខាងក្រោយ
 ហេតុនេះហើយបានជាព្រះអង្គ ទ្រង់លើកសរសើរគុណព្រះសង្ឃ
 ឱ្យព្រះមាតុប្បាទ្រង់បូជាសាជិកដល់ព្រះសង្ឃ ដោយព្រះពុទ្ធ-
 ដីកាថា បពិត្រព្រះគោតមីព្រះមាតុប្បា សូមព្រះនាងបូជាសំពត់
 សាជិកនេះដល់សង្ឃចុះ កាលបើព្រះនាងបានបូជាដល់សង្ឃ
 ហើយ បានឈ្មោះថាបូជាដល់តថាគតផង ដល់ព្រះសង្ឃ
 ផង បពិត្រសម្តេចមហារាជ សេចក្តីនេះអាត្មាភាពនឹងប្រៀប
 ឧបមាថ្វាយ ថាដួបជាបិតា កាលដែលមានជីវិតរស់នៅ ។

ឡើយ បើមានកូនឯណា ដែលមានគុណសម្បត្តិប្រើសក្នុងខ្លួន
 គួរនឹងលើកនឹងសរសើរកូននោះ ក្នុងសំណាក់នៃបរមក្សត្រា-
 ធិរាជក្នុងទីប្រជុំនៃរាជមហាមាត្យ ពួកនាយទ្វារនឹងពួកសេនា
 យោធាទាំងពួងឱ្យបានដឹងពូជផង ព្រោះថាសេចក្តីបំណងរបស់
 បិតានោះ បង់ឱ្យមនុស្សទាំងឡាយ មានសេចក្តីគោរពរាប់-
 អាន ដល់កូនរបស់ខ្លួន ក្នុងកាលទៅខាងមុខ សេចក្តីនេះ
 មានគួរនាដ្ឋិបម្តេចមិញ ថាមានគួរនាដ្ឋិបសម្តេចព្រះបរមគ្រូ
 ទ្រង់ពិចារណាយើងប្រយោជន៍ដល់សង្ឃ ក្នុងកាលទៅខាងមុខ
 ហើយ ទើបទ្រង់ប្រកាសសរសើរគុណរបស់ព្រះសង្ឃទុកឱ្យ
 ប្រាកដឡើង ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនជាខាងក្រោយ នឹង
 បានគោរពរាប់អានធ្វើសក្ការបូជាដល់ព្រះសង្ឃ ក្នុងកាលដែល
 ព្រះអង្គទ្រង់បរិនិព្វានកន្លងទៅហើយនោះឯង មិនមែនថាសង្ឃ-
 រតនៈនោះប្រសើរជាងព្រះមហាករុណា ព្រោះតែព្រះអង្គបង្គាប់
 ឱ្យព្រះមាតុប្តាបូជាសំពត់សាជិកនោះប៉ុណ្ណោះទេ ។ ម្យ៉ាងទៀត
 បពិត្រព្រះរាជសម្តែង អាត្មាភាពនឹងថ្វាយសេចក្តីឧបមា ១ ទៀត

ថាដូចជាមាតាបិតាទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកនួត ប្របាប់ ផ្គត់ផ្គង់
 លាប ស្រឡាប ប្រស់ព្រំនឹងសម្លៀកបំពាក់សំពត់អាវិឱ្យកូន
 ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ បើមាតាបិតាទំនុកបំរុងកូន
 យ៉ាងហ្នឹងហើយ កូននោះមិនទៅជាបុគ្គលធំជាង ឬ ប្រសើរជាង
 មាតាបិតា ព្រោះតែមាតាបិតាទាំងនោះធ្វើកិច្ចទំនុកបំរុងប៉ុណ្ណោះ
 ទៅហើយ មហាបពិត្រ ។

ព្រះបាទមិលិន្ទស្តេចទ្រង់ពិតទៅព្រះបើរវិញថា មិនមែន
 ដូច្នោះទេលោកម្ចាស់ ធម្មតាមាតាបិតាទាំងឡាយ តែងធ្វើ
 នូវសេចក្តីទំនុកបំរុងដល់កូនទាំងឡាយនោះឯង ព្រោះកូនទាំង-
 កើតមកហើយអំពីខ្លួន នឹងអាចលុះបង់ចោលឯណាក៏បាន
 តែថាកូនទាំងនោះនឹងបានជាធំឬប្រសើរជាងមាតាបិតា ព្រោះ
 តែមាតាបិតាទំនុកបំរុងប៉ុណ្ណោះក៏ទេ ។

ព្រះនាគសេនបើរ ថ្វាយព្រះពរទៅព្រះមហាក្សត្រទៀតថា
 បពិត្រសម្តេចមហារាជ សេចក្តីនេះមានឧបមាដូចម្តេចមិញ
 ថាឧបមេយ្យដូចសង្ឃរតនៈ ឯសង្ឃរតនៈនោះនឹងថាជាធំជាង

ឬប្រសើរជាងព្រះតថាគតបរមគ្រូ ព្រោះតែព្រះអង្គទ្រង់ប្រោស
 ប្រទាននូវសំពត់សាជិកដល់ព្រះសង្ឃប៉ុណ្ណោះនោះក៏ទេ ម្យ៉ាង
 ទៀតមហាបពិត្រ ឯសម្តេចព្រះបរមសាស្តាចារ្យជាគ្រូ ដែល
 ទ្រង់ត្រាស់ឱ្យព្រះមាតុបា យកសំពត់សាជិកបូជាដល់ព្រះសង្ឃ
 នោះ ព្រះអង្គនឹងមានធ្វើនូវសេចក្តីគោរពកោតខ្លាចអ្វីដល់ព្រះ
 សង្ឃនោះក៏ទេ ព្រោះតែទ្រង់យល់ទៅក្នុងអនាគតកាលខាង
 មុខ ថាទុកព្រះសង្ឃនេះជាទីគោរពរាប់អានដល់ជនជាខាង
 ក្រោយប៉ុណ្ណោះទេ បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ សេចក្តីនេះអាត្មាភាព
 សូមប្រៀបឧបមាថ្វាយ ថាដូចជាបុរសឯណា ១ បាននាំយក
 នូវស្នាយសារអាករចូលមកថ្វាយដល់ព្រះបរមក្សត្រាធិរាជ ។ ក៏
 ទ្រង់ប្រោសប្រទាន នូវរាជបណ្ណាការទាំងនោះដល់ជនដទៃទៀត
 គឺទ្រង់ប្រទានឱ្យពួកអ្នកឈ្នួល ឬឱ្យទៅពួកពលសេនាទាហាន
 ឬឱ្យទៅបុរោហិត បពិត្រមហាវរាជ អាត្មាភាពសូមថ្វាយព្រះពរ
 សួរព្រះអង្គថា បើមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់ប្រោសប្រទានរាជ-
 បណ្ណាការដល់ជនទាំងពួងមានបុរោហិតជាដើម នោះជនទាំង

នោះមិនជាធំប្រសើរជាងព្រះមហាក្សត្រព្រោះតែទ្រង់ព្រះរាជទាន
បណ្ណាការនោះឱ្យឬអ្វី មហាបពិត្រ ។

ព្រះបាទមិលិន្ទ ស្តេចទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការត្រាស់តបទៅ
ព្រះបើវិញថា មិនមែនដូច្នោះទេលោកម្ចាស់ បពិត្រលោក
ម្ចាស់ដ៏បម្រើស ឯជនទាំងពួងមានបុរោហិតជាដើមនោះមិនបាន
ប្រសើរជាងស្តេចទេ តែព្រះមហាក្សត្រដែលស្តេចទ្រង់ប្រោស
ប្រទាននូវរាជបណ្ណាការនោះ ដើម្បីនឹងឱ្យជនទាំងនោះមានកេរ្តិ៍
ឈ្មោះថា ជាអ្នកបានទទួលរង្វាន់អំពីមហាក្សត្រទ្រង់ប្រទានឱ្យ
ប៉ុណ្ណោះទេ ។

ព្រះនាគសេសបើរ ទើបថ្វាយព្រះពរទៅមហាក្សត្រវិញថា
បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះមានឧបមាដូចម្តេចមិញ ថាមាន
ឧបមេយ្យដូចសង្ឃរតនៈនោះដែរ ឯសង្ឃរតនៈនេះ មិនមែនជាធំ
ជាងឬប្រសើរជាងព្រះបរមសាស្តា ព្រោះតែព្រះសាស្តាស្តេច
ទ្រង់ត្រាស់ឱ្យព្រះមាតុបាបូជាសំពត់សាជិកប៉ុណ្ណោះនោះទេ ប្រ-
ការ ១ ទៀត ឯព្រះសង្ឃនោះតែងមានព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាប្រធាន

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គទ្រង់លើកតម្កើងព្រះសង្ឃនោះទុកក្នុងទីជា
 ទីបូជារបស់ព្រះអង្គ ហើយទើបទ្រង់ត្រាស់បង្គាប់ទៅនាងមហា
 បជាបតីគោតមី ឱ្យព្រះនាងយកសំពត់សាជិកនោះបូជាដល់ព្រះ
 សង្ឃនោះ ។

ន័យ ១ វិញទៀត បពិត្រព្រះរាជសម្ភារ សម្តេចព្រះទស
 ពលញាណស្តេចទ្រង់មានព្រះយោបល់ឈ្នួងយល់ថា សង្ឃ-
 រតនៈនេះជាវិត្តគួរដល់ការបូជាដោយពិត បានជាទ្រង់តាំងព្រះ
 ហឫទ័យថា តថាគតនឹងបូជាបំពោះនូវសង្ឃរតនៈ ដោយវិត្ត
 ជារបស់ព្រះអង្គ ហើយទើបទ្រង់ត្រាស់ បំពោះទៅព្រះមាតុបា
 ឱ្យព្រះនាងយកសំពត់សាជិកនោះ ទៅប្រគេនដល់ព្រះសង្ឃក្នុង
 កាលនោះឯង ។

ម្យ៉ាងទៀត ព្រះរាជសម្ភារ សម្តេចព្រះទសពលញាណ
 ព្រះអង្គមិនដែលលើកសរសើរព្រះអង្គឯង ថាជាបុគ្គលគួរដល់
 ការបូជាទេ ទ្រង់តែងពណ៌នាសរសើរនូវបុគ្គលណា ១ ដែលមាន
 វិត្តប្រតិបត្តិល្អគួរជាទីបូជា ទើបព្រះអង្គសរសើរបំពោះបុគ្គលនោះ

បពិត្រព្រះរាជសម្ពាសនា ឯព្រះបរមសាស្តាចារ្យព្រះអង្គជាវិសុទ្ធិទេ-
 វា កន្លងលើសន្ធុវិទេវតាទាំងពួង ព្រះអង្គទ្រង់បានត្រាស់សម្តែង
 លើកន្ធុភិក្ខុដែលមានវត្តប្រតិបត្តិជាអ្នកប្រាថ្នាតិប ដោយធម្ម
 ទាយាទធម្មបរិយាយ ក្នុងគម្ពីរមជ្ឈិមនិកាយថា អសុយេវិ បុរិ-
 មោ ភិក្ខុ ភិក្ខុឈ្មោះនោះហ្ន៎ ដែលជាភិក្ខុនៅខាងមុខនៃតថាគត
 នោះ ជាបុគ្គលគួរដល់បូជាយ៉ាងវិសេស និងគួរជាទីសរសើរ
 យ៉ាងក្រៃលែង តែថានឹងប្រសើរជាងព្រះអង្គនោះមិនមានឡើយ
 បពិត្រព្រះរាជសម្ពាសនា បណ្ឌិតត្ថនិកាយទាំងឡាយ ក្នុងភព
 ទាំងអស់នោះ នឹងរកសត្វណានីមួយឱ្យជាសត្វប្រពៃក្រៃលែង
 លើសព្រះអនាវរណញ្ញាណនោះគ្មានទេ ឯសម្តេចព្រះអនាវរណញ្ញាណ
 នោះព្រះអង្គជាបុគ្គលប្រសើរខ្ពង់ខ្ពស់ ដោយវិសេសជាងសត្វ
 ទាំងអស់ក្នុងព្រៃភព នឹងរកសត្វណាមកប្រៀបធៀបឱ្យត្រឹមស្មើ
 ពុំបានឡើយ បពិត្រសម្តេចមហារាជ សេចក្តីនេះត្រូវគ្នានឹង
 ពាក្យសរសើរ របស់មាណវិគាមិកទេវបុត្រពោលទុកក្នុងទីបំ
 ពោះព្រះភក្ត្រនៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុងកណ្តាលនៃពួកមនុស្ស

និងស្រេចនៃមនុស្សទាំងពួង ក្នុងគម្ពីរសំយុត្តនិកាយជាបទគា-
ថា ថាដូច្នោះ

វិបុលោ រាជិតហ៊ីយានំ គិរិសេដ្ឋោ បរិបូតិ
សេតោ ហិមវតំ សេដ្ឋោ អាទិច្ឆោ អយគាមិនំ
សមុទ្ធោ នទីនំ សេដ្ឋោ នក្ខត្តានញ្ច បន្តិមា
សទេរិកស្ស លោកស្ស ពុទ្ធោ អគ្គោ បរិបូតិ ។

សេចក្តីថា ភ្នំវិបុលប្រសើរជាងភ្នំទាំងអស់ក្នុងប្រទេសរាជ
គ្រឹះ ភ្នំកែលាសប្រសើរជាងភ្នំទាំងអស់ក្នុងព្រៃហេមពាន្ត ព្រះ
អាទិត្យថ្លៃថ្លាជាងវត្ថុទាំងអស់ ដែលមាននៅក្នុងអាកាសវេហាស័
មហាសមុទ្ររុងរឿងជាងស្ទឹងទាំងអស់ក្នុងលោកនេះ ព្រះបន្ទ
ថ្លៃថ្លាវិសេសជាងនក្ខត្តបុក្សទាំងឡាយ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធព្រះអង្គ
មានគុណដ៏ប្រសើរលើសលប់ជាងទេវតានិងមនុស្សទាំងពួងក្នុង
លោក បពិត្រសម្តេចមហារាជ ពាក្យនេះជាពាក្យរបស់មាណវិ
គាមិកទេវបុត្រពោលទុកជាគាថានេះ ឯគាថានេះគឺទេវបុត្រ
នោះរៀបរៀងក្រុងទុកដោយល្អហើយ មិនបានរៀបរៀងដោយ

ខ្លីខាទេ ជាគាថាសុភាសិតមិនមែនទុក្ខសិតទេ ព្រោះព្រះសម្មា-
 សម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គបានអនុមតិតាមថាត្រឹមត្រូវវិល្លុហើយ បតិគ្រព្រះ
 រាជសម្ភារ ព្រះធម្មសេនាបតីសារីបុត្តត្ថេរ លោកបានពោល
 ទុកថា បុគ្គល ១ ពួកបានដល់នូវគ្រៃសរណគមន៍ បានបង្ហោន
 នូវអញ្ជលីកម្ម ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងចិត្តថា ដើម្បីនឹងឆ្លង
 ចាកសង្សារទុក្ខដោយការព្យាយាមនោះ ឬមិនដូច្នោះទេ មហា-
 បតិគ្រ ។ ម្យ៉ាងទៀតសម្តេចព្រះសព្វញ្ញតញ្ញាណ ព្រះអង្គជា
 ទេវតារិសេសជាងទេវតាទាំងអស់ក្នុងគ្រៃលោក ទ្រង់បានត្រាស់
 ប្រកាសសេចក្តីទុកមកថាដូច្នោះ ឯកបុគ្គលោ ភិក្ខុវេ លោកេ
 ឧបជ្ឈមាណោ ឧបជ្ឈតិ នៃភិក្ខុទាំងឡាយ មានបុគ្គលម្នាក់កាល
 ដែលកើត ។ មកក្នុងមនុស្សលោកហើយ ទំប្រព្រឹត្តធ្វើខុសឱ្យជា
 ប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ឱ្យមានសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ជា
 អ្នកអនុគ្រោះដល់សត្វលោក ដើម្បីសេចក្តីចម្រើន និងប្រយោជន៍
 និងសេចក្តីសុខ ដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ កតមោ
 ឯកបុគ្គលោ បុគ្គលម្នាក់នោះតើគឺអ្នកណា តថាគតោ អរហំ

សម្មាសម្ពុទ្ធោ អយំ ខោ ភិក្ខុវេ ឯកបុគ្គលោ ឯបុគ្គលម្នាក់នោះ

មិនគឺអ្នកឯណាទេ គឺអង្គព្រះតថាគតដែលមាននាមថា អរហំ

សម្មាសម្ពុទ្ធោនេះឯង ព្រះអង្គនេះទ្រង់កើតឡើងក្នុងលោក ដើម្បី

សេចក្តីចម្រើន និងប្រយោជន៍ ហើយនិងសេចក្តីសុខ ដល់

ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ សេចក្តីដួងអាត្មាភាពរាប់រៀបមក

នេះ សូមមហាបពិត្រស្តេចជ្រាប ។

ព្រះបាទមិលិន្ទ្រាធិបតីស្តេចទ្រង់ត្រាស់ទទួលពាក្យព្រះនាគ

សេនបើរថា សាធុ ភន្តេ នាគសេន បពិត្រព្រះនាគសេនដ៏

ចម្រើន សេចក្តីដែលលោកម្ចាស់អធិប្បាយ រាប់រៀបមកនេះ

ក៏ប្រពៃណាស់ហើយ ញោមក៏បួលចិត្តស៊ប់ស្មន់អស់សង្ស័យ

ហើយ ខ្ញុំព្រមទទួលតាមពាក្យរបស់លោកម្ចាស់ដោយសព្វគ្រប់

ប៉ុណ្ណោះឯង ។

ចប់គោតមីវត្ថុទានបញ្ញាប៉ុណ្ណោះ

គោតមីវត្តទានបញ្ញានេះ មិនប្រាកដជាមានមកក្នុងវត្តណា
 ស្រាប់តែយើងមានមកនៅត្រង់ទីបញ្ចប់ នៃមិលិន្ទបញ្ញានេះ
 ហើយប្រាប់សេចក្តីថាគោតមីវត្តទាននេះជាប្រស្នាទី ៣ តែម្តង
 ឯត្រង់ប្រស្នាទី ១ ទី ២ និងទី ៤ ទី ៥ តទៅមិនយើងមាន ។

ក្នុងមិលិន្ទបញ្ញានេះ បែកបេញជា ៦ ស្ថាន

គឺ:

បុព្វយោគ ១

មិលិន្ទបញ្ញា ១

មេណ្ឌកបញ្ញា ១

អនុមានបញ្ញា ១

លក្ខណបញ្ញា ១

ឱបមាកថាបញ្ញា ១

ត្រូវជា ៦ ស្ថាន ។

បណ្ណស្ថានទាំង ៦ នោះ ស្ថានទី ១ គឺបុព្វយោគ ស្ថានទី ២

គឺមិលិន្ទបញ្ញា ។ នោះ បានប្រែរៀបរៀងចប់មកហើយ នៅសល់

៤ ស្ថានទៀត នឹងមានទៅក្នុងសៀវភៅជាន់ក្រោយ ។

និកម្មវចនៈ

សៀវភៅ មិលិន្ទបញ្ញា ដែលប្រាកដបំពោះខ្សែបក្សរបស់លោកអ្នក
អាននេះ ខ្ញុំបាទបានវាយកុំព្យូទ័រជាថ្មី តាមសៀវភៅដើមទាំងស្រុង
ដោយមានការកែប្រែខ្លះៗ ដូចតទៅនេះ

១- កែអក្ខរាវិរុទ្ធឱ្យស្របតាមអក្ខរាវិរុទ្ធ ដែលយើងប្រើសព្វថ្ងៃនេះ
ដោយយករិបសានុក្រមខ្មែរ សម្លេង **ន្នន ណាត** ជាគោល ។

២- ពាក្យដែលអាចសរសេរបាន ២ បែប នឹងឃើញប្រើទាំងពីរយ៉ាង
ជាពិសេសពាក្យដែលមកពីភាសាបាលី ហើយត្រូវប្រើយុគលតិដ្ឋុ និង
ពាក្យដែលជាបុរាណភាសា មានរក្សាទុកខ្លះដោយមិនបានកែឡើយ ។

៣- ភាសាបាលីដែលលោកសរសេរបែបបុរាណ គឺសរសេរជាប់
គ្នា ដោយគ្មានដកឃ្លាពាក្យនីមួយៗ ឱ្យដាច់ពីគ្នា និង បាលីដែលសរសេរ
ខុស ក៏បានសរសេរឱ្យដាច់ពីគ្នា ព្រមទាំងកែឱ្យត្រឹមត្រូវឡើងវិញ
ឧទាហរណ៍ក្នុងខ្សែទី១ ទំព័រ ១២៦ ថា **អបិខោអាយស្នាសាគសេសោទិវាសេត្វា**
(ប្រៀបដូចសរសេរអង់គ្លេសថា **AndthevenerableNāgasenarobe-**
dhimselfintheforenoon) ដើម្បីឱ្យអ្នកចេះ បាលីបានស្រួលយល់
ទើបកែជា **អបិ ខោ អាយស្នា សាគសេសោ និវាសេត្វា** (ប្រៀបដូចកែឱ្យ
ត្រឹមត្រូវវិញថា **And the venerable Nāgasena robed himself in the**
forenoon. Page 48) ដូច្នោះជាដើម ពាក្យបាលីដែលលោកសរសេរ
ដូចបានពោលមកនេះ បានកែគ្រប់កន្លែងទាំងអស់ រឿរលែងតែពាក្យ
ដែលលោកប្រើជាឈ្មោះអ្នក ឈ្មោះអីវិញ តែសរសេរដាច់ពីគ្នា ក៏មិន

បានកែឡើយ ព្រោះលោកប្រើដូច្នោះឯង ជាពិសេសភាគប្រើនៅក្នុង
គម្ពីរព្រះអភិធម្ម ត្រូវយ៉ាងក្នុងខ្សែទី ២ ទំព័រ ១០៧ ថា **អភិជានតោសតិ**
ដូច្នោះជាដើម ។

៤- ពាក្យថា **ភតិក** ក្នុងខ្សែទី ១ ទំព័រ ១៨៦ និងខ្សែទី ២ ទំព័រ ១២២
ខ្ញុំបាទយល់ថា ពាក្យនេះគឺ **ភតិក** ទើបត្រូវ (ព្រោះពាក្យថា **ភតិក** ប្រែថា
អ្នកធ្វើម្ហូប, ឯពាក្យថា **ភតិក** ប្រែអ្នកឈ្នួល ឬអ្នកស៊ីឈ្នួល) ។ ព្រោះ
ហេតុថា ពាក្យទាំង ២ នេះស្រដៀងគ្នា ដូច្នោះហើយបានជាក្នុងខ្សែទី ១
ប្រែខុសសេចក្តី គឺលោកប្រែថា អ្នកធ្វើម្ហូប, ឯខ្សែទី ២ លោកប្រែថា
អ្នកឈ្នួល ។ ក្នុងសៀវភៅមិលីន្ទបញ្ញាភាសាអង់គ្លេសភាគទី ១ ទំព័រ ៧០
ក៏ប្រែថា អ្នកស៊ីឈ្នួលដែរ (The Questions of King Milinda,
translated from Pāli by T. W. Rhys Davids, first published by
the Oxford University Press, 1890)

៥- កែបដិសម្ពិទា ៤ ដោយដាក់ អត្ថបដិសម្ពិទា មុនធម្ម
បដិសម្ពិទា ។

គម្ពីរមិលីន្ទបញ្ញានេះ មិនទាន់ចប់សព្វគ្រប់នៅឡើយទេ ដូច្នោះ
ប្រសិនបើសប្បុរសជនណា មានភាគបន្តពីខ្សែទី ១ និងទី ២ នេះ និង
មានកុសលចេតនា ចង់បំពេញនូវធម្មទាន សូមមេត្តាទាក់ទងនឹងវត្ត

ខេមរេតនារាម តាម E-mail: wat47@watkhemers.org

ខ្ញុំបាទសូមបង្គោនកាយ ទទួលនូវរាល់កំហុសខុសឆ្គង ដែលកើត
ដោយអចេតនា ក្នុងការវាយអក្សរកុំព្យូទ័រនេះ អំពីសំណាក់លោកអ្នក

អានគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន ហើយសង្ឃឹមថា លោកអ្នកអានមុខជានឹងបានក្រេប
នូវធម្មរសក្នុងគម្ពីរមិលិន្ទបញ្ញានេះ ជាក់ជាមិនខានឡើយ ។

វត្តខេមររតនារាម ថ្ងៃទី ២៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៧

ព្រះ បណ្ឌិត ផលប្រសិទ្ធិ

